

SYLABUSY

KIERUNEK RATOWNICTWO MEDYCZNE II ROK

rok akademickim 2021/2022

Opracowane na podstawie Standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania
zawodu *ratownika medycznego*

Podstawa prawna: Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 26 lipca
2019 r. Dz.U, poz. 1573)

Spis treści

BADANIA NAUKOWE W RATOWNICTWIE MEDYCZNYM.....	4
MEDYCYNA RATUNKOWA.....	7
MEDYCZNE CZYNNOŚCI RATUNKOWE.....	13
RATOWNICTWO MEDYCZNE W KLĘSKACH ŻYWIOŁOWYCH.....	21
CHOROBY WEWNĘTRZNE Z ELEMENTAMI ONKOLOGII.....	26
CHIRURGIA.....	32
PEDIATRIA	36
KARDIOLOGIA.....	39
FARMAKOLOGIA Z TOKSYKOLOGIĄ KLINICZNĄ.....	44
MEDYCYNA TAKTYCZNA	49
WYCHOWANIE FIZYCZNE.....	54
JĘZYK ANGIELSKI	57
JĘZYK NIEMIECKI	60
PRAKTYKA ZAWODOWA – ODDZIAŁ PEDIATRII (ŚRÓDROCZNA II).....	63
PRAKTYKA ZAWODOWA – ODDZIAŁ CHIRURGII (ŚRÓDROCZNA II)	67
PRAKTYKA ZAWODOWA – ODDZIAŁ CHROB WEWNĘTRZNYCH	71
(ŚRÓDROCZNA II)	71
PRAKTYKA ZAWODOWA – ODDZIAŁ KARDIOLOGII (ŚRÓDROCZNA II)	75
PRAKTYKA ZAWODOWA- ZESPÓŁ RATOWNICTWA MEDYCZNEGO	79
(ŚRÓDROCZNA II).....	79
PRAKTYKA ZAWODOWA – SOR (ŚRÓDROCZNA II)	83

ZAJĘCIA SPRAWNOŚCIOWE Z ELEMENTAMI RATOWNICTWA SPECJALISTYCZNEGO - ZIMOWE	87
ZAJĘCIA SPRAWNOŚCIOWE Z ELEMENTAMI RATOWNICTWA SPECJALISTYCZNEGO - LETNIE	90
PRAKTYKA ZAWODOWA – SOR (WAKACYJNA II).....	93
PRAKTYKA ZAWODOWA- ZESPÓŁ RATOWNICTWA MEDYCZNEGO (WAKACYJNA II)	98
PRAKTYKA ZAWODOWA – ODDZIAŁ INTENSYWNEJ TERAPII.....	102
(WAKACYJNA II)	102

Lp.	Elementy składowe sylabusu	Opis	
1.	Nazwa modułu/ przedmiotu	BADANIA NAUKOWE W RATOWNICTWIE MEDYCZNYM	
2.	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Instytut Medyczny UP im. J. Grodka w Sanoku Zakład Ratownictwo Medyczne	
3.	Kod przedmiotu	studia stacjonarne	studia niestacjonarne
4.	Język przedmiotu	język polski	
5.	Typ przedmiotu	obowiązkowy do zaliczenia III, IV semestru/II roku studiów,	
6.	Rok studiów, semestr	rok II/ semestr III, IV	
7.	Imię i nazwisko osoby (osób) prowadzącej przedmiot	prof. zw. Irena Dorota Karwat	
8.	Imię i nazwisko osoby (osób) egzaminującej bądź udzielającej zaliczenia w przypadku, gdy nie jest nim osoba prowadząca dany przedmiot		
9.	Formuła przedmiotu	wykład	
10.	Wymagania wstępne	brak	
11.	Liczba godzin zajęć dydaktycznych	studia stacjonarne	studia niestacjonarne
		wykład – 15 godzin	
12.	Liczba punktów ECTS przypisana modułowi/przedmiotowi	studia stacjonarne	studia niestacjonarne
		wykład – 1 punkt ECTS	
13.	Założenia i cele modułu/przedmiotu	<ul style="list-style-type: none"> • Przekazanie wiedzy dotyczącej celów, problemów badawczych istotne dla ratownictwa medycznego. • Zapoznanie z metodami, technikami i narzędziami badawczymi w pracy naukowej. • Wyrabianie nawyku i umiejętność stałego dokształcania się. 	
14.	Metody dydaktyczne	wykład konwersatoryjny	
15.	Forma i warunki zaliczenia przedmiotu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia z przedmiotu, a także formę i warunki zaliczenia poszczególnych form zajęć wchodzących w zakres danego przedmiotu	wykład –Z- zaliczenie na podstawie sprawdzianu pisemnego i opracowania pisemnego	

16.	Treści merytoryczne przedmiotu oraz sposób ich realizacji		<p>Wykłady:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Istota i pojęcie metodologii. Metodologia ogólna a metodologia szczegółowa. Medycyna oparta na faktach. 2. Proces badawczy w naukach empirycznych. Punk wyjścia, budowa i zasady pisania pracy licencjackiej. Metodologiczne warunki poprawności pracy. 3. Źródła wiedzy i ich wykorzystanie. Strategia poszukiwania informacji naukowej. 4. Kryteria poprawności doboru literatury do przedmiotu i jej wykorzystania dla celów pracy. 5. Plagiat i jego aspekty prawne. Wprowadzenie do prawa autorskiego. 6. Cel i przedmiot poznania naukowego. Istota i uwarunkowania problemów badawczych. 7. Metody, techniki i narzędzia badawcze. Zasady doboru i konstruowania narzędzi badawczych. Wywiady i skale pomiarowe w Ratownictwie Medycznym. 8. Badania naukowe w medycynie, zmienne, dobór próby, osób do badań. 9. Realizacja projektu badawczego, analiza wyników badań i ich prezentacja. Zasady omówienia wyników badań. Wnioskowanie. 10. Ocena formalno-techniczna pracy licencjackiej.
17.	Zamierzone efekty uczenia się*	Wiedza	<p>W zakresie wiedzy student:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wymienia etapy procesu badawczego - przedstawia wymagania formalno-techniczne dla prac dyplomowych
Umiejętności		<p>W zakresie umiejętności student:</p> <ul style="list-style-type: none"> - potrafi dobierać problemy badawcze istotne dla ratownictwa - potrafi zastosować odpowiednie metody, techniki i narzędzia badawcze do tematu pracy naukowej 	
Kompetencje społeczne		<p>W zakresie kompetencji społecznych student:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ma świadomość stałego doszkalania się 	
18.	Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego przedmiotu		<p>Literatura podstawowa:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Lenartowicz H., Kózka M.: Metodologia badań w pielęgniarstwie. PZWL, Warszawa 2010. 2. Radomski D., Grzanka A.: Metodologia badań naukowych w medycynie. Wyd. UM w Poznaniu. Poznań 2011. 3. Watała C., Różalski M., Boncler M., Kaźmierczak P.: Badania i publikacje w naukach biomedycznych, t. 1 i 2. Alfa Medica Press Bielsko-Biała 2011. <p>Literatura uzupełniająca:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Apanowicz J.: Metodologia ogólna. Wyd. „Bernardinum”, Gdynia 2002 http://www.wsaib.pl/files/biblioteka/zasoby_cyfrowe/Metodologia%20ogolna.pdf 2. Bernat P.: Praktyczne porady dotyczące przygotowania pracy dyplomowej. Wyd. Oficyna Wydawnicze PWSZ w Nysie, Nysa 2007. 3. Jędrychowski W.: Zasady planowania i prowadzenia badań naukowych w medycynie. Wyd. Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków 2004. 4. Krajewski M.: Piszemy prace naukowe. Vademecum dla studentów i doktorantów. Wyd. Verbum, Rypin 2004. 5. Zenderowski R.: Technika pisania prac magisterskich. Krótki przewodnik po metodologii pisania pracy dyplomowej. Wyd. CeDeWu, Warszawa 2005

BILANS PUNKTÓW ECTS (obciążenie pracą studenta)

Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawozdania, itp.)		Obciążenie studenta [h]			
		Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Godziny realizowane z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	Wykłady	15			
	Ćwiczenia	-			
	Seminarium	-			
Samodzielna praca studenta	Samokształcenie	-			
	Przygotowanie do kolokwium praktycznego (egzaminu)	10			
Sumaryczne obciążenie pracą studenta		25			
Punkty ECTS za modul/przedmiot		z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta
		0,6	0,4		

Macierz efektów uczenia się dla modułu (przedmiotu) BADANIA NAUKOWE W RATOWNICTWIE MEDYCZNYM w odniesieniu do form zajęć

Numer efektu uczenia się	SZCZEGÓŁOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ (wg. standardu kształcenia dla kierunku studiów ratownictwo medyczne – studia pierwszego stopnia)	Forma zajęć dydaktycznych							
		Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Konwersatorium	Seminarium	Zajęcia praktyczne	inne ...
WIEDZA									
B.W14.	główne pojęcia, teorie, zasady etyczne służące jako ogólne ramy właściwego interpretowania i analizowania zagadnień moralno-medycznych	X							
B.W24.	przepisy prawa dotyczące ratownictwa medycznego, w tym zasady odpowiedzialności cywilnej, karnej oraz zawodowej ratownika medycznego	X							
UMIEJĘTNOŚCI									
B.U5.	przestrzegać zasad etycznych podczas wykonywania działań zawodowych	X							
B.U6.	przestrzegać praw pacjenta	X							
B.U12	podnosić swoje kwalifikacje i przekazywać wiedzę innym	X							
KOMPETENCJE SPOŁECZNE									
K.4	organizowania pracy własnej i współpracy w zespole specjalistów, w tym z przedstawicielami innych zawodów medycznych, także w środowisku wielokulturowym i wielonarodowościowym	X							

Lp.	Elementy składowe sylabusu	Opis	
1.	Nazwa modułu/ przedmiotu	MEDYCYNĄ RATUNKOWĄ	
2.	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Instytut Medyczny UP im. J. Grodka w Sanoku Zakład Ratownictwo Medyczne	
3.	Kod przedmiotu	studia stacjonarne	studia niestacjonarne
4.	Język przedmiotu	język polski	
5.	Typ przedmiotu	obowiązkowy do zaliczenia III, IV semestru/ II roku studiów,	
6.	Rok studiów, semestr	rok II/ semestr III, IV	
7.	Imię i nazwisko osoby (osób) prowadzącej przedmiot	dr Jarosław Sawka mgr Wojciech Gierlach mgr Hubert Marek	
8.	Imię i nazwisko osoby (osób) egzaminującej bądź udzielającej zaliczenia w przypadku, gdy nie jest nim osoba prowadząca dany przedmiot		
9.	Formuła przedmiotu	wykład ćwiczenia	
10.	Wymagania wstępne	brak	
11.	Liczba godzin zajęć dydaktycznych	studia stacjonarne wykład – 60 godzin ćwiczenia – 60godzin	studia niestacjonarne
12.	Liczba punktów ECTS przypisana modułowi/przedmiotowi	studia stacjonarne wykład – 4 punkty ECTS ćwiczenia – 4 punkty ECTS	studia niestacjonarne
13.	Założenia i cele modułu/przedmiotu	<ul style="list-style-type: none"> • Zapoznanie studentów z mechanizmami prowadzącymi do nagłych zagrożeń zdrowia i życia pochodzenia wewnętrznego, objawami klinicznymi i sposobami postępowania w określonych stanach klinicznych. • Wyrabianie umiejętności postępowanie ratunkowego w wybranych stanach zagrożenia pochodzenia wewnętrznego (choroby układu sercowo – naczyniowego, oddechowego, oraz metaboliczne) z uwzględnieniem obowiązujących standardów i procedur. • Kształtowanie poczucia odpowiedzialności za wspólnie realizowane zadania związane z pracą zespołową 	
14.	Metody dydaktyczne	wykłady konwersatoryjne ćwiczenia audytoryjne (gry symulacyjne, analiza przypadków)	
15.	Forma i warunki zaliczenia przedmiotu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia z przedmiotu, a także formę i warunki zaliczenia poszczególnych form zajęć wchodzących w zakres danego przedmiotu	wykład- Z- zaliczenie na podstawie aktywności w czasie dyskusji ćwiczenia - ZO na podstawie ocen uzyskanych ze sprawdzianów praktycznych oraz wykonania zadania praktycznego na zakończenie realizacji zajęć	

16.

**Treści merytoryczne przedmiotu
oraz sposób ich realizacji**

Wykłady:

1. ALS
2. Specyfika pomocy medycznej udzielanej w zdarzeniach masowych i katastrofach.
3. Organizacja działań ratowniczych w strefie zagrożenia.
4. Stany nagłego zagrożenia życia zdrowia i życia pochodzenia wewnętrznego u dorosłych.
5. Stany zagrożenia życia w chorobach serca i naczyń.
6. Stany zagrożenia życia w chorobach układu oddechowego.
7. Stany zagrożenia życia w chorobach przewodu pokarmowego.
8. Stany zagrożenia życia w chorobach zakaźnych.
9. Stany zagrożenia życia w chorobach metabolicznych.
10. Stany zagrożenia życia w chorobach nerek i urologicznych.
11. Stany zagrożenia życia w chorobach endokrynologicznych.
12. Stany zagrożenia życia w chorobach hematologicznych i onkologicznych.
13. Stany zagrożenia życia w chorobach neurologicznych .Zaburzenia świadomości.
14. Stany zagrożenia życia w chorobach psychicznych.
15. Stany zagrożenia życia w chorobach dermatologicznych i okulistycznych.
16. Postępowanie ratunkowe w ostrych zatruciach.
17. Zagrożenia środowiskowe. Skażenia chemiczne.
18. Mechanizmy termoregulacji. Hipertermia – etiologia i patogeneza. Gorączka – klasyfikacja kliniczna. Wyczerpanie ciepłne, udar cieplny, terapia podstawowa.
19. Postępowanie doraźne, pomoc przedszpitalna i leczenie szpitalne w oparzeniach. Czynniki sprawcze.
20. Hipotermia i Odmrożenia.
21. Porażenie elektryczne – prądem i piorunem.
22. Choroba wysokościowa, ostre niedotlenienie wysokościowe, ostra choroba wysokogórska.
23. Podtopienie i utonięcie. Leczenie hiperbaryczne, choroba kesonowa, tętnicze zatory gazowe.
24. Zagrożenia radiologiczne i choroba popromienna.
25. Ukąszenia przez owady, węże, zwierzęta morskie itd.

Ćwiczenia:

1. Postępowanie ratunkowe w wybranych stanach zagrożenia pochodzenia wewnętrznego (choroby układu sercowo – naczyniowego, oddechowego, oraz metaboliczne) – badanie wstępne, badanie szczegółowe, procedury lecznicze.
2. Interpretacja zapisu prawidłowego EKG- rozpoznawanie w zapisie EKG zaburzeń rytmu serca, zawału mięśnia sercowego, bloków serca, niewydolności serca, itp.
3. Postępowanie w zaburzeniach rytmu zagrażających NZK
4. Elektroterapia – defibrylacja, kardiowersja, elektrostymulacja
5. Postępowanie ratunkowe w wybranych zagrożeniach środowiskowych – uraz termiczny, utonięcie, choroba wysokościowa, choroba popromienna), Klasyfikacja oparzeń, stopnie i rozległość oparzeń, leczenie p/ bólowe, płynoterapia, monitorowanie pacjenta oparzonego, oparzenia u dzieci.
6. Pomoc w urazach udzielana w warunkach zimowych.
7. Postępowanie doraźne w miejscu zdarzenia i leczenie wybranych zatruc – leki, alkohole, substancje chemiczne, gazy.
8. Specyfika działań ratunkowych w wybranych zatruciach ostrych (dekontaminacja, odtrutki, zespoły cholinolityczne, cholinergiczne, zespoły neuroleptyczne).
9. Postępowanie w zespołach abstynencyjnych.
10. Resuscytacja krążeniowo – oddechowa u noworodków (NLS).
11. Resuscytacja krążeniowo – oddechowa u dzieci (PLS).
12. Resuscytacja krążeniowo – oddechowa zaawansowana (ALS).
13. Resuscytacja krążeniowo – oddechowa z użyciem AED.
14. Resuscytacja krążeniowo – oddechowa kardiologiczna (ACLS)

17.	Zamierzone efekty uczenia się*	Wiedza	<p>W zakresie wiedzy student:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zasady postępowania w najczęstszych chorobach dzieci, z uwzględnieniem odrębności uzależnionych od wieku - odrębności morfologiczno-fizjologiczne poszczególnych narządów i układów organizmu w wieku rozwojowym - fizjologię i patofizjologię okresu noworodkowego - mechanizmy prowadzące do nagłych zagrożeń zdrowia i życia; - zasady badania przedmiotowego w zakresie niezbędnym do prowadzenia medycznych czynności ratunkowych i udzielania świadczeń zdrowotnych innych niż medyczne czynności ratunkowe; - przyczyny i rodzaje bólu w klatce piersiowej oraz jego diagnostykę; - problematykę ostrej niewydolności oddechowej; - przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w zespole ostrej niewydolności oddechowej, zaostrzeniu przewlekłej obturacyjnej choroby płuc, astmie, ostrych stanach zapalnych dróg oddechowych i odmie oplucnowej; - zasady oceny stanu pacjenta w celu ustalenia sposobu postępowania i podjęcia albo odstąpienia od medycznych czynności ratunkowych, w tym w przypadku rozpoznania zgonu; - przyczyny i objawy nagłego zatrzymania krążenia; - zasady prowadzenia podstawowej i zaawansowanej resuscytacji krążeniowo-oddechowej u osób dorosłych i dzieci; - postępowanie przedszpitalne w stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego u osób dorosłych i dzieci; - procedury specjalistyczne w stanach nagłych pochodzenia wewnętrznego, w szczególności takie jak: elektrostymulacja, kardiowersja, pierwotna przezskórna interwencja wieńcowa (Percutaneous coronary intervention, PCI), kontrapulsacja wewnątrzaoortalna (Intra-aortic balloon pump, IABP), dializa, sztuczna wentylacja i formy krążenia pozaustrojowego; - wskazania do leczenia hiperbarycznego; - zastosowanie symulacji medycznej w nauczaniu procedur zabiegowych;
		Umiejętności	<p>W zakresie umiejętności student:</p> <ul style="list-style-type: none"> - oceniać stan pacjenta w celu ustalenia sposobu postępowania ratunkowego; - wykonywać elektrokardiogram i interpretować go w podstawowym zakresie; - monitorować czynność układu krążenia metodami nieinwazyjnymi; - monitorować stan pacjenta metodami nieinwazyjnymi; - prowadzić dokumentację medyczną w zakresie wykonywanych czynności, w tym w przypadku zgonu pacjenta, urodzenia dziecka martwego i odstąpienia od medycznych czynności ratunkowych; - stosować leczenie przeciwbólowe; - oceniać stopień nasilenia bólu według znanych skal; - prowadzić podstawowe i zaawansowane czynności resuscytacyjne u osób dorosłych, dzieci, niemowląt i noworodków, z uwzględnieniem prawidłowego zastosowania urządzeń wspomagających resuscytację (urządzenia do kompresji klatki piersiowej, respiratora); - przyrządowo udrażniać drogi oddechowe metodami nadgłośniowymi; - wykonywać intubację dotchawiczą w laryngoskopii bezpośredniej i pośredniej; - prowadzić wentylację zastępczą z użyciem worka samorozprężalnego i respiratora transportowego; - wykonywać defibrylację elektryczną z użyciem defibrylatora manualnego i zautomatyzowanego; - wykonywać kardiowersję i elektrostymulację zewnętrzną serca;
		Kompetencje społeczne	<p>W zakresie kompetencji społecznych student:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dostrzegania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta; - samodzielnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki ogólnej i zawodowej oraz holistycznego i zindywidualizowanego podejścia do pacjenta, uwzględniającego poszanowanie jego praw; - dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń, dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych;

18.	Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego przedmiotu	<p>Literatura podstawowa:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Plantz Scott H., Wipfler John E.: Medycyna ratunkowa NMS. (red.) Jakubaszko J. Wyd. Edra Urban & Partner, Wrocław 2020 2. Campbell Emory J., Alson Lee R., (red.): ITLS INTERNATIONAL TRAUMA LIFE SUPPORT. Ratownictwo przedszpitalne w urazach. Wyd. Medycyna Praktyczna, Kraków 2017 3. Atkinson P., Kendall R., Rensburg L.: Medycyna ratunkowa. (red.) Jakubaszko J. Wyd. Urban & Partner, Wrocław 2012. 4. Wytyczne ERC 2021 5. Thoureen Traci L., Scott Sara B.: Medycyna ratunkowa. Scenariusze symulacyjne. (red.) Kański A. Wyd. Edra Urban & Partner, Wrocław 2018 6. Gucwa J., Ostrowski M. (red.): Zaawansowane zabiegi resuscytacyjne i wybrane stany nagłe. Wyd. Medycyna Praktyczna, Kraków 2018
		<p>Literatura uzupełniająca:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Theresa M. Campo, Keith A. Lafferty, Krystyn Sosada (red.): Stany nagłe: podstawowe procedury zabiegowe, Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa. 2013. 2. Zawadzki A., Basiński A., Sosada K., Żurawiński W. (red.): Medycyna ratunkowa i katastrof. Wyd. PZWL, Warszawa 2007. 3. Briggs S. M., Brinsfield K. H. (red.): Wczesne postępowanie medyczne w katastrofach. Podręcznik dla ratowników medycznych. Wyd. PZWL, Warszawa 2007. 4. Jakubaszko J., Boznański A. (red.): Ratownik medyczny. Wyd. Górnicki, Wrocław 2007. 5. Plantz S. H., Adler J. N.: Medycyna ratunkowa. Wyd. Urban & Partner, Wrocław 2005.

BILANS PUNKTÓW ECTS (obciążenie pracą studenta)					
Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawozdania, itp.)		Obciążenie studenta [h]			
		Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Godziny realizowane z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	Wykłady	60			
	Ćwiczenia	60			
Samodzielna praca studenta	Samokształcenie	-			
	Przygotowanie do kolokwium praktycznego (egzaminu)	40			
Sumaryczne obciążenie pracą studenta		160			
Punkty ECTS za modul/przedmiot		z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta
		4,4	1,6		

Macierz efektów uczenia się dla modułu (przedmiotu) MEDYCYNA RATUNKOWA w odniesieniu do form zajęć

Numer efektu uczenia się	SZCZEGÓŁOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ (wg. standardu kształcenia dla kierunku studiów ratownictwo medyczne – studia pierwszego stopnia)	Forma zajęć dydaktycznych						
		Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Konwersatorium	Seminarium	Zajęcia praktyczne
WIEDZA								
C.W1.	zasady postępowania w najczęstszych chorobach dzieci, z uwzględnieniem odrębności uzależnionych od wieku	X						
C.W5.	odrębności morfologiczno-fizjologiczne poszczególnych narządów i układów organizmu w wieku rozwojowym	X						
C.W6.	fizjologię i patofizjologię okresu noworodkowego	X						
C.W17.	mechanizmy prowadzące do nagłych zagrożeń zdrowia i życia	X						
C.W25.	zasady badania przedmiotowego w zakresie niezbędnym do prowadzenia medycznych czynności ratunkowych i udzielania świadczeń zdrowotnych innych niż medyczne czynności ratunkowe	X						
C.W26.	przyczyny i rodzaje bólu w klatce piersiowej oraz jego diagnostykę	X						
C.W28.	problematykę ostrej niewydolności oddechowej	X						
C.W29.	przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w zespole ostrej niewydolności oddechowej, zaostrzeniu przewlekłej obturacyjnej choroby płuc, astmie, ostrych stanach zapalnych dróg oddechowych i odmie płucnowej	X						
C.W53.	zasady oceny stanu pacjenta w celu ustalenia sposobu postępowania i podjęcia albo odstąpienia od medycznych czynności ratunkowych, w tym w przypadku rozpoznania zgonu	X						
C.W55.	przyczyny i objawy nagłego zatrzymania krążenia	X						
C.W56.	zasady prowadzenia podstawowej i zaawansowanej resuscytacji krążeniowo-oddechowej u osób dorosłych i dzieci	X						
C.W78.	postępowanie przedszpitalne w stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego u osób dorosłych i dzieci	X						
C.W83.	procedury specjalistyczne w stanach nagłych pochodzenia wewnętrznego, w szczególności takie jak: elektrostymulacja, kardiowersja, pierwotna przezskórna interwencja wieńcowa (Percutaneous coronary intervention, PCI), kontrapulsacja wewnątrzaoortalna (Intra-aortic balloon pump, IABP), dializa, sztuczna wentylacja i formy krążenia pozaustrojowego	X						
C.W84.	wskazania do leczenia hiperbarycznego	X						
C.W88.	zastosowanie symulacji medycznej w nauczaniu procedur zabiegowych	X						
UMIEJĘTNOŚCI								
C.U1.	oceniać stan pacjenta w celu ustalenia sposobu postępowania ratunkowego		X					
C.U13.	wykonywać elektrokardiogram i interpretować go w podstawowym zakresie		X					
C.U14.	monitorować czynność układu krążenia metodami nieinwazyjnymi		X					
C.U18.	monitorować stan pacjenta metodami nieinwazyjnymi		X					

C.U19.	przewodzić dokumentację medyczną w zakresie wykonywanych czynności, w tym w przypadku zgonu pacjenta, urodzenia dziecka martwego i odstąpienia od medycznych czynności ratunkowych;		X						
C.U29.	stosować leczenie przeciwbólowe;		X						
C.U30.	oceniać stopień nasilenia bólu według znanych skal;		X						
C.U38.	przewodzić podstawowe i zaawansowane czynności resuscytacyjne u osób dorosłych, dzieci, niemowląt i noworodków, z uwzględnieniem prawidłowego zastosowania urządzeń wspomagających resuscytację (urządzenia do kompresji klatki piersiowej, respiratora);		X						
C.U40.	przyrządowo udrażniać drogi oddechowe metodami nadgłośniowymi;		X						
C.U41.	wykonywać intubację dotchawiczą w laryngoskopii bezpośredniej i pośredniej;		X						
C.U45.	przewodzić wentylację zastępczą z użyciem worka samorozprężalnego i respiratora transportowego;		X						
C.U46.	wykonywać defibrylację elektryczną z użyciem defibrylatora manualnego i zautomatyzowanego;		X						
C.U47.	wykonywać kardiowersję i elektrostymulację zewnętrzną serca;		X						
KOMPETENCJE SPOŁECZNE									
K.2	dostrzegania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta;		X						
K.3	samodzielnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki ogólnej i zawodowej oraz holistycznego i zindywidualizowanego podejścia do pacjenta, uwzględniającego poszanowanie jego praw;		X						
K.5	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń, dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych;		X						

Lp.	Elementy składowe sylabusu	Opis	
1.	Nazwa modułu/ przedmiotu	MEDYCZNE CZYNNOŚCI RATUNKOWE	
2.	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Instytut Medyczny UP im. J. Grodka w Sanoku Zakład Ratownictwo Medyczne	
3.	Kod przedmiotu	studia stacjonarne	studia niestacjonarne
4.	Język przedmiotu	język polski	
5.	Typ przedmiotu	obowiązkowy do zaliczenia III , IV semestru/ II roku studiów,	
6.	Rok studiów, semestr	rok II/ semestr III, IV	
7.	Imię i nazwisko osoby (osób) prowadzącej przedmiot	mgr Wojciech Gierlach mgr Hubert Marek mgr Wojciech Rogoz mgr Marcin Strzałka	
8.	Imię i nazwisko osoby (osób) egzaminującej bądź udzielającej zaliczenia w przypadku, gdy nie jest nim osoba prowadząca dany przedmiot		
9.	Formuła przedmiotu	ćwiczenia	
10.	Wymagania wstępne	brak	
11.	Liczba godzin zajęć dydaktycznych	studia stacjonarne	studia niestacjonarne
		ćwiczenia - 200 godzin	
12.	Liczba punktów ECTS przypisana modułowi/przedmiotowi	studia stacjonarne	studia niestacjonarne
		ćwiczenia – 8 punktów ECTS	
13.	Założenia i cele modułu/przedmiotu	<ul style="list-style-type: none"> • Zapoznanie studentów z zasadami, metodami i techniką wykonania czynności ratunkowych. • Kształtowanie umiejętności wykonywania medycznych czynności ratunkowych u dorosłych i dzieci w stanach zagrożenia życia • Doskonalenie umiejętności zastosowania sprzętu ratowniczego zależnie od sytuacji u dorosłych i dzieci. • Kształtowanie postawy dbałości o stan techniczny sprzętu ratowniczego i oszczędnie gospodaruje materiałami medycznymi 	
14.	Metody dydaktyczne	ćwiczenia audytoryjne (gry symulacyjne, analiza przypadków)	
15.	Forma i warunki zaliczenia przedmiotu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia z przedmiotu, a także formę i warunki zaliczenia poszczególnych form zajęć wchodzących w zakres danego przedmiotu	Ćwiczenia audytoryjne- ZO Aktywność na ćwiczeniach, Obserwacja wykonawstwa (arkusz obserwacji)	

16.

**Treści merytoryczne
przedmiotu oraz sposób ich
realizacji**

Ćwiczenia:

1. Ocena ABC. Badanie podmiotowe (wywiad, SAMPLE) i przedmiotowe pacjenta (badanie ABCDE).
2. Medyczne czynności ratunkowe w stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego pochodzenia wewnętrznego.
3. Bezprzyrządowe i przyrządowe czynności ratunkowe.
4. Wykonanie odsysania dróg oddechowych, wykonanie intubacji dotchawiczej,
5. Prowadzenie wentylacji ręcznej z użyciem maski twarzowej,
6. Prowadzenie wentylacji ręcznej z użyciem zastawki jednokierunkowej,
7. Prowadzenie wentylacji ręcznej z użyciem worka samorozprężalnego.
8. Wykonanie EKG, monitorowanie czynności układu krążenia metodami nie inwazyjnymi.
9. Podawanie leków z użyciem pompy infuzyjnej.
10. Wykonanie dojścia doszpikowego, podawanie leków doszpikowo.
11. Wykonanie defibrylacji ręcznej, wykonanie defibrylacji zautomatyzowanej.
12. Rozpoznanie stanu nagłego zagrożenia zdrowotnego.
13. Monitorowanie przyrządowe czynności układu krążenia i układu oddechowego.
14. Podjęcie i prowadzenie podstawowej resuscytacji krążeniowo-oddechowej u dorosłych z wykorzystaniem standardów.
15. Podjęcie i prowadzenie zaawansowanej resuscytacji krążeniowo-oddechowej u dorosłych według standardów, z wykorzystaniem dostępnego sprzętu.
16. Farmakoterapia podczas resuscytacji – drogi podawania leków, dostęp do naczyń.
17. Medyczne czynności ratunkowe w zagrożeniach środowiskowych.
18. Ocena ABC pacjenta po urazie. Badanie urazowe.
19. Zasady transportu osób w stanie nagłego zagrożenia zdrowotnego.
20. Przygotowanie pacjenta po urazie do transportu i opieka medyczna podczas transportu.
21. Zapatrywanie ran w różnych okolicach ciała z zastosowaniem zasad aseptyki i antyseptyki
22. Asystowanie przy drobnych zabiegach chirurgicznych (zszywanie ran, zakładanie drenów) i innych procedurach medycznych.
23. Tamowanie zewnętrznych krwotoków tętniczych i żylnych, zakładanie opatrunków uciskowych, zastosowanie opasek zaciskowych
24. Medyczne czynności ratunkowe w stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego pochodzenia zewnętrznego.
25. Zopatrywanie otwartych obrażeń klatki piersiowej i jamy brzusznej.
26. Wykonanie kaniulacji żyły szyjnej zewnętrznej.
27. Wykonać konikopunkcję,
28. Wykonanie punkcji jamy opłucnowej celem odbarczenia powietrza i płynu
29. Postępowanie w urazach stawów i kości oraz kręgosłupa.
30. Unieruchamianie złamań, zwichnięć, skręceń kończyn, oraz kręgosłupa ze szczególnym uwzględnieniem odcinka szyjnego.

17.	Zamierzone efekty uczenia się*	Wiedza	<p>W zakresie wiedzy student:</p> <ul style="list-style-type: none"> - techniki symulacji medycznej w niezabiegowych dziedzinach medycyny - zasady badania podmiotowego w zakresie niezbędnym do prowadzenia medycznych czynności ratunkowych - zasady badania przedmiotowego w zakresie niezbędnym do prowadzenia medycznych czynności ratunkowych i udzielania świadczeń zdrowotnych innych niż medyczne czynności ratunkowe - zasady aseptyki i antyseptyki; - zasady oceny stanu pacjenta w celu ustalenia sposobu postępowania i podjęcia albo odstąpienia od medycznych czynności ratunkowych, w tym w przypadku rozpoznania zgonu - wskazania do układania pacjenta w pozycji właściwej dla jego stanu lub odniesionych obrażeń - przyczyny i objawy nagłego zatrzymania krążenia - zasady prowadzenia podstawowej i zaawansowanej resuscytacji krążeniowo-oddechowej u osób dorosłych i dzieci - wskazania do odsysania dróg oddechowych i techniki jego wykonywania - wskazania do przyrządowego i bezprzyrządowego przywracania drożności dróg oddechowych i techniki ich wykonywania - wskazania do podjęcia tlenoterapii biernej lub wentylacji zastępczej powietrzem lub tlenem, ręcznie lub mechanicznie – z użyciem respiratora i techniki ich wykonywania - wskazania do intubacji dotchawiczej w laryngoskopii bezpośredniej przez usta bez użycia środków zwiotczających i do prowadzenia wentylacji zastępczej oraz techniki ich wykonywania - wskazania do wykonania defibrylacji manualnej, zautomatyzowanej i półautomatycznej oraz techniki ich wykonania - wskazania do wykonania kaniulacji żył obwodowych kończyn górnych i dolnych oraz żyły szyjnej zewnętrznej, a także technikę jej wykonania - zasady monitorowania czynności układu oddechowego i układu krążenia metodami nieinwazyjnymi - zasady wykonywania dostępu doszpikowego przy użyciu gotowego zestawu - wskazania do podawania leków drogą dożylną, w tym przez porty naczyniowe, domięśniową, podskórną, dotchawiczą, doustną, doodbytniczą, wziewną i doszpikową oraz techniki tego podawania - techniki przygotowania pacjenta do transportu i opieki medycznej podczas transportu - postępowanie przedszpitalne w stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego u osób dorosłych i dzieci - rodzaje terapii inwazyjnej stosowane w ramach postępowania przedszpitalnego - procedury specjalistyczne w stanach nagłych pochodzenia wewnętrznego, w szczególności takie jak: elektrostymulacja, kardiowersja, pierwotna przezskórna interwencja wieńcowa (Percutaneous coronary intervention, PCI), kontrapulsacja wewnątrzaoortalna (Intra-aortic balloon pump, IABP), dializa, sztuczna wentylacja i formy krążenia pozaustrojowego - zastosowanie symulacji medycznej w nauczaniu procedur zabiegowych - procedurę kardiowersji elektrycznej i elektrostymulacji zewnętrznej
-----	--------------------------------	--------	---

		<p style="text-align: center;">Umiejętności</p>	<p>W zakresie umiejętności student :</p> <ul style="list-style-type: none"> - oceniać stan pacjenta w celu ustalenia sposobu postępowania ratunkowego - układać pacjenta do badania obrazowego - przeprowadzać badanie przedmiotowe pacjenta - przeprowadzać wywiad medyczny z pacjentem dorosłym w zakresie niezbędnym do podjęcia medycznych czynności ratunkowych - monitorować czynność układu oddechowego, z uwzględnieniem pulsoksymetrii, kapnometrii i kapnografii - wykonywać elektrokardiogram i interpretować go w podstawowym zakresie - monitorować czynność układu krążenia metodami nieinwazyjnymi - monitorować stan pacjenta metodami nieinwazyjnymi - identyfikować błędy i zaniedbania w praktyce ratownika medycznego - monitorować stan pacjenta podczas czynności medycznych i transportowych - stosować leczenie przeciwbólowe - oceniać stopień nasilenia bólu według znanych skal - prowadzić podstawowe i zaawansowane czynności resuscytacyjne u osób dorosłych, dzieci, niemowląt i noworodków, z uwzględnieniem prawidłowego zastosowania urządzeń wspomagających resuscytację (urządzenia do kompresji klatki piersiowej, respiratora) - przywracać drożność dróg oddechowych metodami bezprzrządowymi - przyrządowo udrażniać drogi oddechowe metodami nadgłośniowymi - wykonywać intubację dotchawiczą w laryngoskopii bezpośredniej i pośredniej - wykonywać konikopunkcję - wdrażać tlenoterapię zależnie od potrzeb pacjenta i wspomagać oddech - stosować się do zasad aseptyki i antyseptyki, zaopatrywać prostą ranę, zakładać i zmieniać jałowy opatrunek chirurgiczny - prowadzić wentylację zastępczą z użyciem worka samorozprężalnego i respiratora transportowego - wykonywać defibrylację elektryczną z użyciem defibrylatora manualnego i zautomatyzowanego - wykonywać kardiowersję i elektrostymulację zewnętrzną serca - wykonywać dostęp doszpikowy przy użyciu gotowego zestawu - tamować krwotoki zewnętrzne i unieruchamiać kończyny po urazie - stabilizować i unieruchamiać kręgosłup - wdrażać odpowiednie postępowanie w odmie opłucnowej zagrażającej życiu - stosować skale ciężkości obrażeń - decydować o niepodejmowaniu resuscytacji krążeniowo-oddechowej lub o odstąpieniu od jej przeprowadzenia - zaopatrywać krwawienie zewnętrzne - transportować pacjenta w warunkach przedszpitalnych, wewnątrzszpitalnych i międzyszpitalnych - identyfikować błędy i zaniedbania w praktyce ratownika medycznego - dostosowywać postępowanie ratunkowe do stanu pacjenta
		<p style="text-align: center;">Kompetencje społeczne</p>	<p>W zakresie kompetencji społecznych student:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dostrzegania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta - organizowania pracy własnej i współpracy w zespole specjalistów, w tym z przedstawicielami innych zawodów medycznych, także w środowisku wielokulturowym i wielonarodowościowym - dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń, dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych

18.	Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego przedmiotu	<p>Literatura podstawowa:</p> <ol style="list-style-type: none"> Boyle M. (red.): Stany nagłe w okresie okołoporodowym. Wyd. PZWL, Warszawa 2008. Alson R. L., Han K., Campbell J. E. International trauma life support : Ratownictwo przedszpitalne w urazach IX edycja. Kraków : Medycyna Praktyczna, 2022. Ciećkiewicz J., Benin-Goren O. (red.): Ratownictwo medyczne w wypadkach masowych. Medycyna katastrof w zarysie. Wyd. Górnicki, Wrocław 2005. Jakubaszko J. (red.): Medycyna ratunkowa. Nagłe zagrożenia pochodzenia wewnętrznego. Wyd. Górnicki, Wrocław 2014. <p>Literatura uzupełniająca:</p> <ol style="list-style-type: none"> Bożkova K., Siwińska-Gołębiowska H., Prokopczuk J., Kamińska E. (red.): Dawkowanie leków u noworodków, dzieci i młodzieży. Wyd. PZWL, Warszawa 2005. Cline D. M. (red.): Medycyna ratunkowa. Wyd. Urban & Partner, Wrocław 2003. Jakubaszko J., Boznański A. (red.): Ratownik medyczny. Wyd. Górnicki, Wrocław 2003. Maciejewska M., Torbicki A., Baran-Furga H. (red.): Poradnik dyżuranta. Wyd. PZWL, Warszawa 2007. Plantz S.H., Adler J.N.: Medycyna ratunkowa. Wyd. Urban & Partner, Wrocław 2005. Sefrin P., Schua R. (red.): Postępowanie w nagłych przypadkach. Wyd Urban & Partner, Wrocław 2002. Strange G.R., Abrunzo T. (red.): Medycyna ratunkowa wieku dziecięcego. Wyd. Urban & Partner, Wrocław 2003.
-----	--	---

BILANS PUNKTÓW ECTS (obciążenie pracą studenta)					
Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawozdania, itp.)		Obciążenie studenta [h]			
		Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Godziny realizowane z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	Wykłady		-		
	Ćwiczenia		200		
Samodzielna praca studenta	Samokształcenie		-		
	Przygotowanie do kolokwium praktycznego (egzaminu)		40		
Sumaryczne obciążenie pracą studenta			240		
Punkty ECTS za modul/przedmiot		z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta
		6,8	1,2		

Macierz efektów uczenia się dla modułu (przedmiotu) *MEDYCZNE CZYNNOŚCI RATUNKOWE* w odniesieniu do form zajęć

Numer efektu uczenia się	SZCZEGÓLNE EFEKTY UCZENIA SIĘ (wg. standardu kształcenia dla kierunku studiów ratownictwo medyczne – studia pierwszego stopnia)	Forma zajęć dydaktycznych						
		Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Konwersatorium	Seminarium	Zajęcia praktyczne
WIEDZA								
C.W22.	techniki symulacji medycznej w niezabiegowych dziedzinach medycyny		X					
C.W24.	zasady badania podmiotowego w zakresie niezbędnym do prowadzenia medycznych czynności ratunkowych		X					
C.W25.	zasady badania przedmiotowego w zakresie niezbędnym do prowadzenia medycznych czynności ratunkowych i udzielania świadczeń zdrowotnych innych niż medyczne czynności ratunkowe		X					
C.W51.	zasady aseptyki i antyseptyki		X					
C.W53.	zasady oceny stanu pacjenta w celu ustalenia sposobu postępowania i podjęcia albo odstąpienia od medycznych czynności ratunkowych, w tym w przypadku rozpoznania zgonu		X					
C.W54.	wskazania do układania pacjenta w pozycji właściwej dla jego stanu lub odniesionych obrażeń		X					
C.W55.	przyczyny i objawy nagłego zatrzymania krążenia		X					
C.W56.	zasady prowadzenia podstawowej i zaawansowanej resuscytacji krążeniowo-oddechowej u osób dorosłych i dzieci		X					
C.W57.	wskazania do odsysania dróg oddechowych i techniki jego wykonywania		X					
C.W58.	wskazania do przyrządowego i bezprzyrządowego przywracania drożności dróg oddechowych i techniki ich wykonywania		X					
C.W59.	wskazania do podjęcia tlenoterapii biernej lub wentylacji zastępczej powietrzem lub tlenem, ręcznie lub mechanicznie – z użyciem respiratora i techniki ich wykonywania		X					
C.W60.	wskazania do intubacji dotchawiczej w laryngoskopii bezpośredniej przez usta bez użycia środków zwiotczających i do prowadzenia wentylacji zastępczej oraz techniki ich wykonywania		X					
C.W61.	wskazania do wykonania defibrylacji manualnej, zautomatyzowanej i półautomatycznej oraz techniki ich wykonania		X					
C.W62.	wskazania do wykonania kaniulacji żył obwodowych kończyn górnych i dolnych oraz żyły szyjnej zewnętrznej, a także technikę jej wykonania		X					
C.W63.	zasady monitorowania czynności układu oddechowego i układu krążenia metodami nieinwazyjnymi		X					
C.W64.	zasady wykonywania dostępu doszpikowego przy użyciu gotowego zestawu		X					
C.W65.	wskazania do podawania leków drogą dożylną, w tym przez porty naczyniowe, domięśniową, podskórną, dotchawiczą, doustną, doodbytniczą, wziewną i doszpikową oraz techniki tego podawania		X					
C.W76.	techniki przygotowania pacjenta do transportu i opieki medycznej podczas transportu		X					
C.W78.	postępowanie przedszpitalne w stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego u osób dorosłych i dzieci		X					

C.W79.	rodzaje terapii inwazyjnej stosowane w ramach postępowania przedszpitalnego		X							
C.W83.	procedury specjalistyczne w stanach nagłych pochodzenia wewnętrznego, w szczególności takie jak: elektrostymulacja, kardiowersja, pierwotna przezskórna interwencja wieńcowa (Percutaneous coronary intervention, PCI), kontrapulsacja wewnątrzaoortalna (Intra-aortic balloon pump, IABP), dializa, sztuczna wentylacja i formy krążenia pozaustrojowego		X							
C.W88.	zastosowanie symulacji medycznej w nauczaniu procedur zabiegowych		X							
C.W96.	procedurę kardiowersji elektrycznej i elektrostymulacji zewnętrznej		X							
UMIEJĘTNOŚCI										
C.U1.	oceniać stan pacjenta w celu ustalenia sposobu postępowania ratunkowego		X							
C.U2.	układać pacjenta do badania obrazowego		X							
C.U4.	przeprowadzać badanie przedmiotowe pacjenta		X							
C.U7.	przeprowadzać wywiad medyczny z pacjentem dorosłym w zakresie niezbędnym do podjęcia medycznych czynności ratunkowych		X							
C.U11.	monitorować czynność układu oddechowego, z uwzględnieniem pulsoksymetrii, kapnometrii i kapnografii		X							
C.U13.	wykonywać elektrokardiogram i interpretować go w podstawowym zakresie		X							
C.U14.	monitorować czynność układu krążenia metodami nieinwazyjnymi		X							
C.U18.	monitorować stan pacjenta metodami nieinwazyjnymi		X							
C.U27.	identyfikować błędy i zaniedbania w praktyce ratownika medycznego		X							
C.U28.	monitorować stan pacjenta podczas czynności medycznych i transportowych		X							
C.U29.	stosować leczenie przeciwbólowe		X							
C.U30.	oceniać stopień nasilenia bólu według znanych skal		X							
C.U38.	przewodzić podstawowe i zaawansowane czynności resuscytacyjne u osób dorosłych, dzieci, niemowląt i noworodków, z uwzględnieniem prawidłowego zastosowania urządzeń wspomagających resuscytację (urządzenia do kompresji klatki piersiowej, respiratora)		X							
C.U39.	przywracać drożność dróg oddechowych metodami bezprzyrządowymi		X							
C.U40.	przyrządowo udrażniać drogi oddechowe metodami nadgłośniowymi		X							
C.U41.	wykonywać intubację dotchawiczą w laryngoskopii bezpośredniej i pośredniej		X							
C.U42.	wykonywać konikopunkcję		X							
C.U43.	wdrażać tlenoterapię zależnie od potrzeb pacjenta i wspomagać oddech		X							
C.U44.	stosować się do zasad aseptyki i antyseptyki, zaopatrywać prostą ranę, zakładać i zmieniać jałowy opatrunek chirurgiczny		X							
C.U45.	przewodzić wentylację zastępczą z użyciem worka samorozprężalnego i respiratora transportowego		X							
C.U46.	wykonywać defibrylację elektryczną z użyciem defibrylatora manualnego i zautomatyzowanego		X							
C.U47.	wykonywać kardiowersję i elektrostymulację zewnętrzną serca		X							
C.U49.	wykonywać dostęp doszpicowy przy użyciu gotowego zestawu		X							
C.U51.	tamować krwotoki zewnętrzne i unieruchamiać kończyny po urazie		X							
C.U52.	stabilizować i unieruchamiać kręgosłup		X							
C.U53.	wdrażać odpowiednie postępowanie w odmie opłucnowej zagrażającej życiu		X							

C.U54.	stosować skale ciężkości obrażeń		X						
C.U56.	decydować o niepodejmowaniu resuscytacji krążeniowo-oddechowej lub o odstąpieniu od jej przeprowadzenia		X						
C.U60.	zaopatrywać krwawienie zewnętrzne		X						
C.U61.	transportować pacjenta w warunkach przedszpitalnych, wewnątrzszpitalnych i międzyszpitalnych		X						
C.U62.	identyfikować błędy i zaniedbania w praktyce ratownika medycznego		X						
C.U66.	dostosowywać postępowanie ratunkowe do stanu pacjenta		X						
KOMPETENCJE SPOLECZNE									
K.2	dostrzegania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta		X						
K.4	organizowania pracy własnej i współpracy w zespole specjalistów, w tym z przedstawicielami innych zawodów medycznych, także w środowisku wielokulturowym i wielonarodowościowym		X						
K.5	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń, dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych		X						

Lp.	Elementy składowe sylabusu	Opis
1.	Nazwa modułu/ przedmiotu	RATOWNICTWO MEDYCZNE W KLĘSKACH ŻYWIOŁOWYCH
2.	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Instytut Medyczny UP im. J. Grodka w Sanoku Zakład Ratownictwo Medyczne
3.	Kod przedmiotu	studia stacjonarne
		studia niestacjonarne
		RL.25.3.C
4.	Język przedmiotu	język polski
5.	Typ przedmiotu	obowiązkowy do zaliczenia III semestru/ II roku studiów,
6.	Rok studiów, semestr	rok II/ semestr III
7.	Imię i nazwisko osoby (osób) prowadzącej przedmiot	dr Jan Ziobro
8.	Imię i nazwisko osoby (osób) egzaminującej bądź udzielającej zaliczenia w przypadku, gdy nie jest nim osoba prowadząca dany przedmiot	
9.	Formuła przedmiotu	ćwiczenia
10.	Wymagania wstępne	brak
11.	Liczba godzin zajęć dydaktycznych	studia stacjonarne
		studia niestacjonarne
		ćwiczenia – 45 godzin
12.	Liczba punktów ECTS przypisana modułowi/przedmiotowi	studia stacjonarne
		studia niestacjonarne
		ćwiczenia – 2 punkty ECTS
13.	Założenia i cele modułu/przedmiotu	<ul style="list-style-type: none"> Przekazanie studentom wiedzy na temat zagrożeń powodowanych przez różnego rodzaju klęski żywiołowe, ich skutkach i konsekwencjach dla życia społecznego i gospodarczego . Omówienie regulacji prawnych dotyczących stanu klęski żywiołowej, zasad i trybu jego wprowadzania oraz wynikających z tego tytułu ograniczeń praw obywatelskich gwarantowanych przez Konstytucję RP. Przekazanie wiedzy dotyczącej struktury, poziomów i zasad funkcjonowania Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego, jako kluczowego systemu bezpieczeństwa wewnętrznego państwa, w szczególności w przypadku wystąpienia klęsk żywiołowych lub katastrof. Zapoznanie studentów z zasadami organizacji i funkcjonowania ratownictwa medycznego w Krajowym Systemie Ratowniczo-Gaśniczym. Omówienie procedur medycznych realizowanych przez zespoły Państwowego Ratownictwa Medycznego i współpracujące z nimi jednostki KSRRG, podczas realizowanych w czasie klęsk żywiołowych działań ratowniczych. Przekazanie studentom wiedzy na temat zasad powiadamiania, dysponowania, alarmowania i współpracy służb, podmiotów ratowniczych i pozostałych jednostek KSRRG w trakcie wspólnych akcji prowadzonych podczas występowania klęsk żywiołowych i katastrof.
14.	Metody dydaktyczne	ćwiczenia audytoryjne (gry symulacyjne, analiza przypadków)
15.	Forma i warunki zaliczenia przedmiotu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia z przedmiotu, a także formę i warunki zaliczenia poszczególnych form zajęć wchodzących w zakres danego przedmiotu	Ćwiczenia audytoryjne- ZO Aktywność na ćwiczeniach, Obserwacja wykonawstwa (arkusz obserwacji)

16.	Treści merytoryczne przedmiotu oraz sposób ich realizacji		<p>Ćwiczenia:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Pojęcie klęski żywiołowej. 2. Klęski żywiołowe i katastrofy w Polsce i na świecie na przestrzeni ostatnich 25 lat. Dane statystyczne i wybrane przykłady. 3. Charakterystyka stanów nadzwyczajnych według Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. 4. Stan klęski żywiołowej. Zasady i tryb wprowadzania. Ograniczenia praw obywatelskich o okresie jego obowiązywania. 5. Użycie sił zbrojnych RP w sytuacji wystąpienia klęski żywiołowej. 6. Struktura, rola i zasady funkcjonowania Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego. 7. Zasady organizacji ratownictwa medycznego w Krajowym Systemie Ratowniczo-Gaśniczym. 8. Jednostki realizujące ratownictwo medyczne w KSRG. Poziomy gotowości operacyjnej ; A, B, C. 9. Powiadamianie, dysponowanie i alarmowanie podmiotów KSRG do działań ratowniczych. Rola i zakres zadań Centrum Powiadamiania Ratunkowego. Współdziałanie dyspozytorów medycznych PRM i służby dyżurnej PSP i Policji. 10. Medyczne działania ratownicze podmiotów KSRG na miejscu zdarzenia. 11. Zakres i dokumentowanie czynności ratowniczych wykonywanych przez ratowników w zakresie kwalifikowanej pierwszej pomocy. 12. Kierowanie działaniami ratowniczymi w KSRG w zakresie ratownictwa medycznego. Kierujący Działaniem Ratowniczym (KDR). Kierujący Akcją Prowadzenia Medycznych Czynności Ratunkowych (KAM). 13. Powiatowy Koordynator Ratownictwa Medycznego PSP. 14. Poziomy działań ratowniczych i strefy działania służb ratowniczych . 15. Rola i zasady prowadzenia segregacji poszkodowanych. Segregacja pierwotna i wtórna. System START i Jump START. 16. Stan wyższej konieczności w działaniach z zakresu ratownictwa medycznego w KSRG. 17. Cel i zasady opracowywania analiz ze zdarzeń dotyczących działań z zakresu ratownictwa medycznego prowadzonych z udziałem jednostek KSRG.
17.	Zamierzone efekty uczenia się*	Wiedza	<p>W zakresie wiedzy student :</p> <ul style="list-style-type: none"> - skutki zdrowotne wywołane działaniem szkodliwych czynników fizycznych, chemicznych i biologicznych na organizm, w tym zasady bezpieczeństwa własnego ratownika medycznego - problematykę postępowania w sytuacjach interwencji kryzysowych oraz zasady i metody radzenia sobie ze stresem przy wykonywaniu zawodu ratownika medycznego - rodzaje zagrożeń terrorystycznych oraz zasady przeciwstawiania się atakom terrorystycznym i bioterrorystycznym, a także prawne uwarunkowania zarządzania kryzysowego

		<p style="text-align: center;">Umiejętności</p>	<p>W zakresie umiejętności student:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozpoznawać sytuacje, które wymagają konsultacji z przedstawicielem innego zawodu medycznego lub koordynatorem medycznym - dba o bezpieczeństwo własne, pacjentów, otoczenia i środowiska, przestrzegając zasad bezpieczeństwa i higieny pracy oraz przepisów i zasad regulujących postępowanie w przypadku różnych rodzajów zagrożeń - stosować się do zasad bezpieczeństwa sanitarno-epidemiologicznego oraz profilaktyki chorób zakaźnych i niezakaźnych - identyfikować czynniki ryzyka wystąpienia przemocy, rozpoznawać przemoc i odpowiednio na nią reagować - komunikować się ze współpracownikami w ramach zespołu, udzielając im informacji zwrotnej i wsparcia - zapobiegać zespołowi stresu pourazowego po traumatycznych wydarzeniach, w tym przeprowadzać podsumowanie zdarzenia traumatycznego (debriefing) w zespole - oceniać narażenie na substancje szkodliwe w środowisku człowieka i stosować zasady monitoringu ergonomicznego - stosować działania na rzecz ochrony środowiska
		<p style="text-align: center;">Kompetencje społeczne</p>	<p>W zakresie kompetencji społecznych student:</p> <ul style="list-style-type: none"> - aktywnego słuchania, nawiązywania kontaktów interpersonalnych, skutecznego i empatycznego porozumiewania się z pacjentem - dostrzegania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta - organizowania pracy własnej i współpracy w zespole specjalistów, w tym z przedstawicielami innych zawodów medycznych, także w środowisku wielokulturowym i wielonarodowościowym
<p style="text-align: center;">18.</p>	<p style="text-align: center;">Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego przedmiotu</p>	<p>Literatura podstawowa:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ustawa z dnia 24 sierpnia 1991 r. o Państwowej Straży Pożarnej (Dz. U. 1991 nr 88, poz. 400). 2. rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 3 lipca 2017 roku w sprawie szczegółowych zasad organizacji krajowego systemu ratowniczo – gaśniczego (Dz.U. 2017, poz. 1319). 3. Zasady organizacji ratownictwa medycznego w Krajowym Systemie Ratowniczo-Gaśniczym, (KG PSP, lipiec 2013). 4. A. Zawadzki, A. Basista, K. Sosada, W. Żurawiński : Medycyna ratunkowa i katastrof. Podręcznik dla studentów uczelni medycznych. Wyd. PZWL, Warszawa 2007. 5. Briggs S.M. : Wczesne postępowanie medyczne w katastrofach. Podręcznik dla ratowników medycznych. Wyd. PZWL, Warszawa 2007. <p>Literatura uzupełniająca:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. M. Rak, M. Dudek, M. Bohatyrewicz, K. Bularz, : Praktyczne wnioski ze zdarzenia masowego. Wyd. ELAMED -Na Ratunek 5/2017. 	

BILANS PUNKTÓW ECTS (obciążenie pracą studenta)					
Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawozdania, itp.)		Obciążenie studenta [h]			
		Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Godziny realizowane z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	Wykłady	45			
	Ćwiczenia	-			
Samodzielna praca studenta	Samokształcenie	-			
	Przygotowanie do kolokwium praktycznego (egzaminu)	5			
Sumaryczne obciążenie pracą studenta		50			
Punkty ECTS za modul/przedmiot		z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta
		1,8	0,2		

Macierz efektów uczenia się dla modułu (przedmiotu) <i>RATOWNICTWO MEDYCZNE W KLĘSKACH ŻYWIŁOWYCH</i> w odniesieniu do form zajęć								
Numer efektu uczenia się	SZCZEGÓŁOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ (wg. standardu kształcenia dla kierunku studiów ratownictwo medyczne – studia pierwszego stopnia)	Forma zajęć dydaktycznych						
		Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Konwersatorium	Seminarium	Zajęcia praktyczne
WIEDZA								
B.W27.	skutki zdrowotne wywołane działaniem szkodliwych czynników fizycznych, chemicznych i biologicznych na organizm, w tym zasady bezpieczeństwa własnego ratownika medycznego		X					
B.W35.	problematykę postępowania w sytuacjach interwencji kryzysowych oraz zasady i metody radzenia sobie ze stresem przy wykonywaniu zawodu ratownika medycznego		X					
B.W43.	rodzaje zagrożeń terrorystycznych oraz zasady przeciwstawiania się atakom terrorystycznym i bioterrorystycznym, a także prawne uwarunkowania zarządzania kryzysowego		X					
UMIEJĘTNOŚCI								
B.U2.	rozpoznawać sytuacje, które wymagają konsultacji z przedstawicielem innego zawodu medycznego lub koordynatorem medycznym		X					

B.U3.	dba o bezpieczeństwo własne, pacjentów, otoczenia i środowiska, przestrzegając zasad bezpieczeństwa i higieny pracy oraz przepisów i zasad regulujących postępowanie w przypadku różnych rodzajów zagrożeń		X						
B.U8.	stosować się do zasad bezpieczeństwa sanitarno-epidemiologicznego oraz profilaktyki chorób zakaźnych i niezakaźnych		X						
B.U9.	identyfikować czynniki ryzyka wystąpienia przemocy, rozpoznawać przemoc i odpowiednio na nią reagować		X						
B.U11.	komunikować się ze współpracownikami w ramach zespołu, udzielając im informacji zwrotnej i wsparcia		X						
B.U13.	zapobiegać zespołowi stresu pourazowego po traumatycznych wydarzeniach, w tym przeprowadzać podsumowanie zdarzenia traumatycznego (debriefing) w zespole		X						
B.U17.	oceniać narażenie na substancje szkodliwe w środowisku człowieka i stosować zasady monitoringu ergonomicznego		X						
B.U18.	stosować działania na rzecz ochrony środowiska		X						
KOMPETENCJE SPOŁECZNE									
K.1	aktywnego słuchania, nawiązywania kontaktów interpersonalnych, skutecznego i empatycznego porozumiewania się z pacjentem		X						
K.2	dostrzegania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta		X						
K.4	organizowania pracy własnej i współpracy w zespole specjalistów, w tym z przedstawicielami innych zawodów medycznych, także w środowisku wielokulturowym i wielonarodowościowym		X						

Lp.	Elementy składowe sylabusu	Opis	
1.	Nazwa modulu/ przedmiotu	CHOROBY WEWNĘTRZNE Z ELEMENTAMI ONKOLOGII	
2.	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Instytut Medyczny UP im. J. Grodka w Sanoku Zakład Ratownictwo Medyczne	
3.	Kod przedmiotu	studia stacjonarne	studia niestacjonarne
4.	Język przedmiotu	język polski	
5.	Typ przedmiotu	obowiązkowy do zaliczenia III , IV semestru/II roku studiów,	
6.	Rok studiów, semestr	rok II/ Semestr III, IV	
7.	Imię i nazwisko osoby (osób) prowadzącej przedmiot	dr Jarosław Sawka dr Marek Wojtaszek dr Jolanta Sawicka	
8.	Imię i nazwisko osoby (osób) egzaminującej bądź udzielającej zaliczenia w przypadku, gdy nie jest nim osoba prowadząca dany przedmiot		
9.	Formuła przedmiotu	wykład	
10.	Wymagania wstępne	anatomia, fizjologia, patofizjologia	
11.	Liczba godzin zajęć dydaktycznych	studia stacjonarne	studia niestacjonarne
		wykład – 90 godzin	
12.	Liczba punktów ECTS przypisana modułowi/przedmiotowi	studia stacjonarne	studia niestacjonarne
		wykład - 4 punkty ECTS	
13.	Założenia i cele modułu/przedmiotu	<ul style="list-style-type: none"> Przekazanie wiedzy dotyczącej objawów klinicznych, przebiegu i postępowania w wybranych stanach klinicznych pochodzenia wewnętrznego. Motywowanie do stałego doskonalenia 	
14.	Metody dydaktyczne	wykład z prezentacją multimedialną	
15.	Forma i warunki zaliczenia przedmiotu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia z przedmiotu, a także formę i warunki zaliczenia poszczególnych form zajęć wchodzących w zakres danego przedmiotu	Wykład –Egzamin - pisemny test Aktywność na wykładach	

16.	<p>Treści merytoryczne przedmiotu oraz sposób ich realizacji</p>	<p>Wykłady:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Wywiad i badanie fizykalne chorego. 2. Etiologia i patogenezę miażdżycy. 3. Choroba wieńcowa. 4. Nadciśnienie tętnicze etiologia, postępowanie w razie wzrostu ciśnienia tętniczego. 5. Podstawowe badania biochemiczne i obrazowe, EKG. 6. Zawał serca, objawy, postępowanie, powikłania. 7. Niewydolność krążenia- przyczyny, objawy, rozpoznanie. Postępowanie ratunkowe. 8. Niewydolność lewo i prawo komorowa. 9. Zator tętnicy płucnej. Ostra niewydolność oddechowa. Typ I oraz II. 10. Zasady rozpoznania i leczenia. Interpretacja gazometrii. 11. Choroby układu oddechowego: infekcje, astma oskrzelowa, POCHP, odma opłucnowa. 12. Choroby nerek i dróg moczowych. Ostra niewydolność nerek, kamica nerkowa, uropatia obstrukcyjna. Przewlekła niewydolność nerek. 13. Wstrząs, rodzaje. Diagnostyka różnicowa. Wstrząs hipowolemiczny, kardiogeny, anafilaktyczny. 14. Bóle brzucha. Krwawienie z przewodu pokarmowego. „Ostry brzuch”. 15. Choroba wrzodowa. 16. Choroby przewodu pokarmowego. Ostre zapalenie trzustki. Ostra niewydolność wątroby. Alkoholizm. 17. Choroby gruczołów dokrewnych. Nadczynność i niedoczynność tarczycy. Przełom tyreotoksyczny. 18. Choroby gruczołów dokrewnych. Cukrzyca. Śpiączki cukrzycowe. Choroby nadnerczy. 19. Powikłania przewlekłej korytkoterapii. 20. Zatrucia. Zasady postępowania. 21. Najczęstsze zaburzenia gospodarki wodno- elektrolitowej i kwasowo-zasadowej. 22. Stany nagłe w hematologii, chorobach nowotworowych. 23. Agranulocytoza, małopłytkowość. Anemia. Wstrząs septyczny. 24. Zatrucia. Objawy, postępowanie, interpretacja badań biochemicznych. 25. Leki przeciwwkrzepliwe, zasady leczenia, powikłania 26. 1 Epidemiologia nowotworów złośliwych dorosłych w Polsce i na świecie. 27. Czynniki ryzyka rozwoju nowotworów złośliwych – środowiskowe, genetyczne, dietetyczne, stany przedrakowe. 28. Rola i znaczenie markerów nowotworowych w rozpoznawaniu, przewidywaniu rozwoju zmian nowotworowych, powstawaniu przerzutów i nawrotów po leczeniu. 29. Współczesna diagnostyka nowotworów złośliwych. 30. Metody leczenia chorych na nowotwór – leczenie chirurgiczne, radioterapia, chemioterapia, hormonoterapia, immunoterapia, bioterapia. 31. Wybrane nowotwory u dorosłych – obraz kliniczny, diagnostyka, zasady terapii. 32. Zapobieganie chorobom nowotworowym – profilaktyka pierwotna. 33. Badania przesiewowe w onkologii – profilaktyka wtórna. 34. Leczenie bólu w chorobie nowotworowej.
-----	---	--

17.	Zamierzone efekty kształcenia*	Wiedza	<p>W zakresie wiedzy student :</p> <ul style="list-style-type: none"> - problemy wynikające z niepełnosprawności i chorób przewlekłych - uwarunkowania środowiskowe i epidemiologiczne najczęstszych nowotworów; - przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w najczęstszych problemach medycyny paliatywnej; - zasady postępowania ratunkowego w przypadku pacjenta w stanie terminalnym; - mechanizmy prowadzące do nagłych zagrożeń zdrowia i życia; - stany zagrożenia w chorobach nowotworowych i hematologicznych, zaburzeniach układu krzepnięcia, zespole wykrzepiania wewnątrznaczyniowego i ostrej białaczce oraz zasady postępowania przedszpitalnego w tych stanach - przyczyny i rodzaje bólu w klatce piersiowej oraz jego diagnostykę - wybrane choroby przewodu pokarmowego - zagadnienia śpiączki metabolicznej i stanów nagłego zagrożenia w endokrynologii - metody oceny stanu odżywienia - leki stosowane w nagłych chorobach internistycznych, neurologicznych i psychiatrycznych - przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w najczęstszych chorobach układu nerwowego - stany zagrożenia w chorobach nowotworowych oraz postępowanie przedszpitalne i w SOR w przypadku takich zagrożeń - procedury specjalistyczne w stanach nagłych pochodzenia wewnętrznego, w szczególności takie jak: elektrostymulacja, kardiowersja, pierwotna przeszkońska interwencja wieńcowa (Percutaneous coronary intervention, PCI), kontrapulsacja wewnątrzortowa (Intra-aortic balloon pump, IABP), dializa, sztuczna wentylacja i formy krążenia pozaustrojowego - wskazania, przeciwwskazania i przygotowanie pacjentów do poszczególnych rodzajów badań obrazowych oraz przeciwwskazania do stosowania środków kontrastujących
		Umiejętności	<p>W zakresie umiejętności student:</p> <ul style="list-style-type: none"> - oceniać stan pacjenta w celu ustalenia sposobu postępowania ratunkowego - oceniać stan świadomości pacjenta - przeprowadzać badanie fizykalne pacjenta dorosłego w zakresie niezbędnym do ustalenia jego stanu - monitorować czynność układu oddechowego, z uwzględnieniem pulsoksymetrii, kapnometrii i kapnografii - monitorować czynność układu krążenia metodami nieinwazyjnymi - oznaczać stężenie glukozy z użyciem glukometru - przygotowywać pacjenta do transportu - monitorować czynności życiowe pacjenta podczas badania diagnostycznego - wiązać objawy uszkodzeń tkankowych i narządowych z objawami klinicznymi choroby - dostosowywać postępowanie ratunkowe do stanu pacjenta
		Kompetencje społeczne	<p>W zakresie kompetencji społecznych student:</p> <ul style="list-style-type: none"> - aktywnego słuchania, nawiązywania kontaktów interpersonalnych, skutecznego i empatycznego porozumiewania się z pacjentem - kierowania się dobrem pacjenta

18.	Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego przedmiotu	<p>Literatura podstawowa:</p> <ol style="list-style-type: none"> Herold G.: Medycyna wewnętrzna – repetytorium dla studentów medycyny i lekarzy. Wyd. IV, Wyd. PZWL, Warszawa 2005. Kokot F.: Ostre stany zagrożenia życia w chorobach wewnętrznych. Wyd. PZWL, Warszawa 2006. Szczeklik A.: Choroby wewnętrzne. t. I, Wyd. Medycyna Praktyczna, Kraków 2006. Chybcika A. (red.): Od objawu do nowotworu. Wczesne rozpoznawanie nowotworów u dzieci. Wyd. Urban & Partner, Wrocław, 2009. Kordek R. (red.): Onkologia. Podręcznik dla studentów i lekarzy. Wyd. Via Media, 2007. Kułakowski A., Skowrońska- Gardas A. (red.): Onkologia – podręcznik dla studentów medycyny. Wyd. PZWL. Warszawa 2008. <p>Literatura uzupełniająca:</p> <ol style="list-style-type: none"> Januszewicz W., Kokot F.: Interna. t. I i II, Wyd. PZWL, Warszawa 2006. Pączek L., Mucha K., Foronczewicz B.: Choroby wewnętrzne – podręcznik dla studentów pielęgniarstwa i położnictwa. Wyd. PZWL, Warszawa 2005. Jeziorski A. (red.): Onkologia. Podręcznik dla pielęgniarek. Wyd. PZWL. Warszawa 2005. Widomska-Czekajska T.: Intensywna internistyczna terapia. Wyd. PZWL, Warszawa 1982.
------------	---	---

BILANS PUNKTÓW ECTS (obciążenie pracą studenta)

Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawozdania, itp.)		Obciążenie studenta [h]			
		Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Godziny realizowane z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	Wykłady	90			
	Ćwiczenia	-			
Samodzielna praca studenta	Samokształcenie	-			
	Przygotowanie do kolokwium praktycznego (egzaminu)	10			
Sumaryczne obciążenie pracą studenta		100			
Punkty ECTS za modul/przedmiot		z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta
		3,6	0,4		

**Macierz efektów uczenia się dla modułu (przedmiotu) *CHOROBY WEWNĘTRZNE Z ELEMENTAMI ONKOLOGII*
w odniesieniu do form zajęć**

Numer efektu uczenia się	SZCZEGÓŁOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ (wg. standardu kształcenia dla kierunku studiów ratownictwo medyczne – studia pierwszego stopnia)	Forma zajęć dydaktycznych						
		Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Konwersatorium	Seminarium	Zajęcia praktyczne
WIEDZA								
C.W8.	problemy wynikające z niepełnosprawności i chorób przewlekłych	X						
C.W14.	uwarunkowania środowiskowe i epidemiologiczne najczęstszych nowotworów	X						
C.W15.	przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w najczęstszych problemach medycyny paliatywnej;	X						
C.W16.	zasady postępowania ratunkowego w przypadku pacjenta w stanie terminalnym	X						
C.W17.	mechanizmy prowadzące do nagłych zagrożeń zdrowia i życia	X						
C.W23.	stany zagrożenia w chorobach nowotworowych i hematologicznych, zaburzeniach układu krzepnięcia, zespole wykrzepiania wewnątrznaczyniowego i ostrej białaczce oraz zasady postępowania przedszpitalnego w tych stanach	X						
C.W26.	przyczyny i rodzaje bólu w klatce piersiowej oraz jego diagnostykę	X						
C.W31.	wybrane choroby przewodu pokarmowego	X						
C.W32.	zagadnienia śpiączki metabolicznej i stanów nagłego zagrożenia w endokrynologii	X						
C.W33.	metody oceny stanu odżywienia	X						
C.W35.	leki stosowane w nagłych chorobach internistycznych, neurologicznych i psychiatrycznych	X						
C.W36.	przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w najczęstszych chorobach układu nerwowego	X						
C.W81.	stany zagrożenia w chorobach nowotworowych oraz postępowanie przedszpitalne i w SOR w przypadku takich zagrożeń	X						
C.W83.	procedury specjalistyczne w stanach nagłych pochodzenia wewnętrznego, w szczególności takie jak: elektrostymulacja, kardiowersja, pierwotna przezskórna interwencja wieńcowa (Percutaneous coronary intervention, PCI), kontrapulsacja wewnątrzaoortalna (Intra-aortic balloon pump, IABP), dializa, sztuczna wentylacja i formy krążenia pozaustrojowego	X						
C.W106.	wskazania, przeciwwskazania i przygotowanie pacjentów do poszczególnych rodzajów badań obrazowych oraz przeciwwskazania do stosowania środków kontrastujących	X						

UMIEJĘTNOŚCI									
C.U1.	oceniać stan pacjenta w celu ustalenia sposobu postępowania ratunkowego	X							
C.U8.	oceniać stan świadomości pacjenta	X							
C.U10.	przeprowadzać badanie fizykalne pacjenta dorosłego w zakresie niezbędnym do ustalenia jego stanu	X							
C.U11.	monitorować czynność układu oddechowego, z uwzględnieniem pulsoksymetrii, kapnometrii i kapnografii	X							
C.U14.	monitorować czynność układu krążenia metodami nieinwazyjnymi	X							
C.U21.	oznaczać stężenie glukozy z użyciem glukometru	X							
C.U26.	przygotowywać pacjenta do transportu	X							
C.U32.	monitorować czynności życiowe pacjenta podczas badania diagnostycznego	X							
C.U37.	wiązać obrazy uszkodzeń tkankowych i narządowych z objawami klinicznymi choroby	X							
C.U66.	dostosowywać postępowanie ratunkowe do stanu pacjenta	X							
KOMPETENCJE SPOŁECZNE									
K.1	aktywnego słuchania, nawiązywania kontaktów interpersonalnych, skutecznego i empatycznego porozumiewania się z pacjentem	X							
K.6	kierowania się dobrem pacjenta	X							

L p.	Elementy składowe sylabusu	Opis	
1.	Nazwa modułu/ przedmiotu	CHIRURGIA	
2.	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Instytut Medyczny UP im. J. Grodka w Sanoku Zakład Ratownictwo Medyczne	
3.	Kod przedmiotu	studia stacjonarne	studia niestacjonarne
4.	Język przedmiotu	język polski	
5.	Typ przedmiotu	obowiązkowy do zaliczenia III , IV semestru/II roku studiów,	
6.	Rok studiów, semestr	rok II/ semestr III, IV	
7.	Imię i nazwisko osoby (osób) prowadzącej przedmiot	dr hab. Wojciech Rocznik dr hab. Andrzej Kotela	
8.	Imię i nazwisko osoby (osób) egzaminującej bądź udzielającej zaliczenia w przypadku, gdy nie jest nim osoba prowadząca dany przedmiot		
9.	Formuła przedmiotu	wykład	
10.	Wymagania wstępne	anatomia, fizjologia, patofizjologia	
11.	Liczba godzin zajęć dydaktycznych	studia stacjonarne	studia niestacjonarne
		wykład – 90 godzin	
12.	Liczba punktów ECTS przypisana modułowi/przedmiotowi	studia stacjonarne	studia niestacjonarne
		wykład - 4 punkty ECTS	
13.	Założenia i cele modułu/przedmiotu	<ul style="list-style-type: none"> Przekazanie wiedzy dotyczącej objawów klinicznych, przebiegu i postępowania w określonych stanach klinicznych chirurgicznych. Opanowanie wiedzy dotyczącej postępowania ratowniczego w urazach. Motywowanie do stałego doksztalcania 	
14.	Metody dydaktyczne	wykład z prezentacją multimedialną	
15.	Forma i warunki zaliczenia przedmiotu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia z przedmiotu, a także formę i warunki zaliczenia poszczególnych form zajęć wchodzących w zakres danego przedmiotu	<p>wykład- Z- zaliczenie na podstawie aktywności</p> <p>wykład –Egzamin - pisemny test</p>	

16.	Treści merytoryczne przedmiotu oraz sposób ich realizacji	<p>Wykłady:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Wywiad z chorym i świadkami zdarzenia. 2. Badanie fizykalne chorego. 3. Prowadzenie dokumentacji medycznej. 4. Organizacja bloku operacyjnego. Instrumentarium chirurgiczne. Aseptyka i antyseptyka. 5. Diagnostyka różnicowa schorzeń chirurgicznych. 6. Nowoczesne metody diagnostyczne w ostrych schorzeniach jamy brzusznej. 7. Zapalenie otrzewnej – rodzaje, przyczyny, patogenеза, objawy, ogólne zasady leczenia. 8. Krwotok zewnętrzny i wewnętrzny. 9. Rana – rodzaje, zaopatrzenie, profilaktyka tęcza. 10. Desmurgia. 11. Przepuklina – rodzaje, powikłania. 12. Niedrożność mechaniczna jelit. 13. Nowotwory układu pokarmowego. 14. Choroby nienowotworowe układu pokarmowego. 15. Obrażenia narządów jamy brzusznej. 16. Diagnostyka różnicowa schorzeń chirurgicznych. 17. Zapalenie otrzewnej – rodzaje. 18. Choroba zakrzepowo-zatorowa. Zator tętnicy płucnej. Profilaktyka choroby zakrzepowo-zatorowej. 19. Działania ratownicze pęknięciu tętniaka aorty brzusznej - wstrząs oligowolemiczny. 20. Schorzenia chirurgiczne tarczycy, przytarczyc i nadnerczy. 21. Obrażenia klatki piersiowej – mechanizmy, rodzaje, objawy, wskazania do leczenia w oddziale torakochirurgicznym. 22. Ocena ciężkości urazu. Zator tętnic obwodowych. Tętniak aorty. 23. Odmienności leczenia chirurgicznego u dzieci w stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego. 24. Postępowanie ratownicze w krwawieniu z przewodu pokarmowego. 25. Postępowanie ratownicze w ostrym zapaleniu trzustki i wątroby. 26. Działania ratownicze w krwotoku z żyłaków podudzi. 27. Stany nagłego zagrożenia zdrowotnego w urologii. 28. Stany nagłego zagrożenia zdrowotnego w neurochirurgii. 29. Obrażenia czaszkowo-mózgowe – mechanizm, rodzaje, objawy, wskazania do leczenia neurochirurgicznego.
17.	Zamierzone efekty uczenia się*	<p>W zakresie wiedzy student:</p> <ul style="list-style-type: none"> - problemy wynikające z niepełnosprawności i chorób przewlekłych - mechanizmy prowadzące do nagłych zagrożeń zdrowia i życia; - skale oceny bólu i możliwości wdrożenia leczenia przeciwbólowego przez ratownika medycznego - przyczyny, objawy i postępowanie w ostrej niewydolności nerek - zasady i technikę wykonywania opatrunków - zasady przygotowania do zabiegów medycznych w stanach zagrożenia życia - zasady aseptyki i antyseptyki - przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w najczęstszych chorobach wymagających interwencji chirurgicznej, z uwzględnieniem odrębności chorób wieku dziecięcego - procedury medyczne stosowane przez ratownika medycznego, w szczególności zaopatrywanie ran i oparzeń, tamowanie krwotoków, unieruchamianie złamań, zwichnięć i skręceń oraz unieruchamianie kręgosłupa, ze szczególnym uwzględnieniem odcinka szyjnego, a także podawanie leków

		Umiejętności	<p>W zakresie umiejętności student:</p> <ul style="list-style-type: none"> - przeprowadzać badanie fizykalne pacjenta dorosłego w zakresie niezbędnym do ustalenia jego stanu - monitorować czynność układu krążenia metodami nieinwazyjnymi - asystować przy czynnościach przygotowawczych do transplantacji narządów - rozpoznawać stan zagrożenia życia u pacjenta po przeszczepie narządu - wiązać obrazy uszkodzeń tkankowych i narządowych z objawami klinicznymi choroby - stosować się do zasad aseptyki i antyseptyki, zaopatrywać prostą ranę, zakładać i zmieniać jałowy opatrunek chirurgiczny - monitorować stan pacjenta podczas badania obrazowego
		Kompetencje społeczne	<p>W zakresie kompetencji społecznych student:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dostrzegania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta - kierowania się dobrem pacjenta
18.	Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego przedmiotu		<p>Literatura podstawowa:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Fibak J.: Chirurgia – repetytorium. Wydanie II, Wyd. PWN, Warszawa 2004. 2. Noszczyk W. (red.): Chirurgia. Chirurgia. T.1, 2. Wyd. PZWL, Warszawa 2005. 3. Condon W., Nyhus I.: Kompendium postępowania chirurgicznego. Wyd. PZWL, Warszawa 1995. <p>Literatura uzupełniająca:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Borkowski A.: Urologia – podręcznik dla studentów medycyny. Wydanie II, Wyd. PZWL, Warszawa 2006. 2. Bruce E. Jarrell, Anthony R. Carabasi. Chirurgia. Wyd. Urban & Partner, Wrocław 2003. 3. Kołodziej J. (red.): Urazy klatki piersiowej. Wyd. PZWL, Warszawa 2004. 4. Kirby R. S. McConnell J. D.: Łagodny rozrost gruczołu krokowego. Wyd. Via Medica, Gdańsk 2003. 5. Łaciński M., Dytfeld D., Sarnowski W.: Kardiochirurgia – historia i terażniejszość. Wyd. AM Poznań, Poznań 2002.

BILANS PUNKTÓW ECTS (obciążenie pracą studenta)					
Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawozdania, itp.)		Obciążenie studenta [h]			
		Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Godziny realizowane z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	Wykłady	90			
	Ćwiczenia	-			
Samodzielna praca studenta	Samokształcenie	-			
	Przygotowanie do kolokwium praktycznego (egzaminu)	10			
Sumaryczne obciążenie pracą studenta		100			
Punkty ECTS za modul/przedmiot		z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta
		3,6	0,4		

Macierz efektów uczenia się dla modułu (przedmiotu) *CHIRURGIA* w odniesieniu do form zajęć

Numer efektu uczenia się	SZCZEGÓŁOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ (wg. standardu kształcenia dla kierunku studiów ratownictwo medyczne – studia pierwszego stopnia)	Forma zajęć dydaktycznych							
		Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Konwersatorium	Seminarium	Zajęcia praktyczne	inne ...
WIEDZA									
C.W8.	problemy wynikające z niepełnosprawności i chorób przewlekłych	X							
C.W17.	mechanizmy prowadzące do nagłych zagrożeń zdrowia i życia;	X							
C.W20.	skale oceny bólu i możliwości wdrożenia leczenia przeciwbólowego przez ratownika medycznego	X							
C.W30.	przyczyny, objawy i postępowanie w ostrej niewydolności nerek	X							
C.W45.	zasady i technikę wykonywania opatrunków	X							
C.W46.	zasady przygotowania do zabiegów medycznych w stanach zagrożenia życia	X							
C.W51.	zasady aseptyki i antyseptyki	X							
C.W67.	przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w najczęstszych chorobach wymagających interwencji chirurgicznej, z uwzględnieniem odrębności chorób wieku dziecięcego	X							
C.W73.	procedury medyczne stosowane przez ratownika medycznego, w szczególności zaopatrywanie ran i oparzeń, tamowanie krwotoków, unieruchamianie złamań, zwichnięć i skręceń oraz unieruchamianie kręgosłupa, ze szczególnym uwzględnieniem odcinka szyjnego, a także podawanie leków	X							
UMIĘJĘTNOŚCI									
C.U10.	przeprowadzać badanie fizykalne pacjenta dorosłego w zakresie niezbędnym do ustalenia jego stanu	X							
C.U14.	monitorować czynność układu krążenia metodami nieinwazyjnymi	X							
C.U24.	asystować przy czynnościach przygotowawczych do transplantacji narządów	X							
C.U31.	rozpoznawać stan zagrożenia życia u pacjenta po przeszczepie narządu	X							
C.U37.	wiązać obrazy uszkodzeń tkankowych i narządowych z objawami klinicznymi choroby	X							
C.U44.	stosować się do zasad aseptyki i antyseptyki, zaopatrywać prostą ranę, zakładać i zmieniać jałowy opatrunek chirurgiczny	X							
C.U67.	monitorować stan pacjenta podczas badania obrazowego	X							
KOMPETENCJE SPOŁECZNE									
K.2	dostrzegania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta	X							
K.6	kierowania się dobrem pacjenta	X							

Lp.	Elementy składowe sylabusu	Opis	
1.	Nazwa modulu/ przedmiotu	PEDIATRIA	
2.	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Instytut Medyczny UP im. J. Grodka w Sanoku Zakład Ratownictwo Medyczne	
3.	Kod przedmiotu	studia stacjonarne	studia stacjonarne
4.	Język przedmiotu	język polski	
5.	Typ przedmiotu	obowiązkowy do zaliczenia II semestru / I roku studiów; III semestru/II roku studiów	
6.	Rok studiów, semestr	rok I/ semestr II rok II/ semestr III	
7.	Imię i nazwisko osoby (osób) prowadzącej przedmiot	Prof. E. Pac - Kożuchowska	
8.	Imię i nazwisko osoby (osób) egzaminującej bądź udzielającej zaliczenia w przypadku, gdy nie jest nim osoba prowadząca dany przedmiot		
9.	Formuła przedmiotu	wykład	
10.	Wymagania wstępne	anatomia, fizjologia, patofizjologia	
11.	Liczba godzin zajęć dydaktycznych	studia stacjonarne wykład – 45 godzin	studia stacjonarne
12.	Liczba punktów ECTS przypisana modułowi/przedmiotowi	studia stacjonarne wykład – 3 punkty ECTS	studia stacjonarne
13.	Założenia i cele modułu/przedmiotu	<ul style="list-style-type: none"> • Zapoznanie studentów z objawami, przebiegiem i postępowaniem w określonych stanach klinicznych u dzieci. • Opanowanie umiejętności postępowania w stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego u dzieci. 	
14.	Metody dydaktyczne	wykład z prezentacją multimedialną	
15.	Forma i warunki zaliczenia przedmiotu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia z przedmiotu, a także formę i warunki zaliczenia poszczególnych form zajęć wchodzących w zakres danego przedmiotu	<p>Wykład – Zaliczenie</p> <p>Wykład – Egzamin - pisemny test</p>	
16.	Treści merytoryczne przedmiotu oraz sposób ich realizacji	<p>Wykłady:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Neuroinfekcje. 2. Stany drgawkowe u dzieci. 3. Ostre biegunki i stany odwodnienia. 4. Choroby metaboliczne u dzieci. 5. Posocznica. 6. Podstawy farmakoterapii w resuscytacji krążeniowo-oddechowej u dzieci. 7. Zespół maltretowanego dziecka. 8. Postępowanie z dzieckiem w stanie nagłego zagrożenia zdrowotnego – stabilizacja stanu pacjenta, przygotowanie i transport dziecka w stanie nagłego zagrożenia zdrowotnego. 	

17.	Zamierzone efekty uczenia się*	Wiedza	<p>W zakresie wiedzy student:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zasady postępowania w najczęstszych chorobach dzieci, z uwzględnieniem odrębności uzależnionych od wieku - podstawowe normy rozwojowe badania przedmiotowego dziecka - wybrane choroby układu oddechowego, układu krążenia i przewodu pokarmowego oraz choroby neurologiczne u dzieci - najczęstsze choroby zakaźne wieku dziecięcego - odrębności morfologiczno-fizjologiczne poszczególnych narządów i układów organizmu w wieku rozwojowym - fizjologię i patofizjologię okresu noworodkowego - wybrane wady wrodzone i choroby uwarunkowane genetycznie
		Umiejętności	<p>W zakresie umiejętności student:</p> <ul style="list-style-type: none"> - postępować z dzieckiem w oparciu o znajomość symptomatologii najczęstszych chorób dziecięcych - dostosowywać sposób postępowania do wieku dziecka - oceniać stan noworodka w skali APGAR - przeprowadzać wywiad medyczny z pacjentem dorosłym w zakresie niezbędnym do podjęcia medycznych czynności ratunkowych
		Kompetencje społeczne	<p>W zakresie kompetencji społecznych student:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dostrzegania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta - dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń, dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych
18.	Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego przedmiotu		<p>Literatura podstawowa:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Jakubaszko J. (red.): Medycyna ratunkowa wieku dziecięcego, Urban & Partner, Wrocław, 2003 2. Krawczyński M.: Propedeutyka pediatrii. Wyd. PZWL, Warszawa 2009. <p>Literatura uzupełniająca:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kubicka K., Kawalec W. (red.): Pediatria. PZWL, Warszawa 2004. 2. Jankowski A. (red): Kompendium pediatrii praktycznej, Cornets, Warszawa, 2010

BILANS PUNKTÓW ECTS (obciążenie pracą studenta)					
Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawozdania, itp.)		Obciążenie studenta [h]			
		Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Godziny realizowane z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	Wykłady	45			
	Ćwiczenia	-			
Samodzielna praca studenta	Samokształcenie	-			
	Przygotowanie do kolokwium praktycznego (egzaminu)	5			
Sumaryczne obciążenie pracą studenta		50			
Punkty ECTS za modul/przedmiot		z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta
		1,8	0,2		

Macierz efektów uczenia się dla modułu (przedmiotu) PEDIATRIA w odniesieniu do form zajęć

Numer efektu uczenia się	SZCZEGÓŁOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ (wg. standardu kształcenia dla kierunku studiów ratownictwo medyczne – studia pierwszego stopnia)	Forma zajęć dydaktycznych						
		Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Konwersatorium	Seminarium	Zajęcia praktyczne
WIEDZA								
C.W1.	zasady postępowania w najczęstszych chorobach dzieci, z uwzględnieniem odrębności uzależnionych od wieku	X						
C.W2.	podstawowe normy rozwojowe badania przedmiotowego dziecka	X						
C.W3.	wybrane choroby układu oddechowego, układu krążenia i przewodu pokarmowego oraz choroby neurologiczne u dzieci	X						
C.W4.	najczęstsze choroby zakaźne wieku dziecięcego	X						
C.W5.	odrębności morfologiczno-fizjologiczne poszczególnych narządów i układów organizmu w wieku rozwojowym	X						
C.W6.	fizjologię i patofizjologię okresu noworodkowego	X						
C.W7.	wybrane wady wrodzone i choroby uwarunkowane genetycznie	X						
UMIĘJĘTNOŚCI								
C.U3.	postępować z dzieckiem w oparciu o znajomość symptomatologii najczęstszych chorób dziecięcych	X						
C.U5.	dostosowywać sposób postępowania do wieku dziecka	X						
C.U6.	oceniać stan noworodka w skali APGAR	X						
C.U7.	przeprowadzać wywiad medyczny z pacjentem dorosłym w zakresie niezbędnym do podjęcia medycznych czynności ratunkowych	X						
KOMPETENCJE SPOŁECZNE								
K.2	dostrzegania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta	X						
K.5	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń, dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych	X						

Lp.	Elementy składowe sylabusu	Opis	
1.	Nazwa modułu/ przedmiotu	KARDIOLOGIA	
2.	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Instytut Medyczny UP im. J. Grodka w Sanoku Zakład Ratownictwo Medyczne	
3.	Kod przedmiotu	studia stacjonarne	studia niestacjonarne
4.	Język przedmiotu	język polski	
5.	Typ przedmiotu	obowiązkowy do zaliczenia III semestru/II roku studiów,	
6.	Rok studiów, semestr	rok II/ semestr III	
7.	Imię i nazwisko osoby (osób) prowadzącej przedmiot	Lek. Wojciech Biernikiewicz	
8.	Imię i nazwisko osoby (osób) egzaminującej bądź udzielającej zaliczenia w przypadku, gdy nie jest nim osoba prowadząca dany przedmiot		
9.	Formuła przedmiotu	wykład	
10.	Wymagania wstępne	wiadomości z przedmiotu choroby wewnętrzne	
11.	Liczba godzin zajęć dydaktycznych	studia stacjonarne	studia niestacjonarne
		wykład – 45 godzin	
12.	Liczba punktów ECTS przypisana modułowi/przedmiotowi	studia stacjonarne	studia niestacjonarne
		wykład – 2 punkty ECTS	
13.	Założenia i cele modułu/przedmiotu	<ul style="list-style-type: none"> • Zapoznanie studentów z technikami stosowanymi w kardiologii interwencyjnej i postępowaniu w zawałe mięśnia sercowego według najnowszych standardów kardiologicznych. • Uświadomienie studentom ważności zachowywania w sposób profesjonalny przestrzegania zasad etyki zawodowej i tajemnicy zawodowej, 	
14.	Metody dydaktyczne	wykłady z prezentacją multimedialną	
15.	Forma i warunki zaliczenia przedmiotu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia z przedmiotu, a także formę i warunki zaliczenia poszczególnych form zajęć wchodzących w zakres danego przedmiotu	wykłady – ZO- zaliczenie pisemne - test	
16.	Treści merytoryczne przedmiotu oraz sposób ich realizacji	<p>WYKŁADY:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Epidemiologia wybranych chorób układu sercowo-naczyniowego. 2. Nowoczesne metody diagnostyczne stosowane w kardiologii. 3. Zarys z anatomii i fizjologii serca, prezentacja przypadku stemii. 4. Miażdżycy-patofizjologia, czynniki ryzyka, prewencja wtórna. 5. Zarys technik stosowanych w kardiologii interwencyjnej, dostępy naczyniowe, techniki nakłuć. 6. Ogólne definicje zawału, postępowanie w miejscu zachorowania według najnowszych standardów kardiologicznych. 7. Leczenie zawału mięśnia sercowego – ramy czasowe. 8. Epidemiologia zawałów, etiopatogeneza, zarys historyczny. 9. Program leczenia zawałów w województwie podkarpackim, czasy transportów. 10. Standardy rozpoznawania zawałów w opisie elektrokardiologicznym- test zaliczeniowy. 	

17.	Zamierzone efekty uczenia się*	Wiedza	<p>W zakresie wiedzy student:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wybrane choroby układu oddechowego, układu krążenia i przewodu pokarmowego oraz choroby neurologiczne u dzieci - mechanizmy działania podstawowych grup leków i leków podawanych samodzielnie przez ratownika medycznego - przyczyny i rodzaje bólu w klatce piersiowej oraz jego diagnostykę - problematykę ostrego zespołu wieńcowego, zawału serca, nadciśnienia tętniczego, rozwarstwienia aorty, niewydolności krążenia, ostrego niedokrwienia kończyny, obrzęku płuc i zatorowości płucnej - problematykę ostrej niewydolności oddechowej - przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w zespole ostrej niewydolności oddechowej, zaostrzeniu przewlekłej obturacyjnej choroby płuc, astmie, ostrych stanach zapalnych dróg oddechowych i odmie opłucnowej - przyczyny i objawy nagłego zatrzymania krążenia - zasady monitorowania czynności układu oddechowego i układu krążenia metodami nieinwazyjnymi - wybrane skale oceny śpiączki oraz skale urazowe i rokownicze - technikę oznaczania stężeń parametrów krytycznych - procedury specjalistyczne w stanach nagłych pochodzenia wewnętrznego, w szczególności takie jak: elektrostymulacja, kardiowersja, pierwotna przeszłonna interwencja wieńcowa (Percutaneous coronary intervention, PCI), kontrapulsacja wewnątrzaoortalna (Intra-aortic balloon pump, IABP), dializa, sztuczna wentylacja i formy krążenia pozaustrojowego - procedurę kardiowersji elektrycznej i elektrostymulacji zewnętrznej
		Umiejętności	<p>W zakresie umiejętności student:</p> <ul style="list-style-type: none"> - oceniać stan pacjenta w celu ustalenia sposobu postępowania ratunkowego - wykonywać elektrokardiogram i interpretować go w podstawowym zakresie - monitorować czynność układu krążenia metodami nieinwazyjnymi - przeprowadzać analizę ewentualnych działań niepożądanych poszczególnych leków oraz interakcji między nimi - przygotowywać pacjenta do transportu - oceniać wskazania do transportu pacjenta do ośrodka toksykologicznego, hiperbarycznego, replantacyjnego i kardiologii inwazyjnej oraz centrum leczenia oparzeń, centrum urazowego lub centrum urazowego dla dzieci - wiązać obrazy uszkodzeń tkankowych i narządowych z objawami klinicznymi choroby - wykonywać kardiowersję i elektrostymulację zewnętrzną serca - wykonywać procedury medyczne pod nadzorem lub na zlecenie lekarza
		Kompetencje społeczne	<p>W zakresie kompetencji społecznych student:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dostrzegania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta - organizowania pracy własnej i współpracy w zespole specjalistów, w tym z przedstawicielami innych zawodów medycznych, także w środowisku wielokulturowym i wielonarodowościowym
18.	Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego przedmiotu	<p>Literatura podstawowa:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Dłużniewski M., Mamcarz A., Krzyżak P.(red.), Kardiologia w praktyce : Wybrane zagadnienia. T. 1 - 2.Lublin : Wydawnictwo Czelej, 2007. 2. Mandecki T., Kardiologia. PZWL. Warszawa 2005., 3. Brzezińska – Rajszyś G. (red.), Kardiologia interwencyjna. Warszawa : Wydawnictwo Lekarskie PZWL, 2009. 4. Herman H., Bochenek A., Buszman P.: Kardiologia interwencyjna. Zabiegi przeszłonne pozawieńcowe. Wyd. Czelej, Lublin 2008. 5. Kokot F.: Choroby wewnętrzne. t. I i II, Wyd. PZWL, Warszawa 2006. 6. Szczeklik A., Gajewski P. (red.): Interna Szczeklika. Podręcznik chorób wewnętrznych. Wyd. Medycyna Praktyczna. Kraków 2014. <p>Literatura uzupełniająca:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Herold G.: Medycyna wewnętrzna – repetytorium dla studentów medycyny i lekarzy. Wyd. PZWL, Warszawa 2005. 2. Poloński L., Wasilewski J.: Elektrokardiografia i angiografia zawale serca. Wyd. Urban & Partner, Wrocław 2004. 3. Sobkowicz E.: Echokardiografia w stanach nagłych. Wyd. Urban & Partner, Wrocław 2002. 4. Szczeklik A.: Choroby wewnętrzne. Wyd. Medycyna Praktyczna, Kraków 2006. 	

BILANS PUNKTÓW ECTS (obciążenie pracą studenta)

Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawozdania, itp.)		Obciążenie studenta [h]			
		Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Godziny realizowane z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	Wykłady	45			
	Ćwiczenia	-			
Samodzielna praca studenta	Samokształcenie	-			
	Przygotowanie do kolokwium praktycznego (egzaminu)	5			
Sumaryczne obciążenie pracą studenta		50			
Punkty ECTS za modul/przedmiot		z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta
		1,8	0,2		

Macierz efektów uczenia się dla modułu (przedmiotu) KARDIOLOGIA w odniesieniu do form zajęć

Numer efektu uczenia się	SZCZEGÓŁOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ (wg. standardu kształcenia dla kierunku studiów ratownictwo medyczne – studia pierwszego stopnia)	Forma zajęć dydaktycznych							
		Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Konwersatorium	Seminarium	Zajęcia praktyczne	inne ...
WIEDZA									
C.W3.	wybrane choroby układu oddechowego, układu krążenia i przewodu pokarmowego oraz choroby neurologiczne u dzieci	X							
C.W18.	mechanizmy działania podstawowych grup leków i leków podawanych samodzielnie przez ratownika medycznego	X							
C.W26.	przyczyny i rodzaje bólu w klatce piersiowej oraz jego diagnostykę	X							
C.W27.	problematykę ostrego zespołu wieńcowego, zawału serca, nadciśnienia tętniczego, rozwarstwienia aorty, niewydolności krążenia, ostrego niedokrwienia kończyny, obrzęku płuc i zatorowości płucnej	X							
C.W28.	problematykę ostrej niewydolności oddechowej	X							

C.W29.	przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w zespole ostrej niewydolności oddechowej, zaostrzeniu przewlekłej obturacyjnej choroby płuc, astmie, ostrych stanach zapalnych dróg oddechowych i odmie płucnowej	X							
C.W55.	przyczyny i objawy nagłego zatrzymania krążenia	X							
C.W63.	zasady monitorowania czynności układu oddechowego i układu krążenia metodami nieinwazyjnymi	X							
C.W66.	wybrane skale oceny śpiączki oraz skale urazowe i rokownicze	X							
C.W72.	technikę oznaczania stężeń parametrów krytycznych	X							
C.W83.	procedury specjalistyczne w stanach nagłych pochodzenia wewnętrznego, w szczególności takie jak: elektrostymulacja, kardiowersja, pierwotna przezskórna interwencja wieńcowa (Percutaneous coronary intervention, PCI), kontrapulsacja wewnątrzaoortalna (Intra-aortic balloon pump, IABP), dializa, sztuczna wentylacja i formy krążenia pozaustrojowego	X							
C.W96.	procedurę kardiowersji elektrycznej i elektrostymulacji zewnętrznej	X							
UMIEJĘTNOŚCI									
C.U1.	oceniać stan pacjenta w celu ustalenia sposobu postępowania ratunkowego	X							
C.U13.	wykonywać elektrokardiogram i interpretować go w podstawowym zakresie	X							
C.U14.	monitorować czynność układu krążenia metodami nieinwazyjnymi	X							
C.U16.	przeprowadzać analizę ewentualnych działań niepożądanych poszczególnych leków oraz interakcji między nimi	X							
C.U26.	przygotowywać pacjenta do transportu	X							
C.U35.	oceniać wskazania do transportu pacjenta do ośrodka toksykologicznego, hiperbarycznego, replantacyjnego i kardiologii inwazyjnej oraz centrum leczenia oparzeń, centrum urazowego lub centrum urazowego dla dzieci	X							
C.U37.	wiązać obrazy uszkodzeń tkankowych i narządowych z objawami klinicznymi choroby	X							
C.U47.	wykonywać kardiowersję i elektrostymulację zewnętrzną serca	X							
C.U65.	wykonywać procedury medyczne pod nadzorem lub na zlecenie lekarza	X							
KOMPETENCJE SPOŁECZNE									
K.2	dostrzegania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta	X							
K.4	organizowania pracy własnej i współpracy w zespole specjalistów, w tym z przedstawicielami innych zawodów medycznych, także w środowisku wielokulturowym i wielonarodowościowym	X							

Lp.	Elementy składowe sylabusu	Opis	
1.	Nazwa modułu/ przedmiotu	FARMAKOLOGIA Z TOKSYKOLOGIĄ KLINICZNĄ	
2.	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Instytut Medyczny UP im. J. Grodka w Sanoku Zakład Ratownictwo Medyczne	
3.	Kod przedmiotu	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
4.	Język przedmiotu	Język polski	
5.	Typ przedmiotu	obowiązkowy do zaliczenia IV semestru/II roku studiów	
6.	Rok studiów, semestr	II rok/IV semestr	
7.	Imię i nazwisko osoby (osób) prowadzącej przedmiot	dr Marek Wojtaszek dr Magdalena Babuška-Roczniak	
8.	Imię i nazwisko osoby (osób) egzaminującej bądź udzielającej zaliczenia w przypadku, gdy nie jest nim osoba prowadząca dany przedmiot		
9.	Formuła przedmiotu	wykład	
10.	Wymagania wstępne	z zakresu przedmiotu Farmakologii z toksykologią	
11.	Liczba godzin zajęć dydaktycznych	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
		Wykład – 30 godzin	
12.	Liczba punktów ECTS przypisana modułowi/przedmiotowi	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
		Wykład – 2 punkt ECTS	
13.	Założenia i cele modułu/przedmiotu	<ul style="list-style-type: none"> • Zapoznanie z zagadnieniami dotyczącymi farmakokinetyki i farmakodynamiki leków. • Poznanie zasad farmakoterapii w stanach klinicznych nagłego zagrożenia zdrowia i życia. • Zapoznanie studentów z toksycznością związków, drogami wprowadzania i wydalania trucizn, mechanizmami działania toksycznego, metabolizmem trucizn, objawami klinicznymi zatruc. 	
14.	Metody dydaktyczne	Wykład z prezentacją multimedialną	
15.	Forma i warunki zaliczenia przedmiotu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia z przedmiotu, a także formę i warunki zaliczenia poszczególnych form zajęć wchodzących w zakres danego przedmiotu	Wykład – E- egzamin test pisemny	

16.	Treści merytoryczne przedmiotu oraz sposób ich realizacji		<p>Wykłady:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Leki stosowane podczas resuscytacji. 2. Sulfonamidy, antybiotyki, chemioterapeutyki. 3. Leki przeciwbólowe narkotyczne i nienarkotyczne. 4. Niesteroidowe leki przeciwbólowe i przeciwzapalne. 5. Leki psychotropowe, uspokajające, nasenne i przeciwdrgawkowe. 6. Leki stosowane w chorobach ośrodkowego i obwodowego układu nerwowego. 7. Leki stosowane w chorobach serca oraz niewydolności krążenia i naczyń obwodowych. 8. Postępowanie farmakologiczne we wstrząsie, uczuleniu i utracie przytomności. 9. Leki przeciwhistaminowe. 10. Leki stosowane w schorzeniach układu oddechowego. 11. Leki stosowane w chorobach przewodu pokarmowego. 12. Leki stosowane w chorobach krwi. 13. Leki stosowane w cukrzycy. 14. Leki a ciąża. 15. Zatrucie lekami, alkoholem lub innymi substancjami. 16. Problemy zależności lekowych i narkomanii. 17. Chemioterapeutyki, leki przeciwwirusowe i stosowane w zakażeniu HIV. 18. Interakcje lekowe. 19. Niepożądane działanie leków.
17.	Zamierzone efekty uczenia się*	Wiedza	<p>W zakresie wiedzy student:</p> <ul style="list-style-type: none"> - mechanizmy działania podstawowych grup leków i leków podawanych samodzielnie przez ratownika medycznego - metody ograniczania bólu, ze szczególnym uwzględnieniem farmakoterapii dzieci - skale oceny bólu i możliwości wdrożenia leczenia przeciwbólowego przez ratownika medycznego - zagrożenia środowiskowe - mechanizmy, cele i zasady leczenia uzależnień od substancji psychoaktywnych
Umiejętności		<p>W zakresie umiejętności student:</p> <ul style="list-style-type: none"> - przeprowadzać analizę ewentualnych działań niepożądanych poszczególnych leków oraz interakcji między nimi - interpretować wyniki podstawowych badań toksykologicznych - rozpoznawać toksydromy - oceniać wskazania do transportu pacjenta do ośrodka toksykologicznego, hiperbarycznego, replantacyjnego i kardiologii inwazyjnej oraz centrum leczenia oparzeń, centrum urazowego lub centrum urazowego dla dzieci - szacować niebezpieczeństwo toksykologiczne w określonych grupach wiekowych i w różnych stanach klinicznych - pobierać krew oraz zabezpieczać materiał do badań laboratoryjnych, mikrobiologicznych i toksykologicznych 	
Kompetencje społeczne		<p>W zakresie kompetencji społecznych student:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń, dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych - kierowania się dobrem pacjenta 	

18.	Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego przedmiotu	<p>Literatura podstawowa:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Flake F., Lutomsky B.: Leki w medycynie ratunkowej i intensywnej terapii. Wyd. Urban & Partner, Wrocław 2005. 2. Kleinrok Z.: Farmakologia wraz z podstawami farmakoterapii. Wyd. AM, Lublin 2006. 3. Kostowski W., Herman Z.: Farmakologia –podstawy farmakoterapii tom1, 2. Wyd. PZWL, Warszawa 2005. <p>Literatura uzupełniająca:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Brandys J. (red.): Toksykologia. Wybrane zagadnienia. Wyd. UJ, Kraków 1999. 2. Danysz A. (red.): Kompendium farmakologii i farmakoterapii. Wyd. Urban & Partner, Wrocław 2004. 3. Jaźwińska-Tarnawska E., Orzechowska-Juzwenko K.: Interakcje leków stosowanych w niewydolności krążenia z innymi równocześnie stosowanymi lekami. Wyd. Volumed, Wrocław 2000. 4. Rang H. P., Dale M. M., Ritter J. M. (red.): Farmakologia kliniczna. Wyd. Czelej, Lublin 2001. 5. Seńczuk W. (red.): Toksykologia współczesna. Wyd. PZWL, Warszawa 2005.
-----	--	---

BILANS PUNKTÓW ECTS (obciążenie pracą studenta)

Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawozdania, itp.)		Obciążenie studenta [h]			
		Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Godziny realizowane z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	Wykłady	30			
	Ćwiczenia	-			
	Seminarium	-			
Samodzielna praca studenta	Samokształcenie	-			
	Przygotowanie do kolokwium praktycznego (egzaminu)	20			
Sumaryczne obciążenie pracą studenta		50			
Punkty ECTS za modul/przedmiot		z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta
		1,2	0,8		

Macierz efektów uczenia się dla modułu (przedmiotu) FARMAKOLOGIA Z TOKSYKOLOGIĄ KLINICZNĄ w odniesieniu do form zajęć									
Numer efektu uczenia się	SZCZEGÓŁOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ (wg. standardu kształcenia dla kierunku studiów ratownictwo medyczne – studia pierwszego stopnia)	Forma zajęć dydaktycznych							
		Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Konwersatorium	Seminarium	Zajęcia praktyczne	inne ...
WIEDZA									
C.W18.	mechanizmy działania podstawowych grup leków i leków podawanych samodzielnie przez ratownika medycznego	X							
C.W19.	metody ograniczania bólu, ze szczególnym uwzględnieniem farmakoterapii dzieci	X							
C.W20.	skale oceny bólu i możliwości wdrożenia leczenia przeciwbólowego przez ratownika medycznego	X							
C.W85.	zagrożenia środowiskowe	X							
C.W107.	mechanizmy, cele i zasady leczenia uzależnień od substancji psychoaktywnych	X							
UMIEJĘTNOŚCI									
C.U16.	przeprowadzać analizę ewentualnych działań niepożądanych poszczególnych leków oraz interakcji między nimi	X							
C.U33.	interpretować wyniki podstawowych badań toksykologicznych	X							
C.U34.	rozpoznawać toksydromy	X							
C.U35.	oceniać wskazania do transportu pacjenta do ośrodka toksykologicznego, hiperbarycznego, replantacyjnego i kardiologii inwazyjnej oraz centrum leczenia oparzeń, centrum urazowego lub centrum urazowego dla dzieci	X							
C.U36.	szacować niebezpieczeństwo toksykologiczne w określonych grupach wiekowych i w różnych stanach klinicznych	X							
C.U50.	pobierać krew oraz zabezpieczać materiał do badań laboratoryjnych, mikrobiologicznych i toksykologicznych	X							
KOMPETENCJE SPOŁECZNE									
K.5	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń, dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych	X							
K.6	kierowania się dobrem pacjenta	X							

17.	Zamierzone efekty uczenia się*	<p>Wiedza</p>	<p>W zakresie wiedzy student :</p> <ul style="list-style-type: none"> - zasady udzielania pierwszej pomocy ofiarom wypadków - techniki zabiegów medycznych wykonywanych samodzielnie przez ratownika medycznego - zasady oceny stanu pacjenta w celu ustalenia sposobu postępowania i podjęcia albo odstąpienia od medycznych czynności ratunkowych, w tym w przypadku rozpoznania zgonu - wskazania do układania pacjenta w pozycji właściwej dla jego stanu lub odniesionych obrażeń - zasady wykonywania dostępu doszpicowego przy użyciu gotowego zestawu - wskazania do podawania leków drogą dożylną, w tym przez porty naczyniowe, domięśniową, podskórną, dotchawiczą, doustną, doodbytniczą, wziewną i doszpicową oraz techniki tego podawania - objawy i rodzaje odmy opłucnowej - objawy krwaka opłucnej, wiotkiej klatki piersiowej i złamania żeber - procedury medyczne stosowane przez ratownika medycznego, w szczególności zaopatrywanie ran i oparzeń, tamowanie krwotoków, unieruchamianie złamań, zwichnięć i skręceń oraz unieruchamianie kręgosłupa, ze szczególnym uwzględnieniem odcinka szyjnego, a także podawanie leków - zasady podejmowania działań zabezpieczających w celu ograniczenia skutków zdrowotnych zdarzenia - rodzaje katastrof, procedury medyczne i działania ratunkowe podejmowane w zdarzeniach mnogich i masowych oraz katastrofach, a także w zdarzeniach z wystąpieniem zagrożeń chemicznych, biologicznych, radiacyjnych lub nuklearnych
		<p>Umiejętności</p>	<p>W zakresie umiejętności student:</p> <ul style="list-style-type: none"> - oceniać stan pacjenta w celu ustalenia sposobu postępowania ratunkowego - oceniać stan świadomości pacjenta - podawać pacjentowi leki i płyny - prowadzić podstawowe i zaawansowane czynności resuscytacyjne u osób dorosłych, dzieci, niemowląt i noworodków, z uwzględnieniem prawidłowego zastosowania urządzeń wspomagających resuscytację (urządzenia do kompresji klatki piersiowej, respiratora) - wdrażać odpowiednie postępowanie w odmie opłucnowej zagrażającej życiu - rozpoznawać pewne znamiona śmierci - wykonywać procedury medyczne pod nadzorem lub na zlecenie lekarza - dostosowywać postępowanie ratunkowe do stanu pacjenta
		<p>Kompetencje społeczne</p>	<p>W zakresie kompetencji społecznych student:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dostrzegania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta - organizowania pracy własnej i współpracy w zespole specjalistów, w tym z przedstawicielami innych zawodów medycznych, także w środowisku wielokulturowym i wielonarodowościowym

18.	Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego przedmiotu	<p>Literatura podstawowa:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. M. Czerwiński, P. Makowiec: Podstawy ratownictwa taktycznego. Wydawnictwo Difin SA Warszawa 2014 2. W. Depa: Modus Operandi sił specjalnych Tom IV taktyka czerwona wyd. 2. Wydawca AVALON Kraków 2016. 3. M. Andrzejczak, J. Kasiński, A. Lech: Różnice pomiędzy ratownictwem taktycznym a medycznym. Na Ratunek 1/15 Wyd. Elamed
		<p>Literatura uzupełniająca:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. B. Wiśniewski: Co z ratownictwa taktycznego sprawdziłoby się w ratownictwie cywilnym? Na Ratunek 1/16 Wyd. Elamed 2. M. Dąbrowski, T. Sanak, A. Dąbrowska, P. Kluj, M. Sip, M. Zieliński: Badanie poszkodowanego w środowisku taktycznym Wyd. Lekarz Wojskowy 3/2014. 3. M. Dąbrowski, T. Sanak, P. Kluj, A. Dąbrowska, M. Sip: Przyczyny zgonów oraz odmienności w postępowaniu z poszkodowanym w warunkach bojowych w środowisku taktycznym na bazie standardu TCCC, Wyd. Anestezjologia i ratownictwo 2013; 4. M. Dąbrowski, T. Sanak: Tamowanie krwotoków. Opatrunki, opatrunki hemostatyczne oraz opaski zaciskowe stosowane w ratownictwie taktycznym. Na Ratunek 4/2014 Wyd. Elamed. 5. P. Osiński, A. Podlasin: Uprawnienia ratownika medycznego Sił Zbrojnych RP w kontekście zapisów ustawy o Państwowym Ratownictwie Medycznym i wymogów współczesnej medycyny pola Walki. Lekarz Wojskowy 2/2017

BILANS PUNKTÓW ECTS (obciążenie pracą studenta)					
Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawozdania, itp.)		Obciążenie studenta [h]			
		Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Godziny realizowane z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	Wykłady	15			
	Ćwiczenia	15			
Samodzielna praca studenta	Samokształcenie	-			
	Przygotowanie do kolokwium praktycznego (egzaminu)	20			
Sumaryczne obciążenie pracą studenta		50			
Punkty ECTS za modul/przedmiot		z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta
		1,2	0,8		

Macierz efektów uczenia się dla modułu (przedmiotu) *MEDYCYNA TAKTYCZNA* w odniesieniu do form zajęć

Numer efektu uczenia się	SZCZEGÓŁOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ (wg. standardu kształcenia dla kierunku studiów ratownictwo medyczne – studia pierwszego stopnia)	Forma zajęć dydaktycznych						
		Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Konwersatorium	Seminarium	Zajęcia praktyczne
WIEDZA								
C.W44.	zasady udzielania pierwszej pomocy ofiarom wypadków	X						
C.W50.	techniki zabiegów medycznych wykonywanych samodzielnie przez ratownika medycznego	X						
C.W53.	zasady oceny stanu pacjenta w celu ustalenia sposobu postępowania i podjęcia albo odstąpienia od medycznych czynności ratunkowych, w tym w przypadku rozpoznania zgonu	X						
C.W54.	wskazania do układania pacjenta w pozycji właściwej dla jego stanu lub odniesionych obrażeń	X						
C.W64.	zasady wykonywania dostępu doszpikowego przy użyciu gotowego zestawu	X						
C.W65.	wskazania do podawania leków drogą dożylną, w tym przez porty naczyniowe, domięśniową, podskórną, dotchawiczą, doustną, doodbytniczą, wziewną i doszpikową oraz techniki tego podawania	X						
C.W70.	objawy i rodzaje odmy opłucnowej	X						
C.W71.	objawy krwaka opłucnej, wiotkiej klatki piersiowej i złamania żeber	X						
C.W73.	procedury medyczne stosowane przez ratownika medycznego, w szczególności zaopatrywanie ran i oparzeń, tamowanie krwotoków, unieruchamianie złamań, zwichnięć i skręceń oraz unieruchamianie kręgosłupa, ze szczególnym uwzględnieniem odcinka szyjnego, a także podawanie leków	X						
C.W74.	zasady podejmowania działań zabezpieczających w celu ograniczenia skutków zdrowotnych zdarzenia	X						
C.W86.	rodzaje katastrof, procedury medyczne i działania ratunkowe podejmowane w zdarzeniach mnogich i masowych oraz katastrofach, a także w zdarzeniach z wystąpieniem zagrożeń chemicznych, biologicznych, radiacyjnych lub nuklearnych	X						
UMIEJĘTNOŚCI								
C.U1.	oceniać stan pacjenta w celu ustalenia sposobu postępowania ratunkowego		X					
C.U8.	oceniać stan świadomości pacjenta		X					
C.U20.	podawać pacjentowi leki i płyny		X					

C.U38.	przewodzić podstawowe i zaawansowane czynności resuscytacyjne u osób dorosłych, dzieci, niemowląt i noworodków, z uwzględnieniem prawidłowego zastosowania urządzeń wspomagających resuscytację (urządzenia do kompresji klatki piersiowej, respiratora)		X						
C.U53.	wdrażać odpowiednie postępowanie w odmie opłucnowej zagrażającej życiu		X						
C.U57.	rozpoznawać pewne znamiona śmierci		X						
C.U65.	wykonywać procedury medyczne pod nadzorem lub na zlecenie lekarza		X						
C.U66.	dostosowywać postępowanie ratunkowe do stanu pacjenta		X						
KOMPETENCJE SPOŁECZNE									
K.2	dostrzegania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta		X						
K.4	organizowania pracy własnej i współpracy w zespole specjalistów, w tym z przedstawicielami innych zawodów medycznych, także w środowisku wielokulturowym i wielonarodowościowym		X						

Lp.	Elementy składowe sylabusu	Opis	
1.	Nazwa modułu/ przedmiotu	WYCHOWANIE FIZYCZNE	
2.	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Instytut Medyczny UP im. J. Grodka w Sanoku Zakład Ratownictwo Medyczne	
3.	Kod przedmiotu	studia stacjonarne	studia niestacjonarne
4.	Język przedmiotu	język polski	
5.	Typ przedmiotu	obowiązkowy do zaliczenia III , IV semestru/II roku studiów,	
6.	Rok studiów, semestr	rok II/ semestr III, IV	
7.	Imię i nazwisko osoby (osób) prowadzącej przedmiot	mgr Barbara Sokołowska	
8.	Imię i nazwisko osoby (osób) egzaminującej bądź udzielającej zaliczenia w przypadku, gdy nie jest nim osoba prowadząca dany przedmiot		
9.	Formuła przedmiotu	ćwiczenia	
10.	Wymagania wstępne	brak przeciwwskazań lekarskich	
11.	Liczba godzin zajęć dydaktycznych	studia stacjonarne	studia niestacjonarne
		ćwiczenia - 60 godzin	
12.	Liczba punktów ECTS przypisana modułowi/przedmiotowi	studia stacjonarne	studia niestacjonarne
		ćwiczenia- 0 punkty ECTS	
13.	Założenia i cele modułu/przedmiotu	<ul style="list-style-type: none"> • Podnoszenie sprawności i aktywności psychoruchowej studentów. • Kształcenie umiejętności przydatnych w aktywności sportowo-rekreacyjnej. • WYROBIENIE u studentów potrzeby ruchu oraz dbanie o zdrowie i poprawną sylwetkę ciała. • Rozwijanie zainteresowań, upodobań i indywidualnych możliwości studentów. 	
14.	Metody dydaktyczne	ćwiczenia sprawnościowe– 2 godziny w tygodniu x 30 tygodni	
15.	Forma i warunki zaliczenia przedmiotu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia z przedmiotu, a także formę i warunki zaliczenia poszczególnych form zajęć wchodzących w zakres danego przedmiotu	ćwiczenia- ZO - zaliczenie końcowe test sprawnościowy aktywności na zajęciach – obecność poprowadzenie elementów rozgrzewki i ćwiczeń rozciągających	

16.	Treści merytoryczne przedmiotu oraz sposób ich realizacji		<p>Ćwiczenia:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Zasady gier zespołowych – koszykówka, siatkówka, unihokej, futsal, piłka ręczna i nożna. 2. Doskonalenie wybranych elementów technicznych lekkiej atletyki, gimnastyki, form muzyczno - ruchowych oraz gier zespołowych. 3. Podstawowe elementy taktyczne w grach zespołowych. 4. Turniej tenisa stołowego systemem „każdy z każdym” 5. Ćwiczenia koordynacyjne i ogólnorozwojowe z wykorzystaniem piłek lekarskich oraz drabinek koordynacyjnych. 6. Kształtowanie poszczególnych zdolności motorycznych na torze przeszkód oraz w formie wyścigów rzędu. 7. Ćwiczenia wzmacniające z wykorzystaniem maszyn i ciężarów wolnych na siłowni. 8. Poznanie podstawowych ćwiczeń na akcesoriach fitness typu: step, TRX, BOSU, FITBALL, Kettlebel, Tubing, Sztangi oraz hantelki. 9. Trening wytrzymałościowy w formie obwodu stacyjnego. 10. Nauka zasad treningu zdrowia – monitoring tętna w aktywności fizycznej, ćwiczenia rozciągające poszczególne grupy mięśniowe oraz automasaż z wykorzystaniem wałka. 11. Aktywne formy rekreacji na powietrzu - Jogging, Nordic Walking 12. Inne formy aktywności ruchowej: Badminton, Tenis Ziarny.
17.	Zamierzone efekty uczenia się*	Wiedza	<p>W zakresie wiedzy student:</p> <ul style="list-style-type: none"> - sposoby zwiększania sprawności fizycznej
Umiejętność i		<p>W zakresie umiejętności student:</p> <ul style="list-style-type: none"> - określać wzajemne relacje między człowiekiem a środowiskiem 	
Kompetencje społeczne		<p>W zakresie kompetencji społecznych student:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dostrzegania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta - dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń, dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych 	
18.	Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego przedmiotu		<p>Literatura podstawowa:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Grabowski H.: Teoria fizycznej edukacji. Warszawa 1997. 2. Kawczyńska-Butrym Z.: Uczelnia promująca zdrowie. Lublin 1995. 3. Kozłowski S.: Granice przystosowania. Warszawa 1986. 4. Kuński H.: Lekarski poradnik aktywności ruchowej osób w średnim wieku. PZWL, Warszawa 1985. <p>Literatura uzupełniająca:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kuński H.: Trening rekreacyjno-zdrowotny (w:) Droga ku zdrowiu. Warszawa 1983. 2. Maszczak T.: Metodyka wychowania fizycznego. Warszawa 1995. 3. Ulatowski T.: Teoria sportu. t. I. Warszawa 1992.

BILANS PUNKTÓW ECTS (obciążenie pracą studenta)					
Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawozdania, itp.)		Obciążenie studenta [h]			
		Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Godziny realizowane z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	Wykłady	-			
	Ćwiczenia	60			
Samodzielna praca studenta	Samokształcenie	-			
	Przygotowanie do kolokwium praktycznego (egzaminu)	-			
Sumaryczne obciążenie pracą studenta		60			
Punkty ECTS za modul/przedmiot		z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta
		0	0		

Macierz efektów uczenia się dla modułu (przedmiotu) <i>WYCHOWANIE FIZYCZNE</i> w odniesieniu do form zajęć								
Numer efektu uczenia się	SZCZEGÓŁOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ (wg. standardu kształcenia dla kierunku studiów ratownictwo medyczne – studia pierwszego stopnia)	Forma zajęć dydaktycznych						
		Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Konwersatorium	Seminarium	Zajęcia praktyczne
WIEDZA								
C.W42.	sposoby zwiększania sprawności fizycznej	X						
UMIĘJĘTNOŚCI								
C.U19.	określać wzajemne relacje między człowiekiem a środowiskiem	X						
KOMPETENCJE SPOŁECZNE								
K.2	dostrzegania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta	X						
K.5	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń, dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych	X						

Lp.	Elementy składowe sylabusu	Opis	
1.	Nazwa modułu/ przedmiotu	JĘZYK ANGIELSKI	
2.	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Instytut Medyczny UP im. J. Grodka w Sanoku Zakład Ratownictwo Medyczne	
3.	Kod przedmiotu	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
4.	Język przedmiotu	Język polski	
5.	Typ przedmiotu	obowiązkowy do zaliczenia III, IV semestru/ II roku studiów,	
6.	Rok studiów, semestr	Rok II / Semestr III, IV	
7.	Imię i nazwisko osoby (osób) prowadzącej przedmiot	mgr Michał Żuk	
8.	Imię i nazwisko osoby (osób) egzaminującej bądź udzielającej zaliczenia w przypadku, gdy nie jest nim osoba prowadząca dany przedmiot		
9.	Formuła przedmiotu	ćwiczenia	
10.	Wymagania wstępne	znajomość języka na poziomie podstawowym	
11.	Liczba godzin zajęć dydaktycznych	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
		Ćwiczenia – 60 godzin	
12.	Liczba punktów ECTS przypisana modułowi/przedmiotowi	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
		Ćwiczenia – 2 punkty ECTS	
13.	Założenia i cele modułu/przedmiotu	<ul style="list-style-type: none"> Opanowanie umiejętności posługiwania się językiem obcym na poziomie B2 Kształtowanie nawyku stałego doksztalcania się. 	
14.	Metody dydaktyczne	<p>Lektorat języka angielskiego realizowany jest w formie ćwiczeń praktycznych, podczas których studenci rozwijają głównie umiejętności komunikacyjne oraz znajomość słownictwa specjalistycznego.</p> <p>Liczba godzin zajęć : 2 godziny w tygodniu x 30 tygodni.</p> <p>Oprócz uczestniczenia w zajęciach studenci mogą korzystać z cotygodniowych konsultacji. W razie potrzeby organizowane są konsultacje dodatkowe</p>	
15.	Forma i warunki zaliczenia przedmiotu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia z przedmiotu, a także formę i warunki zaliczenia poszczególnych form zajęć wchodzących w zakres danego przedmiotu	<p>Zaliczenie semestru: Warunkiem zaliczenia semestru jest systematyczne i aktywne uczestnictwo w zajęciach oraz uzyskanie pozytywnych ocen z pisemnych prac kontrolnych (4 prace w semestrze).</p> <p>Zaliczenie przedmiotu: Warunkiem zaliczenia przedmiotu jest uzyskanie pozytywnej oceny z zaliczenia końcowego i egzaminu.</p>	

16.	Treści merytoryczne przedmiotu oraz sposób ich realizacji		<p>Ćwiczenia:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Słownictwo specjalistyczne. Ratownictwo medyczne w Wielkiej Brytanii i w Polsce: historia i terażniejszość / Człowiek: charakterystyka zewnętrzna i wewnętrzna, części ciała, organy wewnętrzne/ Zdrowie i samopoczucie /Najczęstsze problemy zdrowotne/ Personel medyczny i zadania poszczególnych członków personelu/ W szpitalu: nazwy oddziałów, ich specyfika; wyposażenie, sprzęt / Procedura przyjęcia pacjenta do szpitala: wypełnianie dokumentów, wywiad z pacjentem/ Zadania ratownika medycznego: postępowanie w nagłych przypadkach, pierwsza pomoc/ Postępowanie w sytuacjach kryzysowych: wypadek, atak terrorystyczny, itp./Objawy różnych chorób i problemów zdrowotnych/ Opieka nad pacjentami w podeszłym wieku/ Zdrowie i odżywianie/ Układ krwionośny/ Opieka nad umierającymi/ Zasady higieny/ Opieka nad pacjentami z chorobami umysłowymi/ Monitorowanie pacjenta/ Środki farmakologiczne / Alternatywne metody terapii/ 2. Materiał gramatyczny: Czasy terażniejsze i przeszłe: Present Simple, Present Continuous, Present Perfect, Present Perfect Continuous, Past Simple, Past Continuous, / Formy wyrażania przyszłości / Czasowniki modalne/ Zdania rozkazujące, wykrzyknikowe, warunkowe /Zdania w mowie zależnej/ Zdania w stronie biernej/ Pytania pośrednie/ Pytania typu <i>question tags</i> / Konstrukcje gerundialne i bezokolicznikowe/ Zdania współrzędnie złożone /Zdania podrzędnie złożone/ Zdania z podmiotem <i>it</i> i <i>there</i> / Wyrażenia oznaczające ilość/ Rzeczownik – liczba i rodzaj/ Przedimek/ Przymiotnik – stopniowanie/ Przysłówek – stopniowanie/ Przyimek/ Zaimek/ Liczebnik/ Spójniki/ Związki frazeologiczne i idiomy.
17.	Zamierzone efekty uczenia się*	<p>Wiedza</p> <p>Umiejętności</p> <p>Kompetencje społeczne</p>	<p>W zakresie wiedzy student:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zasady komunikacji w sytuacjach typowych dla wykonywania zawodu ratownika medycznego; <p>W zakresie umiejętności student:</p> <ul style="list-style-type: none"> - porozumiewać się z pacjentem w jednym z języków obcych na poziomie B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego; <p>W zakresie kompetencji społecznych student:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dostrzegania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta; - dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń, dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych;
18.	Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego przedmiotu		<p>Literatura podstawowa:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>English for Nursing</i>, Tony Grice, Oxford University Press. <p>Literatura uzupełniająca:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Test Your Professional English Medical, Longman / Pearson Education) 2. English Grammar in Use, Raymond Murphy, Cambridge University Press Polecone strony internetowe.

BILANS PUNKTÓW ECTS (obciążenie pracą studenta)					
Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawozdania, itp.)		Obciążenie studenta [h]			
		Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Godziny realizowane z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	Wykłady	-			
	Ćwiczenia	60			
	Seminarium	-			
Samodzielna praca studenta	Samokształcenie	-			
	Przygotowanie do kolokwium praktycznego (egzaminu)	-			
Sumaryczne obciążenie pracą studenta		60			
Punkty ECTS za modul/przedmiot		z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta
		2	0		

Macierz efektów uczenia się dla modułu (przedmiotu) JĘZYK ANGIELSKI w odniesieniu do form zajęć									
Numer efektu uczenia się	SZCZEGÓŁOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ (wg. standardu kształcenia dla kierunku studiów ratownictwo medyczne – studia pierwszego stopnia)	Forma zajęć dydaktycznych							
		Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Konwersatorium	Seminarium	Zajęcia praktyczne	inne ..
WIEDZA									
B.W19.	zasady komunikacji w sytuacjach typowych dla wykonywania zawodu ratownika medycznego;		X						
UMIEJĘTNOŚCI									
B.U16.	porozumiewać się z pacjentem w jednym z języków obcych na poziomie B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego;		X						
KOMPETENCJE SPOŁECZNE									
K.2	dostrzegania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta;		X						
K.5	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń, dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych;		X						

Lp.	Elementy składowe sylabusu	Opis	
1.	Nazwa modułu/ przedmiotu	JĘZYK NIEMIECKI	
2.	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Instytut Medyczny UP im. J. Grodka w Sanoku Zakład Ratownictwo Medyczne	
3.	Kod przedmiotu	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
4.	Język przedmiotu	Język polski	
5.	Typ przedmiotu	obowiązkowy do zaliczenia III, IV semestru/ II roku studiów,	
6.	Rok studiów, semestr	Rok II / Semestr III, IV	
7.	Imię i nazwisko osoby (osób) prowadzącej przedmiot		
8.	Imię i nazwisko osoby (osób) egzaminującej bądź udzielającej zaliczenia w przypadku, gdy nie jest nim osoba prowadząca dany przedmiot		
9.	Formuła przedmiotu	ćwiczenia	
10.	Wymagania wstępne	brak	
11.	Liczba godzin zajęć dydaktycznych	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
		Ćwiczenia – 60 godzin	
12.	Liczba punktów ECTS przypisana modułowi/przedmiotowi	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
		Ćwiczenia – 2 punkty ECTS	
13.	Założenia i cele modułu/przedmiotu	<ul style="list-style-type: none"> Opanowanie umiejętności posługiwania się językiem obcym na poziomie B2 Kształtowanie nawyku stałego dokształcania się. 	
14.	Metody dydaktyczne	<p>Lektorat języka niemieckiego realizowany jest w formie ćwiczeń praktycznych, podczas których studenci rozwijają głównie umiejętności komunikacyjne oraz znajomość słownictwa specjalistycznego.</p> <p>Liczba godzin zajęć : 2 godziny w tygodniu x 30 tygodni.</p> <p>Oprócz uczestniczenia w zajęciach studenci mogą korzystać z cotygodniowych konsultacji. W razie potrzeby organizowane są konsultacje dodatkowe</p>	
15.	Forma i warunki zaliczenia przedmiotu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia z przedmiotu, a także formę i warunki zaliczenia poszczególnych form zajęć wchodzących w zakres danego przedmiotu	<p>Zaliczenie semestru: Warunkiem zaliczenia semestru jest systematyczne i aktywne uczestnictwo w zajęciach oraz uzyskanie pozytywnych ocen z pisemnych prac kontrolnych (4 prace w semestrze).</p> <p>Zaliczenie przedmiotu: Warunkiem zaliczenia przedmiotu jest uzyskanie pozytywnej oceny z zaliczenia końcowego i egzaminu.</p>	

16.	Treści merytoryczne przedmiotu oraz sposób ich realizacji		<p>Ćwiczenia: Słownictwo charakterystyczne dla kierunku <i>Ratownictwo Medyczne</i> dotyczące zagadnień związanych z: rodziną, objawami chorobowymi, pobytem w szpitalu, odżywianiem itp. Pozostałe przykłady zagadnień leksykalnych: sich vorstellen meine Familie (Familienmitglieder) mein Zimmer was machen die Lehrer, was machen die Studenten im Deutschunterricht mein Hobby gesundes Essen der beste Freund, Charakterzüge Tagesablauf der Kalender, Jahreszeiten Krankheiten – was tut dir weh? fragen nach dem Weg Fachwortschatz andere</p> <p><i>Zagadnienia gramatyczne:</i> bestimmte und der unbestimmte Artikel Klination der Substantive und Pronomen Konjugation der Hilfsverben Konjugation der schwachen und starken Verben Konjunktionen Präpositionen mit dem Akkusativ und Dativ trennbare und untrennbare Verben Modalverben reflexive Verben Imperativ Negationen Satzarten Rektion des Verbs</p>
17.	Zamierzone efekty uczenia się*	<p>Wiedza</p> <p>Umiejętności</p> <p>Kompetencje społeczne</p>	<p>W zakresie wiedzy student: - zasady komunikacji w sytuacjach typowych dla wykonywania zawodu ratownika medycznego;</p> <p>W zakresie umiejętności student: - porozumiewać się z pacjentem w jednym z języków obcych na poziomie B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego</p> <p>W zakresie kompetencji społecznych student: - dostrzegania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta - dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń, dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych</p>
18.	Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego przedmiotu		<p>Literatura podstawowa: 1. Podręcznik: Deutsch für dich , E. Śmiechowska</p> <p>Literatura uzupełniająca: 1. 1. Repetytorium gramatyczno-leksykalne (E. Rostek) 2. Landeskunde der deutschsprachigen Länder 3. Grammatik kein Problem (Teil 1 und 2) 4. Tageszeitungen mit Anzeigen 5. Ansichtskarten, Landkarten, Bilder 6. Cd-Platten, Kassetten usw. 7. Słowniki tematyczne</p>

BILANS PUNKTÓW ECTS (obciążenie pracą studenta)					
Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawozdania, itp.)		Obciążenie studenta [h]			
		Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Godziny realizowane z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	Wykłady	-			
	Ćwiczenia	60			
	Seminarium	-			
Samodzielna praca studenta	Samokształcenie	-			
	Przygotowanie do kolokwium praktycznego (egzaminu)	-			
Sumaryczne obciążenie pracą studenta		60			
Punkty ECTS za modul/przedmiot		z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta
		2	0		

Macierz efektów uczenia się dla modułu (przedmiotu) JĘZYK NIEMIECKI w odniesieniu do form zajęć									
Numer efektu uczenia się	SZCZEGÓŁOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ (wg. standardu kształcenia dla kierunku studiów ratownictwo medyczne – studia pierwszego stopnia)	Forma zajęć dydaktycznych							
		Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Konwersatorium	Seminarium	Zajęcia praktyczne	inne ...
WIEDZA									
B.W19.	zasady komunikacji w sytuacjach typowych dla wykonywania zawodu ratownika medycznego		X						
UMIĘJĘTNOŚCI									
B.U16.	porozumiewać się z pacjentem w jednym z języków obcych na poziomie B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego		X						
KOMPETENCJE SPOŁECZNE									
K.2	dostrzegania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta		X						
K.5	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń, dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych		X						

Lp.	Elementy składowe sylabusu	Opis	
1.	Nazwa modułu/ przedmiotu	PRAKTYKA ZAWODOWA – ODDZIAŁ PEDIATRII (ŚRÓDROCZNA II)	
2.	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Instytut Medyczny UP im. J. Grodka w Sanoku Zakład Ratownictwo Medyczne	
3.	Kod przedmiotu	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
4.	Język przedmiotu	język polski	
5.	Typ przedmiotu	obowiązkowy do zaliczenia III semestru/II roku studiów,	
6.	Rok studiów, semestr	rok II/ semestr III	
7.	Imię i nazwisko osoby (osób) prowadzącej przedmiot	Pracownik oddziału pediatrii	
8.	Imię i nazwisko osoby (osób) egzaminującej bądź udzielającej zaliczenia w przypadku, gdy nie jest nim osoba prowadząca dany przedmiot		
9.	Formuła przedmiotu	Praktyka zawodowa	
10.	Wymagania wstępne	anatomia, fizjologia, patofizjologia	
11.	Liczba godzin zajęć dydaktycznych	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
		praktyki zawodowe - 50 godzin	
12.	Liczba punktów ECTS przypisana modułowi/przedmiotowi	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
		praktyki zawodowe - 2 punkty ECTS	
13.	Założenia i cele modułu/przedmiotu	<ul style="list-style-type: none"> • Zapoznanie studentów ze zasadami diagnostyki i terapii w pediatrii. • Kształtowanie umiejętności wykonywania działań diagnostycznych, leczniczych i ratowniczych w warunkach oddziału szpitalnego 	
14.	Metody dydaktyczne	Praktyka zawodowa: pokaz, instruktaż, praca pod kierunkiem , praca samodzielna, dyskusja w czasie zajęć	
15.	Forma i warunki zaliczenia przedmiotu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia z przedmiotu, a także formę i warunki zaliczenia poszczególnych form zajęć wchodzących w zakres danego przedmiotu	Praktyka zawodowa w SOR- ZO- zaliczenie z oceną na podstawie: <ul style="list-style-type: none"> • Oceny aktywności studenta na zajęć • Oceny z przygotowania do zajęć, • Ocen z zaliczenia poszczególnych czynności • Obserwacji pracy studenta 	

16.	Treści merytoryczne przedmiotu oraz sposób ich realizacji		<p>Praktyka zawodowa:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Monitorowanie przyrządowe i bezprzyrządowe w stanach zagrożenia życia u dzieci. 2. Działania ratownicze we wstrząsie anafilaktycznym. 3. Działania ratownicze w chorobach infekcyjnych dróg oddechowych. 4. Postępowanie ratownicze w stanie astmatycznym. 5. Postępowanie ratownicze w stanie padaczkowym. 6. Obserwacja i ocena podstawowych funkcji życiowych dziecka w poszczególnych przedziałach wiekowych. 7. Choroby i stany zagrażające życiu i zdrowiu dziecka w okresie noworodkowym i niemowlęcym. 8. Postępowanie medyczne nad dzieckiem nieprzytomnym. 9. Farmakoterapia w pediatrii.
17.	Zamierzone efekty kształcenia*	<p>Umiejętności</p> <hr/> <p>Kompetencje społeczne</p>	<p>W zakresie umiejętności student:</p> <ul style="list-style-type: none"> - postępować z dzieckiem w oparciu o znajomość symptomatologii najczęstszych chorób dziecięcych - przeprowadzać badanie przedmiotowe pacjenta - dostosowywać sposób postępowania do wieku dziecka - oceniać stan noworodka w skali APGAR - układać pacjenta w pozycji właściwej dla rodzaju choroby lub odniesionych obrażeń ciała - monitorować czynność układu oddechowego, z uwzględnieniem pulsoksymetrii, kapnometrii i kapnografii - monitorować stan pacjenta metodami nieinwazyjnymi - podawać pacjentowi leki i płyny - identyfikować na miejscu zdarzenia sytuację narażenia na czynniki szkodliwe i niebezpieczne - wdrażać tlenoterapię zależnie od potrzeb pacjenta i wspomagać oddech - stosować się do zasad aseptyki i antyseptyki, zaopatrywać prostą ranę, zakładać i zmieniać jałowy opatrunek chirurgiczny - wykonywać procedury medyczne pod nadzorem lub na zlecenie lekarza <p>W zakresie kompetencji społecznych student:</p> <ul style="list-style-type: none"> - organizowania pracy własnej i współpracy w zespole specjalistów, w tym z przedstawicielami innych zawodów medycznych, także w środowisku wielokulturowym i wielonarodowościowym - kierowania się dobrem pacjenta
18.	Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego przedmiotu		<p>Literatura podstawowa:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Krawczyński M.: Propedeaetyka pediatrii. Wyd. PZWL, Warszawa 2003. 2. Krawczyński M.: Propedeaetyka pediatrii. Wyd. PZWL, Warszawa 2009 3. Kubicka K., Kawalec W. (red.): Pediatria. PZWL, Warszawa 2004. 4. Banaszkiewicz A., Radzikowski A.: Pediatria. Podręcznik dla studentów pielęgniarstwa. Warszawa 2008. <p>Literatura uzupełniająca:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Muscari Mary E., Pediatria i Pielęgniarstwo pediatryczne; red Krystyna Bernat: Lublin, Czelej 2005 2. Pawlaczyk B., Pielęgniarstwo pediatryczne: Podręcznik dla studentów medycyny. Warszawa 2007. 3. Hematologia w praktyce pediatrycznej / red. Michał Matysiak- Warszawa: Wydawnictwo Lekarskie PZWL, 2002

BILANS PUNKTÓW ECTS (obciążenie pracą studenta)

Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawozdania, itp.)		Obciążenie studenta [h]			
		Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Godziny realizowane z bezpośrednim udziałem opiekuna praktyk	Wykłady	-			
	Ćwiczenia	-			
	Praktyka	50			
Samodzielna praca studenta	Samokształcenie	-			
	Przygotowanie do kolokwium praktycznego (egzaminu)	10			
Sumaryczne obciążenie pracą studenta		60			
Punkty ECTS za modul/przedmiot		z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta
		1,7	0,3		

Macierz efektów uczenia się dla modulu (przedmiotu) PRAKTYKA ZAWODOWA – ODDZIAŁ PEDIATRII (ŚRÓDROCZNA II) w odniesieniu do form zajęć

Numer efektu uczenia się	SZCZEGÓŁOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ (wg. standardu kształcenia dla kierunku studiów ratownictwo medyczne – studia pierwszego stopnia)	Forma zajęć dydaktycznych							
		Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Konwersatorium	Seminarium	Zajęcia praktyczne	inne ...
UMIEJĘTNOŚCI									
C.U3.	postępować z dzieckiem w oparciu o znajomość symptomatologii najczęstszych chorób dziecięcych								X
C.U4.	przeprowadzać badanie przedmiotowe pacjenta								X
C.U5.	dostosowywać sposób postępowania do wieku dziecka								X
C.U6.	oceniać stan noworodka w skali APGAR								X
C.U9.	układać pacjenta w pozycji właściwej dla rodzaju choroby lub odniesionych obrażeń ciała								X

C.U11.	monitorować czynność układu oddechowego, z uwzględnieniem pulsoksymetrii, kapnometrii i kapnografii									X
C.U18.	monitorować stan pacjenta metodami nieinwazyjnymi									X
C.U20.	podawać pacjentowi leki i płyny									X
C.U25.	identyfikować na miejscu zdarzenia sytuację narażenia na czynniki szkodliwe i niebezpieczne									X
C.U43.	wdrażać tlenoterapię zależnie od potrzeb pacjenta i wspomagać oddech									X
C.U44.	stosować się do zasad aseptyki i antyseptyki, zaopatrywać prostą ranę, zakładać i zmieniać jałowy opatrunek chirurgiczny									X
C.U65.	wykonywać procedury medyczne pod nadzorem lub na zlecenie lekarza									X
KOMPETENCJE SPOŁECZNE										
K.4	organizowania pracy własnej i współpracy w zespole specjalistów, w tym z przedstawicielami innych zawodów medycznych, także w środowisku wielokulturowym i wielonarodowościowym									X
K.6	kierowania się dobrem pacjenta									X

Lp.	Elementy składowe sylabusu	Opis	
1.	Nazwa modułu/ przedmiotu	PRAKTYKA ZAWODOWA – ODDZIAŁ CHIRURGII (ŚRÓDROCZNA II)	
2.	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Instytut Medyczny UP im. J. Grodka w Sanoku Zakład Ratownictwo Medyczne	
3.	Kod przedmiotu	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
4.	Język przedmiotu	język polski	
5.	Typ przedmiotu	obowiązkowy do zaliczenia III semestru/II roku studiów,	
6.	Rok studiów, semestr	rok II/ semestr III,	
7.	Imię i nazwisko osoby (osób) prowadzącej przedmiot	Pracownik oddziału chirurgii	
8.	Imię i nazwisko osoby (osób) egzaminującej bądź udzielającej zaliczenia w przypadku, gdy nie jest nim osoba prowadząca dany przedmiot		
9.	Formuła przedmiotu	Praktyka zawodowa	
10.	Wymagania wstępne	anatomia, fizjologia, patofizjologia	
11.	Liczba godzin zajęć dydaktycznych	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
		Praktyka zawodowa – 60 godzin	
12.	Liczba punktów ECTS przypisana modułowi/przedmiotowi	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
		Praktyka zawodowa – 2 punkty ECTS	
13.	Założenia i cele modułu/przedmiotu	<ul style="list-style-type: none"> • Kształtowanie umiejętności w zakresie postępowania ratowniczego w stanach zagrożenia życia w chirurgii ogólnej tj. ostrych chorobach i obrażeniach jamy brzusznej, krwotokach, zranieniach, obrażeniach klatki piersiowej w zakresie leczenia chirurgicznego z uwzględnieniem dzieci. • Uwrażliwienie na dobro pacjenta i przestrzeganie jego praw 	
14.	Metody dydaktyczne	Praktyka zawodowa: pokaz, instruktaż, praca pod kierunkiem , praca samodzielna, dyskusja w czasie zajęć	
15.	Forma i warunki zaliczenia przedmiotu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia z przedmiotu, a także formę i warunki zaliczenia poszczególnych form zajęć wchodzących w zakres danego przedmiotu	Praktyka zawodowa w oddziale Chirurgii – ZO – zaliczenie z oceną na podstawie: <ul style="list-style-type: none"> • Oceny aktywności studenta na zajęć • Oceny z przygotowania do zajęć, • Ocen z zaliczenia poszczególnych czynności • Obserwacji pracy studenta 	

16.	Treści merytoryczne przedmiotu oraz sposób ich realizacji		<p>Praktyka zawodowa:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Postępowanie ratownicze w urazie klatki piersiowej. 2. Postępowanie ratownicze w ostrym bólu brzucha. 3. Postępowanie ratownicze w krwawieniu z przewodu pokarmowego. 4. Postępowanie ratownicze w niedrożności jelit. 5. Postępowanie ratownicze w ostrym zapaleniu trzustki. 6. Działania ratownicze w ostrym zapaleniu wątroby. 7. Postępowanie ratownicze we wstrząsie septycznym. 8. Choroby naczyń – przyczyna, obraz kliniczny, postępowanie diagnostyczne i lecznicze. 9. Monitorowanie przyrządowe i bezprzyrządowe w stanach zagrożenia życia w chirurgii naczyniowej. 10. Ostre niedokrwienie kończyn – przyczyny, objawy, leczenie 11. Działania ratownicze w krwotoku z żyłaków podudzi. 12. Działania ratownicze w ostrej niedrożności tętnicy. 13. Działania ratownicze pęknięciu tętniaka aorty brzusznej - wstrząs oligowolemiczny.
17.	Zamierzone efekty kształcenia*	<p>Umiejętności</p>	<p>W zakresie umiejętności student:</p> <ul style="list-style-type: none"> - układać pacjenta do badania obrazowego - przeprowadzać badanie przedmiotowe pacjenta - przeprowadzać wywiad medyczny z pacjentem dorosłym w zakresie niezbędnym do podjęcia medycznych czynności ratunkowych - układać pacjenta w pozycji właściwej dla rodzaju choroby lub odniesionych obrażeń ciała - przeprowadzać badanie fizykalne pacjenta dorosłego w zakresie niezbędnym do ustalenia jego stanu - monitorować czynność układu oddechowego, z uwzględnieniem pulsoksymetrii, kapnometrii i kapnografii - monitorować czynność układu krążenia metodami nieinwazyjnymi - monitorować stan pacjenta metodami nieinwazyjnymi - podawać pacjentowi leki i płyny - oznaczać stężenie glukozy z użyciem glukometru; - zakładać zgłębnik dożołądkowy - zakładać cewnik do pęcherza moczowego - identyfikować błędy i zaniedbania w praktyce ratownika medycznego - stosować leczenie przeciwbólowe - oceniać stopień nasilenia bólu według znanych skal - monitorować czynności życiowe pacjenta podczas badania diagnostycznego - wiązać obrazy uszkodzeń tkankowych i narządowych z objawami klinicznymi choroby - stosować się do zasad aseptyki i antyseptyki, zaopatrywać prostą ranę, zakładać i zmieniać jałowy opatrunek chirurgiczny - pobierać krew oraz zabezpieczać materiał do badań laboratoryjnych, mikrobiologicznych i toksykologicznych - zaopatrywać krwawienie zewnętrzne - wykonywać procedury medyczne pod nadzorem lub na zlecenie lekarza - monitorować stan pacjenta podczas badania obrazowego <p>W zakresie kompetencji społecznych student:</p> <ul style="list-style-type: none"> - organizowania pracy własnej i współpracy w zespole specjalistów, w tym z przedstawicielami innych zawodów medycznych, także w środowisku wielokulturowym i wielonarodowościowym - kierowania się dobrem pacjenta
18.	Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego przedmiotu		<p>Literatura podstawowa:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Garden O.J., Bradbury J.L., Forsythe R., Parks R.W.: Chirurgia Podrecznik dla studentów. PZWL, Warszawa, 2009. 2. Fibak J.: Chirurgia – repetytorium. Wydanie II, Wyd. PWN, Warszawa 2004. 3. Noszczyk W. (red.): Chirurgia. Chirurgia. T.1, 2. Wyd. PZWL, Warszawa 2005. <p>Literatura uzupełniająca:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Borkowski A.: Urologia – podręcznik dla studentów medycyny. Wydanie II, Wyd. PZWL, Warszawa 2006. 2. Bruce E. Jarrell, Anthony R. Carabasi. Chirurgia. Wyd. Urban & Partner, Wrocław 2003. 3. Kołodziej J. (red.): Urazy klatki piersiowej. Wyd. PZWL, Warszawa 2004.

BILANS PUNKTÓW ECTS (obciążenie pracą studenta)

Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawozdania, itp.)		Obciążenie studenta [h]			
		Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Godziny realizowane z bezpośrednim udziałem opiekuna praktyk	Wykłady	-			
	Ćwiczenia	-			
	Praktyka	60			
Samodzielna praca studenta	Samokształcenie	-			
	Przygotowanie do kolokwium praktycznego (egzaminu)	-			
Sumaryczne obciążenie pracą studenta		60			
Punkty ECTS za modul/przedmiot		z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta
		2,0	0		

Macierz efektów uczenia się dla modulu (przedmiotu) PRAKTYKA ZAWODOWA – ODDZIAŁ CHIRURGII (ŚRÓDROCZNA II) w odniesieniu do form zajęć

Numer efektu uczenia się	SZCZEGÓŁOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ (wg. standardu kształcenia dla kierunku studiów ratownictwo medyczne – studia pierwszego stopnia)	Forma zajęć dydaktycznych							
		Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Konwersatorium	Seminarium	Zajęcia praktyczne	inne ...
UMIEJĘTNOŚCI									
C.U2.	układać pacjenta do badania obrazowego								X
C.U4.	przeprowadzać badanie przedmiotowe pacjenta								X
C.U7.	przeprowadzać wywiad medyczny z pacjentem dorosłym w zakresie niezbędnym do podjęcia medycznych czynności ratunkowych								X
C.U9.	układać pacjenta w pozycji właściwej dla rodzaju choroby lub odniesionych obrażeń ciała								X
C.U10.	przeprowadzać badanie fizykalne pacjenta dorosłego w zakresie niezbędnym do ustalenia jego stanu								X
C.U11.	monitorować czynność układu oddechowego, z uwzględnieniem pulsoksymetrii, kapnometrii i kapnografii								X

C.U14.	monitorować czynność układu krążenia metodami nieinwazyjnymi									X
C.U18.	monitorować stan pacjenta metodami nieinwazyjnymi									X
C.U20.	podawać pacjentowi leki i płyny									X
C.U21.	oznaczать stężenie glukozy z użyciem glukometru;									X
C.U22.	zakładać zgłębnik dożołądkowy									X
C.U23.	zakładać cewnik do pęcherza moczowego									X
C.U27.	identyfikować błędy i zaniedbania w praktyce ratownika medycznego									X
C.U29.	stosować leczenie przeciwbólowe									X
C.U30.	oceniać stopień nasilenia bólu według znanych skal									X
C.U32.	monitorować czynności życiowe pacjenta podczas badania diagnostycznego									X
C.U37.	wiązać obrazy uszkodzeń tkankowych i narządowych z objawami klinicznymi choroby									X
C.U44.	stosować się do zasad aseptyki i antyseptyki, zaopatrywać prostą ranę, zakładać i zmieniać jałowy opatrunek chirurgiczny									X
C.U50.	pobierać krew oraz zabezpieczać materiał do badań laboratoryjnych, mikrobiologicznych i toksykologicznych									X
C.U60.	zaopatrywać krwawienie zewnętrzne									X
C.U65.	wykonywać procedury medyczne pod nadzorem lub na zlecenie lekarza									X
C.U67.	monitorować stan pacjenta podczas badania obrazowego									X
KOMPETENCJE SPOŁECZNE										
K.4	organizowania pracy własnej i współpracy w zespole specjalistów, w tym z przedstawicielami innych zawodów medycznych, także w środowisku wielokulturowym i wielonarodowościowym									X
K.6	kierowania się dobrem pacjenta									X

Lp.	Elementy składowe sylabusu	Opis	
1.	Nazwa modułu/ przedmiotu	PRAKTYKA ZAWODOWA – ODDZIAŁ CHOROBY WEWNĘTRZNYCH (ŚRÓDROCZNA II)	
2.	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Instytut Medyczny UP im. J. Grodka w Sanoku Zakład Ratownictwo Medyczne	
3.	Kod przedmiotu	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
4.	Język przedmiotu	język polski	
5.	Typ przedmiotu	obowiązkowy do zaliczenia III semestru/II roku studiów,	
6.	Rok studiów, semestr	rok II/ semestr III	
7.	Imię i nazwisko osoby (osób) prowadzącej przedmiot	Pracownik oddziału chorób wewnętrznych	
8.	Imię i nazwisko osoby (osób) egzaminującej bądź udzielającej zaliczenia w przypadku, gdy nie jest nim osoba prowadząca dany przedmiot		
9.	Formuła przedmiotu	Praktyka zawodowa	
10.	Wymagania wstępne	anatomia, fizjologia, patofizjologia	
11.	Liczba godzin zajęć dydaktycznych	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
		Praktyka zawodowa – 50 godzin	
12.	Liczba punktów ECTS przypisana modułowi/przedmiotowi	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
		Praktyka zawodowa – 2 punkty ECTS	
13.	Założenia i cele modułu/przedmiotu	<ul style="list-style-type: none"> • Zapoznanie studentów ze zasadami diagnostyki i terapii w stanach nagłych w internie • Kształtowanie umiejętności wykonywania działań diagnostycznych, leczniczych i ratowniczych w warunkach oddziału szpitalnego 	
14.	Metody dydaktyczne	Praktyka zawodowa : pokaz, instruktaż, ćwiczenia, metoda przypadku, metoda sytuacyjna	
15.	Forma i warunki zaliczenia przedmiotu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia z przedmiotu, a także formę i warunki zaliczenia poszczególnych form zajęć wchodzących w zakres danego przedmiotu	Praktyka zawodowa – ZO <ul style="list-style-type: none"> • Oceny aktywności studenta na zajęć • Oceny z przygotowania do zajęć, • Ocen z zaliczenia poszczególnych czynności • Obserwacji pracy studenta 	

16.	Treści merytoryczne przedmiotu oraz sposób ich realizacji	<p>Praktyka zawodowa:</p> <ol style="list-style-type: none"> Działania ratownicze w stanie nagłego zatrzymania krążenia (NZK). Postępowanie ratownicze w sytuacji ostrej niewydolności oddechowej. Postępowanie ratownicze w sytuacji ostrej niewydolności krążenia. Znaczenie wywiadu i badania fizykalnego dla podjęcia działań ratowniczych. Rola zapisu EKG w działaniach ratowniczych w sytuacji rozpoznawania chorób serca. Zdania ratownicze w przypadku wystąpienia wstrząsu. Działania ratownicze w stanie niewydolności nerek. Postępowania ratownicze w sytuacji zaburzenia równowagi kwasowo- zasadowej i gospodarki wodno – elektrolitowej. Działania ratownicze w zaawansowanej fazie choroby nowotworowej. Postępowanie ratownicze w śpiączce hiperglikemicznej. Działania ratownicze we wstrząsie hipowolemicznym. Śpiączka hipometaboliczna (Myxedema coma) Przełom tyreotoksyczny Ostra niewydolność nadnerczy Udar przysadki Przełom w guzie chromochłonnym Ostra hiperkalcemia (nadczynność przytarczyc) Ostra hipokalcemia (niedoczynność przytarczyc) Stany zagrożenia życia w cukrzycy: kwasica ketonowa, śpiączka hiperosmolarna, kwasica mleczanowa, śpiączka hipoglikemiczna (neuroglikopenia) Podstawy oceny i postępowania w stanach nagłych w geriatrici Postępowanie w stanach nagłych w geriatrici: upadki i niemożność poruszania się, omdlenia, zawroty głowy, poważne urazy, złamania i ból pleców, uszkodzenia skóry, urazy głowy
17.	Zamierzone efekty kształcenia*	<p>Umiejętności</p> <ul style="list-style-type: none"> - oceniać stan pacjenta w celu ustalenia sposobu postępowania ratunkowego; - przeprowadzać wywiad medyczny z pacjentem dorosłym w zakresie niezbędnym do podjęcia medycznych czynności ratunkowych - oceniać stan świadomości pacjenta; - przeprowadzać badanie fizykalne pacjenta dorosłego w zakresie niezbędnym do ustalenia jego stanu - monitorować czynność układu oddechowego, z uwzględnieniem pulsoksymetrii, kapnometrii i kapnografii - monitorować czynność układu krążenia metodami nieinwazyjnymi - monitorować stan pacjenta metodami nieinwazyjnymi - prowadzić dokumentację medyczną w zakresie wykonywanych czynności, w tym w przypadku zgonu pacjenta, urodzenia dziecka martwego i odstąpienia od medycznych czynności ratunkowych; - podawać pacjentowi leki i płyny; - prowadzić podstawowe i zaawansowane czynności resuscytacyjne u osób dorosłych, dzieci, niemowląt i noworodków, z uwzględnieniem prawidłowego zastosowania urządzeń wspomagających resuscytację (urządzenia do kompresji klatki piersiowej, respiratora); - wykonywać defibrylację elektryczną z użyciem defibrylatora manualnego i zautomatyzowanego; - wykonywać procedury medyczne pod nadzorem lub na zlecenie lekarza - dostosowywać postępowanie ratunkowe do stanu pacjenta <p>Kompetencje społeczne</p> <ul style="list-style-type: none"> - organizowania pracy własnej i współpracy w zespole specjalistów, w tym z przedstawicielami innych zawodów medycznych, także w środowisku wielokulturowym i wielonarodowościowym - kierowania się dobrem pacjenta

18.	Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego przedmiotu	<p>Literatura podstawowa:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Daniluk J.: Choroby wewnętrzne, Wyd. Czelej, Lublin, 2006. 2. Herold G.: Medycyna wewnętrzna – repetytorium dla studentów medycyny i lekarzy. Wyd. IV, Wyd. PZWL, Warszawa 2005. 3. Kokot F.: Ostre stany zagrożenia życia w chorobach wewnętrznych. Wyd. PZWL, Warszawa 2006. 4. Szczeklik A.: Choroby wewnętrzne. t. I, Wyd. Medycyna Praktyczna, Kraków 2006. <p>Literatura uzupełniająca:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Januszewicz W., Kokot F.: Interna. t. I i II, Wyd. PZWL, Warszawa 2006. 2. Januszewicz W., Sznajredman M.: Nadciśnienie tętnicze. Wyd. PZWL, Warszawa 2006. 3. Pączek L., Mucha K., Foronczewicz B.: Choroby wewnętrzne – podręcznik dla studentów pielęgniarstwa i położnictwa. Wyd. PZWL, Warszawa 2005.
------------	---	---

BILANS PUNKTÓW ECTS (obciążenie pracą studenta)

Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawozdania, itp.)		Obciążenie studenta [h]			
		Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Godziny realizowane z bezpośrednim udziałem opiekuna praktyk	Wykłady	-			
	Ćwiczenia	-			
	Praktyka	50			
Samodzielna praca studenta	Samokształcenie	-			
	Przygotowanie do kolokwium praktycznego (egzaminu)	10			
Sumaryczne obciążenie pracą studenta		60			
Punkty ECTS za modul/przedmiot		z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta
		1,7	0,3		

**Macierz efektów uczenia się dla modułu (przedmiotu) PRAKTYKA ZAWODOWA – ODDZIAŁ CHOROÓB
WEWNĘTRZNYCH (ŚRÓDROCZNA II) w odniesieniu do form zajęć**

Numer efektu uczenia się	SZCZEGÓŁOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ (wg. standardu kształcenia dla kierunku studiów ratownictwo medyczne – studia pierwszego stopnia)	Forma zajęć dydaktycznych							
		Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Konwersatorium	Seminarium	Zajęcia praktyczne	inne ...
UMIEJĘTNOŚCI									
C.U1.	oceniać stan pacjenta w celu ustalenia sposobu postępowania ratunkowego								X
C.U7.	przeprowadzać wywiad medyczny z pacjentem dorosłym w zakresie niezbędnym do podjęcia medycznych czynności ratunkowych								X
C.U8.	oceniać stan świadomości pacjenta								X
C.U10.	przeprowadzać badanie fizykalne pacjenta dorosłego w zakresie niezbędnym do ustalenia jego stanu								X
C.U11.	monitorować czynność układu oddechowego, z uwzględnieniem pulsoksymetrii, kapnometrii i kapnografii								X
C.U14.	monitorować czynność układu krążenia metodami nieinwazyjnymi								X
C.U18.	monitorować stan pacjenta metodami nieinwazyjnymi								X
C.U19.	przewodzić dokumentację medyczną w zakresie wykonywanych czynności, w tym w przypadku zgonu pacjenta, urodzenia dziecka martwego i odstąpienia od medycznych czynności ratunkowych								X
C.U20.	podawać pacjentowi leki i płyny								X
C.U38.	przewodzić podstawowe i zaawansowane czynności resuscytacyjne u osób dorosłych, dzieci, niemowląt i noworodków, z uwzględnieniem prawidłowego zastosowania urządzeń wspomagających resuscytację (urządzenia do kompresji klatki piersiowej, respiratora)								X
C.U46.	wykonywać defibrylację elektryczną z użyciem defibrylatora manualnego i zautomatyzowanego								X
C.U65.	wykonywać procedury medyczne pod nadzorem lub na zlecenie lekarza								X
C.U66.	dostosowywać postępowanie ratunkowe do stanu pacjenta								X
KOMPETENCJE SPOŁECZNE									
K.4	organizowania pracy własnej i współpracy w zespole specjalistów, w tym z przedstawicielami innych zawodów medycznych, także w środowisku wielokulturowym i wielonarodowościowym								X
K.6	kierowania się dobrem pacjenta								X

Lp.	Elementy składowe sylabusu	Opis	
1.	Nazwa modułu/ przedmiotu	PRAKTYKA ZAWODOWA – ODDZIAŁ KARDIOLOGII (ŚRÓDROCZNA II)	
2.	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Instytut Medyczny UP im. J. Grodka w Sanoku Zakład Ratownictwo Medyczne	
3.	Kod przedmiotu	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
4.	Język przedmiotu	język polski	
5.	Typ przedmiotu	obowiązkowy do zaliczenia III semestru/II roku studiów,	
6.	Rok studiów, semestr	rok II/ semestr III	
7.	Imię i nazwisko osoby (osób) prowadzącej przedmiot	Pracownik oddziału kardiologii	
8.	Imię i nazwisko osoby (osób) egzaminującej bądź udzielającej zaliczenia w przypadku, gdy nie jest nim osoba prowadząca dany przedmiot		
9.	Formuła przedmiotu	Praktyka zawodowa	
10.	Wymagania wstępne	wiadomości z przedmiotu - Choroby wewnętrzne	
11.	Liczba godzin zajęć dydaktycznych	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
		Praktyka zawodowa – 50 godzin	
12.	Liczba punktów ECTS przypisana modułowi/przedmiotowi	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
		Praktyka zawodowa – 2 punkty ECTS	
13.	Założenia i cele modułu/przedmiotu	<ul style="list-style-type: none"> • Zapoznanie studentów ze zasadami diagnostyki i terapii w kardiologii inwazyjnej. • Kształtowanie umiejętności wykonywania działań diagnostycznych, leczniczych i ratowniczych w warunkach oddziału szpitalnego 	
14.	Metody dydaktyczne	Praktyka zawodowa : pokaz, instruktaż, ćwiczenia, metoda przypadku, metoda sytuacyjna	
15.	Forma i warunki zaliczenia przedmiotu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia z przedmiotu, a także formę i warunki zaliczenia poszczególnych form zajęć wchodzących w zakres danego przedmiotu	Praktyka zawodowa – ZO <ul style="list-style-type: none"> • Oceny aktywności studenta na zajęć • Oceny z przygotowania do zajęć, • Ocen z zaliczenia poszczególnych czynności • Obserwacji pracy studenta 	

16.	Treści merytoryczne przedmiotu oraz sposób ich realizacji		<p>Praktyka zawodowa:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Elektroterapia u pacjentów kardiologicznych. 2. Farmakoterapia u pacjentów z chorobami kardiologicznymi. 3. Postępowanie ratownicze u pacjenta w stanach zagrożenia życia i zaburzeniami rytmu serca bradykardia, zespoły tachy-; brady, migotanie przedsionków, częstoskurcz komorowy, migotanie komór. 4. Postępowanie ratownicze u pacjenta po zabiegach implantacji elektrody czasowej, rozrusznika, kardiowertera- defibrylatora. po zabiegu cewnikowania serca. 5. Postępowanie ratownicze u pacjenta po zabiegach koronarografii, angioplastyki wieńcowej, wentrykulografii, aortografii. 6. Postępowanie ratownicze w powikłaniach po zabiegu pomostowania aortalno – wieńcowego. 7. Postępowanie ratownicze w powikłaniach po zabiegach pozawieńcowych. 8. Wklucie dotętnicze – postępowanie medyczne. 9. Specyfika badań inwazyjnych w chorobach serca - koronarografia, koronaroplastyka, wentrykulografia, aortografia, cewnikowanie jam serca. 10. Rodzaje i właściwości stentów, wskazania do implantacji. 11. Inwazyjne leczenie pacjentów z chorobą wieńcową, wskazania i przeciwwskazania. 12. Współczesne metody stymulacji serca.
17.	Zamierzony e efekty kształcenia *	Wiedza Umiejętności	<p>W zakresie umiejętności student:</p> <ul style="list-style-type: none"> - oceniać stan pacjenta w celu ustalenia sposobu postępowania ratunkowego - przeprowadzać wywiad medyczny z pacjentem dorosłym w zakresie niezbędnym do podjęcia medycznych czynności ratunkowych - oceniać stan świadomości pacjenta - przeprowadzać badanie fizykalne pacjenta dorosłego w zakresie niezbędnym do ustalenia jego stanu - monitorować czynność układu oddechowego, z uwzględnieniem pulsoksymetrii, kapnometrii i kapnografii - monitorować czynność układu krążenia metodami nieinwazyjnymi - monitorować stan pacjenta metodami nieinwazyjnymi - prowadzić dokumentację medyczną w zakresie wykonywanych czynności, w tym w przypadku zgonu pacjenta, urodzenia dziecka martwego i odstąpienia od medycznych czynności ratunkowych; - podawać pacjentowi leki i płyny - wykonywać defibrylację elektryczną z użyciem defibrylatora manualnego i zautomatyzowanego - wykonywać kardiowersję i elektrostymulację zewnętrzną serca - wykonywać procedury medyczne pod nadzorem lub na zlecenie lekarza - dostosowywać postępowanie ratunkowe do stanu pacjenta
		Kompetencje społeczne	<p>W zakresie kompetencji społecznych student:</p> <ul style="list-style-type: none"> - organizowania pracy własnej i współpracy w zespole specjalistów, w tym z przedstawicielami innych zawodów medycznych, także w środowisku wielokulturowym i wielonarodowościowym - kierowania się dobrem pacjenta
18.	Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego przedmiotu		<p>Literatura podstawowa:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. De Marchena E., Ferriera A.C., Wysocki H.: Sekrety kardiologii interwencyjnej. Wyd. Urban & Partner, Wrocław 2006. 2. Herman H., Bochenek A., Buszman P.: Kardiologia interwencyjna. Zabiegi przezskórne pozawieńcowe. Wyd. Czelej, Lublin 2008. <p>Literatura uzupełniająca:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Poloński L., Wasilewski J.: Elektrokardiografia i angiografia zawale serca. Wyd. Urban & Partner, Wrocław 2004. 2. Sobkowicz E.: Echokardiografia w stanach naglących. Wyd. Urban & Partner, Wrocław 2002.

BILANS PUNKTÓW ECTS (obciążenie pracą studenta)

Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawozdania, itp.)		Obciążenie studenta [h]			
		Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Godziny realizowane z bezpośrednim udziałem opiekuna praktyk	Wykłady	-			
	Ćwiczenia	-			
	Praktyka	50			
Samodzielna praca studenta	Samokształcenie	-			
	Przygotowanie do kolokwium praktycznego (egzaminu)	10			
Sumaryczne obciążenie pracą studenta		60			
Punkty ECTS za modul/przedmiot		z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta
		1,7	0,3		

Macierz efektów uczenia się dla modułu (przedmiotu) PRAKTYKA ZAWODOWA – ODDZIAŁ KARDIOLOGII (ŚRÓDROCZNA II) w odniesieniu do form zajęć

Numer efektu uczenia się	SZCZEGÓŁOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ (wg. standardu kształcenia dla kierunku studiów ratownictwo medyczne – studia pierwszego stopnia)	Forma zajęć dydaktycznych							
		Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Konwersatorium	Seminarium	Zajęcia praktyczne	inne ...
UMIEJĘTNOŚCI									
C.U1.	oceniać stan pacjenta w celu ustalenia sposobu postępowania ratunkowego								X
C.U7.	przeprowadzać wywiad medyczny z pacjentem dorosłym w zakresie niezbędnym do podjęcia medycznych czynności ratunkowych								X
C.U8.	oceniać stan świadomości pacjenta								X
C.U10.	przeprowadzać badanie fizykalne pacjenta dorosłego w zakresie niezbędnym do ustalenia jego stanu								X
C.U11.	monitorować czynność układu oddechowego, z uwzględnieniem pulsoksymetrii, kapnometrii i kapnografii								X
C.U14.	monitorować czynność układu krążenia metodami nieinwazyjnymi								X

C.U18.	monitorować stan pacjenta metodami nieinwazyjnymi									X
C.U19.	przewodzić dokumentację medyczną w zakresie wykonywanych czynności, w tym w przypadku zgonu pacjenta, urodzenia dziecka martwego i odstąpienia od medycznych czynności ratunkowych;									X
C.U20.	podawać pacjentowi leki i płyny									X
C.U46.	wykonywać defibrylację elektryczną z użyciem defibrylatora manualnego i zautomatyzowanego									X
C.U47.	wykonywać kardiowersję i elektrostymulację zewnętrzną serca									X
C.U65.	wykonywać procedury medyczne pod nadzorem lub na zlecenie lekarza									X
C.U66.	dostosowywać postępowanie ratunkowe do stanu pacjenta									X
KOMPETENCJE SPOLECZNE										
K.4	organizowania pracy własnej i współpracy w zespole specjalistów, w tym z przedstawicielami innych zawodów medycznych, także w środowisku wielokulturowym i wielonarodowościowym									X
K.6	kierowania się dobrem pacjenta									X

Lp.	Elementy składowe sylabusu	Opis	
1.	Nazwa modułu/ przedmiotu	PRAKTYKA ZAWODOWA- ZESPÓŁ RATOWNICTWA MEDYCZNEGO (ŚRÓDROCZNA II)	
2.	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Instytut Medyczny UP im. J. Grodka w Sanoku Zakład Ratownictwo Medyczne	
3.	Kod przedmiotu	studia stacjonarne	studia niestacjonarne
4.	Język przedmiotu	język polski	
5.	Typ przedmiotu	obowiązkowy do zaliczenia III semestru/ II roku studiów	
6.	Rok studiów, semestr	rok studiów II / semestr III	
7.	Imię i nazwisko osoby (osób) prowadzącej przedmiot	pracownik Pogotowia Ratunkowego	
8.	Imię i nazwisko osoby (osób) egzaminującej bądź udzielającej zaliczenia w przypadku, gdy nie jest nim osoba prowadząca dany przedmiot		
9.	Formuła przedmiotu	Praktyka zawodowa	
10.	Wymagania wstępne	brak	
11.	Liczba godzin zajęć dydaktycznych	studia stacjonarne Praktyka zawodowa – 50 godzin	studia niestacjonarne
12.	Liczba punktów ECTS przypisana modułowi/przedmiotowi	studia stacjonarne Praktyka zawodowa – 2 punkty ECTS	studia niestacjonarne
13.	Założenia i cele modułu/przedmiotu	<ul style="list-style-type: none"> • Doskonalenie umiejętności wykonywanie zabiegów ratowniczych w wybranych sytuacjach wobec poszkodowanego/ chorego oraz prowadzenia dokumentacji medycznej. • Kształtowanie umiejętności aktywnego udziału w wyjazdach interwencyjnych i wdrażanie do pracy dyspozytora medycznego • Kształtowanie umiejętności działania w warunkach stresu i niepewności 	
14.	Metody dydaktyczne	Praktyka zawodowa: pokaz, instruktaż, praca pod kierunkiem , praca samodzielna, dyskusja w czasie zajęć	
15.	Forma i warunki zaliczenia przedmiotu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia z przedmiotu, a także formę i warunki zaliczenia poszczególnych form zajęć wchodzących w zakres danego przedmiotu	Praktyka zawodowa – ZRM – ZO – zaliczenie z oceną <ul style="list-style-type: none"> • Oceny aktywności studenta na zajęć • Oceny z przygotowania do zajęć, • Ocen z zaliczenia poszczególnych czynności • Obserwacji pracy studenta 	
16.	Treści merytoryczne przedmiotu oraz sposób ich realizacji	Praktyka zawodowa: <ol style="list-style-type: none"> 1. Wykonywanie zabiegów ratowniczych w wybranych sytuacjach wobec poszkodowanego/ chorego. 2. Czynne uczestnictwo podczas wykonywanych wszystkich zabiegów medycznych podczas akcji ratowniczej 3. Poznanie zasad funkcjonowania i prowadzenia dokumentacji medycznej w zespole ratownictwa medycznego i u dysponenta zespołów ratownictwa medycznego 4. Sprzęt ratowniczy oraz leki będące na wyposażeniu ambulansów 5. Wyjazdy interwencyjne 6. Udział w medycznych czynnościach ratunkowych u osób w stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego 7. Zasady pracy dyspozytora medycznego - przyjmowanie wezwań pod nadzorem dyspozytora 	

17.	Zamierzone efekty kształcenia*	Umiejętności	<p>W zakresie umiejętności student:</p> <ul style="list-style-type: none"> - oceniać stan pacjenta w celu ustalenia sposobu postępowania ratunkowego - przeprowadzać badanie przedmiotowe pacjenta - przeprowadzać wywiad medyczny z pacjentem dorosłym w zakresie niezbędnym do podjęcia medycznych czynności ratunkowych - oceniać stan świadomości pacjenta - układać pacjenta w pozycji właściwej dla rodzaju choroby lub odniesionych obrażeń ciała - przeprowadzać badanie fizykalne pacjenta dorosłego w zakresie niezbędnym do ustalenia jego stanu - monitorować czynność układu oddechowego, z uwzględnieniem pulsoksymetrii, kapnometrii i kapnografii - monitorować czynność układu krążenia metodami nieinwazyjnymi - oceniać stan neurologiczny pacjenta - monitorować stan pacjenta metodami nieinwazyjnymi - prowadzić dokumentację medyczną w zakresie wykonywanych czynności, w tym w przypadku zgonu pacjenta, urodzenia dziecka martwego i odstąpienia od medycznych czynności ratunkowych - oznaczać stężenie glukozy z użyciem glukometru - przygotowywać pacjenta do transportu - identyfikować błędy i zaniedbania w praktyce ratownika medycznego - monitorować stan pacjenta podczas czynności medycznych i transportowych - oceniać stopień nasilenia bólu według znanych skal; - prowadzić podstawowe i zaawansowane czynności resuscytacyjne u osób dorosłych, dzieci, niemowląt i noworodków, z uwzględnieniem prawidłowego zastosowania urządzeń wspomagających resuscytację (urządzenia do kompresji klatki piersiowej, respiratora) - przywracać drożność dróg oddechowych metodami bezprzyrządowymi - przyrządowo udrażniać drogi oddechowe metodami nadgłośniowymi - wdrażać tlenoterapię zależnie od potrzeb pacjenta i wspomagać oddech - prowadzić wentylację zastępczą z użyciem worka samorozprężalnego i respiratora transportowego - stabilizować i unieruchamiać kręgosłup - zaopatrywać krwawienie zewnętrzne - transportować pacjenta w warunkach przedszpitalnych, wewnątrzszpitalnych i międzyszpitalnych - identyfikować zagrożenia obrażeń: czaszkowo-mózgowych, klatki piersiowej, jamy brzusznej, kończyn, kręgosłupa i rdzenia kręgowego oraz miednicy, a także wdrażać postępowanie ratunkowe w przypadku tych obrażeń - dostosowywać postępowanie ratunkowe do stanu pacjenta
		Kompetencje społeczne	<p>W zakresie kompetencji społecznych student:</p> <ul style="list-style-type: none"> - organizowania pracy własnej i współpracy w zespole specjalistów, w tym z przedstawicielami innych zawodów medycznych, także w środowisku wielokulturowym i wielonarodowościowym - kierowania się dobrem pacjenta
18.	Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego przedmiotu	<p>Literatura:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Buchfelder M, Buchfelder A., Podręcznik pierwszej pomocy; PZWL 2008, Warszawa (wydanie V uaktualnione). 2. Jakubaszko J.: Ratownik Medyczny; podręcznik Wydawnictwo Medyczne Górnicki, Wrocław 2007 (wydanie drugie) podręcznik zalecany przez Polskie Towarzystwo Medycyny Ratunkowej. 3. Jakubaszko J.; Medycyna Ratunkowa w Polsce 2008 Polskie Towarzystwo Medycyny Ratunkowej; Wrocław 2008 4. John Campbell; International Trauma Life Support. Ratownictwo przedszpitalne w urazach. Rok wydania 2010. 5. BLS Wytyczne Europejskiej Rady Resuscytacji. 6. „Medycyna Ratunkowa” Scott H. Plantz, E. John Wipfler wyd. Urban & Partner. 7. „Medycyna ratunkowa i katastrof” red. Andrzej Zawadzki wyd. PZWL. 8. Brongel L.: Złota godzina. Krakowskie Wydawnictwo Medyczne, Kraków, 2000, wyd. 2, Kraków 2007. 	

BILANS PUNKTÓW ECTS (obciążenie pracą studenta)

Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawozdania, itp.)		Obciążenie studenta [h]			
		Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Godziny realizowane z bezpośrednim udziałem opiekuna praktyk	Wykłady	-			
	Ćwiczenia	-			
	Praktyka	50			
Samodzielna praca studenta	Samokształcenie	-			
	Przygotowanie do kolokwium praktycznego (egzaminu)	10			
Sumaryczne obciążenie pracą studenta		60			
Punkty ECTS za modul/przedmiot		z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta
		1,7	0,3		

Macierz efektów uczenia się dla modułu (przedmiotu) PRAKTYKA ZAWODOWA – ZRM (ŚRODROCZNA II) w odniesieniu do form zajęć

Numer efektu uczenia się	SZCZEGÓLNE EFEKTY UCZENIA SIĘ (wg. standardu kształcenia dla kierunku studiów ratownictwo medyczne – studia pierwszego stopnia)	Forma zajęć dydaktycznych							
		Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Konwersatorium	Seminarium	Zajęcia praktyczne	inne ...
UMIEJĘTNOŚCI									
C.U1.	oceniać stan pacjenta w celu ustalenia sposobu postępowania ratunkowego								X
C.U4.	przeprowadzać badanie przedmiotowe pacjenta								X
C.U7.	przeprowadzać wywiad medyczny z pacjentem dorosłym w zakresie niezbędnym do podjęcia medycznych czynności ratunkowych								X
C.U8.	oceniać stan świadomości pacjenta								X
C.U9.	układać pacjenta w pozycji właściwej dla rodzaju choroby lub odniesionych obrażeń ciała								X
C.U10.	przeprowadzać badanie fizykalne pacjenta dorosłego w zakresie niezbędnym do ustalenia jego stanu								X
C.U11.	monitorować czynność układu oddechowego, z uwzględnieniem pulsoksymetrii, kapnometrii i kapnografii								X

C.U14.	monitorować czynność układu krążenia metodami nieinwazyjnymi									X
C.U17.	oceniać stan neurologiczny pacjenta									X
C.U18.	monitorować stan pacjenta metodami nieinwazyjnymi									X
C.U19.	prowadzić dokumentację medyczną w zakresie wykonywanych czynności, w tym w przypadku zgonu pacjenta, urodzenia dziecka martwego i odstąpienia od medycznych czynności ratunkowych									X
C.U21.	oznaczать stężenie glukozy z użyciem glukometru									X
C.U26.	przygotowywać pacjenta do transportu									X
C.U27.	identyfikować błędy i zaniedbania w praktyce ratownika medycznego									X
C.U28.	monitorować stan pacjenta podczas czynności medycznych i transportowych									X
C.U30.	oceniać stopień nasilenia bólu według znanych skal;									X
C.U38.	prowadzić podstawowe i zaawansowane czynności resuscytacyjne u osób dorosłych, dzieci, niemowląt i noworodków, z uwzględnieniem prawidłowego zastosowania urządzeń wspomagających resuscytację (urządzenia do kompresji klatki piersiowej, respiratora)									X
C.U39.	przywracać drożność dróg oddechowych metodami bezprzyrządowymi									X
C.U40.	przyrządowo udrażniać drogi oddechowe metodami nadgłośniowymi									X
C.U43.	wdrażać tlenoterapię zależnie od potrzeb pacjenta i wspomagać oddech									X
C.U45.	prowadzić wentylację zastępczą z użyciem worka samorozprężalnego i respiratora transportowego									X
C.U52.	stabilizować i unieruchamiać kręgosłup									X
C.U60.	zaopatrywać krwawienie zewnętrzne									X
C.U61.	transportować pacjenta w warunkach przedszpitalnych, wewnątrzszpitalnych i międzyszpitalnych									X
C.U63.	identyfikować zagrożenia obrażeń: czaszkowo-mózgowych, klatki piersiowej, jamy brzusznej, kończyn, kręgosłupa i rdzenia kręgowego oraz miednicy, a także wdrażać postępowanie ratunkowe w przypadku tych obrażeń									X
C.U66.	dostosowywać postępowanie ratunkowe do stanu pacjenta									X
KOMPETENCJE SPOLECZNE										
K.4.	organizowania pracy własnej i współpracy w zespole specjalistów, w tym z przedstawicielami innych zawodów medycznych, także w środowisku wielokulturowym i wielonarodowościowym									X
K.6.	kierowania się dobrem pacjenta									X

Lp.	Elementy składowe sylabusu	Opis	
1.	Nazwa modułu/ przedmiotu	PRAKTYKA ZAWODOWA – SOR (ŚRÓDROCZNA II)	
2.	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Instytut Medyczny UP im. J. Grodka w Sanoku Zakład Ratownictwo Medyczne	
3.	Kod przedmiotu	studia stacjonarne	studia niestacjonarne
4.	Język przedmiotu	język polski	
5.	Typ przedmiotu	obowiązkowy do zaliczenia IV semestru/ II roku studiów	
6.	Rok studiów, semestr	rok studiów II / semestr IV	
7.	Imię i nazwisko osoby (osób) prowadzącej przedmiot	pracownik SOR	
8.	Imię i nazwisko osoby (osób) egzaminującej bądź udzielającej zaliczenia w przypadku, gdy nie jest nim osoba prowadząca dany przedmiot		
9.	Formuła przedmiotu	praktyka zawodowa	
10.	Wymagania wstępne	brak	
11.	Liczba godzin zajęć dydaktycznych	studia stacjonarne	studia niestacjonarne
		praktyka zawodowa - 50 godzin	
12.	Liczba punktów ECTS przypisana modułowi/przedmiotowi	studia stacjonarne	studia niestacjonarne
		praktyka zawodowa - 2 punkty ECTS	
13.	Założenia i cele modułu/przedmiotu	<ul style="list-style-type: none"> • Zapoznanie studenta z topografią, obszarami i funkcjonowaniem Szpitalnego Oddziału Ratunkowego • Kształtowanie zachowania w sposób profesjonalny i przestrzegania zasad etyki zawodowej i tajemnicy zawodowej, 	
14.	Metody dydaktyczne	praktyka zawodowa: pokaz, instruktaż, praca pod kierunkiem , praca samodzielna, dyskusja w czasie zajęć	
15.	Forma i warunki zaliczenia przedmiotu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia z przedmiotu, a także formę i warunki zaliczenia poszczególnych form zajęć wchodzących w zakres danego przedmiotu	Praktyka zawodowa w SOR- ZO- zaliczenie z oceną na podstawie: <ul style="list-style-type: none"> • Oceny aktywności studenta na zajęć • Oceny z przygotowania do zajęć, • Ocen z zaliczenia poszczególnych czynności • Obserwacji pracy studenta 	
16.	Treści merytoryczne przedmiotu oraz sposób ich realizacji	Praktyki zawodowe: <ol style="list-style-type: none"> 1. Zasady ,obszary oraz funkcjonowanie SOR 2. Rola ratownika medycznego podczas interwencji medycznej w SOR. 3. Nagłe stany zagrożenia życia – rozpoznawanie, postępowanie. 4. Procedury w SOR. 5. Ocena stanu chorego nieprzytomnego (stan świadomości, oddech, krążenie). 	

17.	Zamierzone efekty kształcenia*	Wiedza	<p>W zakresie wiedzy student:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rodzaje terapii inwazyjnej stosowane w SOR - stany zagrożenia w chorobach nowotworowych oraz postępowanie przedszpitalne i w SOR w przypadku takich zagrożeń - zaburzenia równowagi kwasowo-zasadowej i wodno-elektrolitowej oraz zasady postępowania przedszpitalnego i w SOR w takich zaburzeniach - zasady postępowania profilaktycznego zakażeń w SOR - zasady monitorowania stanu pacjenta w SOR - procedury specjalistyczne w stanach nagłych pochodzenia urazowego stosowane w ramach postępowania przedszpitalnego i w SOR - zasady postępowania przedszpitalnego i w SOR w obrażeniach: czaszkowo-mózgowych, kręgosłupa i rdzenia kręgowego, kończyn, jamy brzusznej i klatki piersiowej oraz w przypadku wstrząsu
		Umiejętności	<p>W zakresie umiejętności student:</p> <ul style="list-style-type: none"> - oceniać stan pacjenta w celu ustalenia sposobu postępowania ratunkowego - układać pacjenta do badania obrazowego - przeprowadzać badanie przedmiotowe pacjenta - przeprowadzać wywiad medyczny z pacjentem dorosłym w zakresie niezbędnym do podjęcia medycznych czynności ratunkowych - oceniać stan świadomości pacjenta - układać pacjenta w pozycji właściwej dla rodzaju choroby lub odniesionych obrażeń ciała - przeprowadzać badanie fizykalne pacjenta dorosłego w zakresie niezbędnym do ustalenia jego stanu - monitorować stan pacjenta metodami nieinwazyjnymi - oznaczać stężenie glukozy z użyciem glukometru - przygotowywać pacjenta do transportu - identyfikować błędy i zaniedbania w praktyce ratownika medycznego - przywracać drożność dróg oddechowych metodami bezprzyrządowymi - wdrażać tlenoterapię zależnie od potrzeb pacjenta i wspomagać oddech - pobierać krew oraz zabezpieczać materiał do badań laboratoryjnych, mikrobiologicznych i toksykologicznych - zaopatrywać krwawienie zewnętrzne - transportować pacjenta w warunkach przedszpitalnych, wewnątrzszpitalnych i międzyszpitalnych - dostosowywać postępowanie ratunkowe do stanu pacjenta - monitorować stan pacjenta podczas badania obrazowego
		Kompetencje społeczne	<p>W zakresie kompetencji społecznych student:</p> <ul style="list-style-type: none"> - organizowania pracy własnej i współpracy w zespole specjalistów, w tym z przedstawicielami innych zawodów medycznych, także w środowisku wielokulturowym i wielonarodowościowym - kierowania się dobrem pacjenta
18.	Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego przedmiotu	<p>Literatura:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Buchfelder M, Buchfelder A., Podręcznik pierwszej pomocy; PZWL 2008, Warszawa. 2. Jakubaszko J.: Ratownik Medyczny; podręcznik Wydawnictwo Medyczne Górnicki, Wrocław 2007. 3. Jakubaszko J.; Medycyna Ratunkowa w Polsce 2008 Polskie Towarzystwo Medycyny Ratunkowej; Wrocław 2008 4. John Campbell; International Trauma Life Support. Ratownictwo przedszpitalne w urazach. Rok wydania 2010. 5. BLS Wytyczne Europejskiej Rady Resuscytacji. 6. Scott H. Plantz, E. John Wipfler, Medycyna Ratunkowa, Urban & Partner. 7. Andrzej Zawadzki.; Medycyna ratunkowa i katastrof, PZWL, Warszawa, 2010. 8. Brongel L.: Złota godzina. Krakowskie Wydawnictwo Medyczne, Kraków, 2000, wyd. 2, Kraków 2007. 	

BILANS PUNKTÓW ECTS (obciążenie pracą studenta)

Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawozdania, itp.)		Obciążenie studenta [h]			
		Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Godziny realizowane z bezpośrednim udziałem opiekuna praktyk	Wykłady	-			
	Ćwiczenia	-			
	Praktyka	50			
Samodzielna praca studenta	Samokształcenie	-			
	Przygotowanie do kolokwium praktycznego (egzaminu)	10			
Sumaryczne obciążenie pracą studenta		60			
Punkty ECTS za modul/przedmiot		z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta
		1,7	0,3		

Macierz efektów uczenia się dla modułu (przedmiotu) PRAKTYKA ZAWODOWA – SOR (ŚRÓDROCZNA II) w odniesieniu do form zajęć

Numer efektu uczenia się	SZCZEGÓŁOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ (wg. standardu kształcenia dla kierunku studiów ratownictwo medyczne – studia pierwszego stopnia)	Forma zajęć dydaktycznych							
		Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Konwersatorium	Seminarium	Zajęcia praktyczne	inne ...
WIEDZA									
C.W80.	rodzaje terapii inwazyjnej stosowane w SOR								X
C.W81.	stany zagrożenia w chorobach nowotworowych oraz postępowanie przedszpitalne i w SOR w przypadku takich zagrożeń								X
C.W89.	zaburzenia równowagi kwasowo-zasadowej i wodno-elektrolitowej oraz zasady postępowania przedszpitalnego i w SOR w takich zaburzeniach								X
C.W90.	zasady postępowania profilaktycznego zakażeń w SOR								X
C.W91.	zasady monitorowania stanu pacjenta w SOR								X
C.W92.	procedury specjalistyczne w stanach nagłych pochodzenia urazowego stosowane w ramach postępowania przedszpitalnego i w SOR								X

C.W95.	zasady postępowania przedszpitalnego i w SOR w obrażeniach: czaszkowo- mózgowych, kręgosłupa i rdzenia kręgowego, kończyn, jamy brzusznej i klatki piersiowej oraz w przypadku wstrząsu									X
UMIEJĘTNOŚCI										
C.U1.	oceniać stan pacjenta w celu ustalenia sposobu postępowania ratunkowego									X
C.U2.	układać pacjenta do badania obrazowego									X
C.U4.	przeprowadzać badanie przedmiotowe pacjenta									X
C.U7.	przeprowadzać wywiad medyczny z pacjentem dorosłym w zakresie niezbędnym do podjęcia medycznych czynności ratunkowych									X
C.U8.	oceniać stan świadomości pacjenta									X
C.U9.	układać pacjenta w pozycji właściwej dla rodzaju choroby lub odniesionych obrażeń ciała									X
C.U10.	przeprowadzać badanie fizykalne pacjenta dorosłego w zakresie niezbędnym do ustalenia jego stanu									X
C.U18.	monitorować stan pacjenta metodami nieinwazyjnymi									X
C.U21.	oznaczать stężenie glukozy z użyciem glukometru									X
C.U26.	przygotowywać pacjenta do transportu									X
C.U27.	identyfikować błędy i zaniedbania w praktyce ratownika medycznego									X
C.U39.	przywracać drożność dróg oddechowych metodami bezprzyrządowymi									X
C.U43.	wdrażać tlenoterapię zależnie od potrzeb pacjenta i wspomagać oddech									X
C.U50.	pobierać krew oraz zabezpieczać materiał do badań laboratoryjnych, mikrobiologicznych i toksykologicznych									X
C.U60.	zaopatrywać krwawienie zewnętrzne									X
C.U61.	transportować pacjenta w warunkach przedszpitalnych, wewnątrzszpitalnych i międzyszpitalnych									X
C.U66.	dostosowywać postępowanie ratunkowe do stanu pacjenta									X
C.U67.	monitorować stan pacjenta podczas badania obrazowego									X
KOMPETENCJE SPOŁECZNE										
K.4	organizowania pracy własnej i współpracy w zespole specjalistów, w tym z przedstawicielami innych zawodów medycznych, także w środowisku wielokulturowym i wielonarodowościowym									X
K.6	kierowania się dobrem pacjenta									X

Lp.	Elementy składowe sylabusu	Opis	
1.	Nazwa modułu/ przedmiotu	ZAJĘCIA SPRAWNOŚCIOWE Z ELEMENTAMI RATOWNICTWA SPECJALISTYCZNEGO – ZIMOWE	
2.	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Instytut Medyczny UP im. J. Grodka w Sanoku Zakład Ratownictwo Medyczne	
3.	Kod przedmiotu	studia stacjonarne	studia niestacjonarne
4.	Język przedmiotu	język polski	
5.	Typ przedmiotu	obowiązkowy do zaliczenia III semestru/II roku studiów	
6.	Rok studiów, semestr	rok studiów II/ semestr III	
7.	Imię i nazwisko osoby (osób) prowadzącej przedmiot	pracownik Uczelni	
8.	Imię i nazwisko osoby (osób) egzaminującej bądź udzielającej zaliczenia w przypadku, gdy nie jest nim osoba prowadząca dany przedmiot		
9.	Formuła przedmiotu	praktyki zawodowe	
10.	Wymagania wstępne	brak	
11.	Liczba godzin zajęć dydaktycznych	studia stacjonarne	studia niestacjonarne
		praktyki zawodowe – 40 godzin	
12.	Liczba punktów ECTS przypisana modułowi/przedmiotowi	studia stacjonarne	studia niestacjonarne
		praktyki zawodowe – 2 punkty ECTS	
13.	Założenia i cele modułu/przedmiotu	<ul style="list-style-type: none"> • Doskonalenie umiejętności działań ratowniczych w warunkach zimowych w różnych porach dnia • Kształtowanie sprawności fizycznej i odporności psychicznej • Nabycie umiejętności zjeżdżania na nartach 	
14.	Metody dydaktyczne	ćwiczenia, metoda sytuacyjna, metoda przypadku, inscenizacja, sprawnościowe	
15.	Forma i warunki zaliczenia przedmiotu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia z przedmiotu, a także formę i warunki zaliczenia poszczególnych form zajęć wchodzących w zakres danego przedmiotu	<p>praktyki zawodowe - ZO- zaliczenie z oceną</p> <ul style="list-style-type: none"> • Oceny aktywności studenta na zajęć • Oceny z przygotowania do zajęć, • Ocena wykonania czynności medycznych czasie zdarzenia nocnego i dziennego • Obserwacji pracy studenta • Ocena z testów sprawnościowych 	
16.	Treści merytoryczne przedmiotu oraz sposób ich realizacji	<p>Praktyka zawodowa:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Zasady organizacji i przeprowadzania zimowej wyprawy ratunkowej. 2. Organizacja akcji ratowniczej zimą. 3. Sprzęt niezbędny do prowadzenia akcji ratowniczej. 4. Transport poszkodowanych z wykorzystaniem sprzętu specjalistycznego i improwizowanego. 5. Analiza zagrożeń i wypadków w górach w warunkach zimowych. 6. Dienne symulacje zdarzeń medycznych. 7. Nocne symulacje zdarzeń medycznych. 8. Sporty zimowe. 	

17.	Zamierzone efekty kształcenia*	Wiedza	W zakresie wiedzy student: - sposoby zwiększania sprawności fizycznej
		Umiejętności	W zakresie umiejętności student: - rozpoznawać sytuacje, które wymagają konsultacji z przedstawicielem innego zawodu medycznego lub koordynatorem medycznym - dbać o bezpieczeństwo własne, pacjentów, otoczenia i środowiska, przestrzegając zasad bezpieczeństwa i higieny pracy oraz przepisów i zasad regulujących postępowanie w przypadku różnych rodzajów zagrożeń
		Kompetencje społeczne	W zakresie kompetencji społecznych student: - dostrzegania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta - organizowania pracy własnej i współpracy w zespole specjalistów, w tym z przedstawicielami innych zawodów medycznych, także w środowisku wielokulturowym i wielonarodowościowym
18.	Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego przedmiotu	Literatura: 1. Chapleau W., Kelly T.: Ratownictwo medyczne. Wyd. Górnicki Wrocław 2004. 2. Fyffe A. i Iain P.: Podręcznik wspinaczki. Wyd. Galaktyka, 2000. 3. Jakubaszko J. (red.): ABC postępowania w urazach. Górnicki Wyd. Wrocław 2003. 4. Kunysz P. (red.): Teoretyczne podstawy wybranych dyscyplin zimowych. Wyd. AWF Wrocław 2006. 5. Luebben C.: Wspinaczka w skale. Wyd. Galaktyka, 2006. 6. Maciantowicz J., Nowak P.: Bieganie-sposób na zdrowe życie. Wyd. AWF Wrocław 2002. 7. Marasek A.: Bezpieczeństwo w górach. Wyd. SITN, 2002.	

BILANS PUNKTÓW ECTS (obciążenie pracą studenta)					
Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawozdania, itp.)		Obciążenie studenta [h]			
		Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Godziny realizowane z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	Wykłady	-			
	Ćwiczenia	50			
Samodzielna praca studenta	Samokształcenie	-			
	Przygotowanie do kolokwium praktycznego (egzaminu)	10			
Sumaryczne obciążenie pracą studenta		50			
Punkty ECTS za modul/przedmiot		z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta
		1,7	0,3		

Macierz efektów uczenia się dla modułu (przedmiotu) ZAJĘCIA SPRAWNOŚCIOWE Z ELEMENTAMI RATOWNICTWA SPECJALISTYCZNEGO – ZIMOWE) w odniesieniu do form zajęć

Numer efektu uczenia się	SZCZEGÓLNE EFEKTY UCZENIA SIĘ (wg. standardu kształcenia dla kierunku studiów ratownictwo medyczne – studia pierwszego stopnia)	Forma zajęć dydaktycznych						
		Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Konwersatorium	Seminarium	Zajęcia praktyczne
WIEDZA								
B.W42.	sposoby zwiększania sprawności fizycznej		X					
UMIEJĘTNOŚCI								
B.U2.	rozpoznawać sytuacje, które wymagają konsultacji z przedstawicielem innego zawodu medycznego lub koordynatorem medycznym		X					
B.U3.	dbać o bezpieczeństwo własne, pacjentów, otoczenia i środowiska, przestrzegając zasad bezpieczeństwa i higieny pracy oraz przepisów i zasad regulujących postępowanie w przypadku różnych rodzajów zagrożeń		X					
KOMPETENCJE SPOŁECZNE								
K.2	dostrzegania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta		X					
K.4	organizowania pracy własnej i współpracy w zespole specjalistów, w tym z przedstawicielami innych zawodów medycznych, także w środowisku wielokulturowym i wielonarodowościowym		X					

Lp.	Elementy składowe sylabusu	Opis	
1.	Nazwa modułu/ przedmiotu	ZAJĘCIA SPRAWNOŚCIOWE Z ELEMENTAMI RATOWNICTWA SPECJALISTYCZNEGO – LETNIE	
2.	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Instytut Medyczny UP im. J. Grodka w Sanoku Zakład Ratownictwo Medyczne	
3.	Kod przedmiotu	studia stacjonarne	studia niestacjonarne
4.	Język przedmiotu	Język polski	
5.	Typ przedmiotu	obowiązkowy do zaliczenia IV semestru/II roku studiów	
6.	Rok studiów, semestr	Rok studiów II/ semestr IV	
7.	Imię i nazwisko osoby (osób) prowadzącej przedmiot	pracownik Uczelni	
8.	Imię i nazwisko osoby (osób) egzaminującej bądź udzielającej zaliczenia w przypadku, gdy nie jest nim osoba prowadząca dany przedmiot		
9.	Formuła przedmiotu	Praktyki zawodowe	
10.	Wymagania wstępne	brak	
11.	Liczba godzin zajęć dydaktycznych	studia stacjonarne	studia niestacjonarne
		Ćwiczenia - 50 godzin	
12.	Liczba punktów ECTS przypisana modułowi/przedmiotowi	studia stacjonarne	studia niestacjonarne
		Ćwiczenia - 2 punkty ECTS	
13.	Założenia i cele modułu/przedmiotu	<ul style="list-style-type: none"> • Doskonalenie umiejętności działań ratowniczych w warunkach letnich w różnych porach dnia • Kształtowanie sprawności fizycznej i odporności psychicznej • Doskonalenie umiejętności pływania 	
14.	Metody dydaktyczne	Ćwiczenia sprawnościowe	
15.	Forma i warunki zaliczenia przedmiotu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia z przedmiotu, a także formę i warunki zaliczenia poszczególnych form zajęć wchodzących w zakres danego przedmiotu	Praktyki zawodowe - ZO- zaliczenie z oceną Oceny aktywności studenta na zajęć <ul style="list-style-type: none"> • Oceny z przygotowania do zajęć, • Ocena wykonania czynności medycznych czasie zdarzenia nocnego i dziennego • Obserwacji pracy studenta • Ocena z testów sprawnościowych 	
16.	Treści merytoryczne przedmiotu oraz sposób ich realizacji	Praktyka zawodowa: <ol style="list-style-type: none"> 1. Bezpieczeństwo i prewencja wypadków – ocena zagrożeń 2. Sprzęt i techniki ratownicze w ratownictwie wodnym 3. Ćwiczenia i gry w wodzie 4. Chwyty ratownicze, style ratownicze, holowanie. 5. Wyciągania poszkodowanego na brzeg. 6. Udzielanie pomocy tonącemu 7. Dienne symulacje zdarzeń medycznych 8. Nocne symulacje zdarzeń medycznych 9. Sporty wodne 	

17.	Zamierzone efekty kształcenia*	Wiedza	W zakresie wiedzy student: <ul style="list-style-type: none"> - omawia zasady prowadzenia akcji ratowniczej na akwenach wodnych - charakteryzuje zasady transportu poszkodowanych z użyciem specjalistycznego sprzętu podejmowanych z wody - omawia techniki pływania
		Umiejętności	W zakresie umiejętności student: <ul style="list-style-type: none"> - potrafi działać zespołowo szczególnie udzielając pomocy w trudnych warunkach terenowych w dzień i w nocy oraz w warunkach znacznego obciążenia fizycznego i psychicznego, - potrafi prowadzić akcję ratowniczą na akwenach wodnych, - potrafi transportować poszkodowanych z akwenów wodnych - potrafi pływać
		Kompetencje społeczne	W zakresie kompetencji społecznych student: <ul style="list-style-type: none"> - posiada umiejętność odpowiedniego doboru sprzętu ratowniczego, dba o jego stan techniczny i oszczędnie gospodaruje - kształtują postawę dbania o bezpieczeństwo własne i współpracowników
18.	Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego przedmiotu		Literatura: <ol style="list-style-type: none"> 1. Chapleau W., Kelly T.: Ratownictwo medyczne. Wyd. Górnicki Wrocław 2004. 2. Jakubaszko J. (red.): ABC postępowania w urazach. Górnicki Wyd. Wrocław 2003. 3. Konieczny J.: Zarządzanie w sytuacjach kryzysowych, wypadkach i katastrofach. Garmond Oficyna Wydawnicza, Poznań-Warszawa 2001. 4. Marasek A.: Bezpieczeństwo w górach. Wyd. SITN, 2002. 5. Mroczyński Z.: Lekkoatletyka – biegi. Wyd. AWF Gdańsk 1997. 6. Prus G.: Trening w biegach przełajowych, górskich, ulicznych i maratońskich. Wyd. BK Wrocław 2005. 7. Puchalski J.: Poradnik ratownika morskiego. Wyd. Trademar Gdynia 2001. 8. Rybicki Z. (red.): Postępowanie w nagłych przypadkach. Wyd. Urban & Partner, Wrocław 2001. 9. Waade B. (red.): Pływanie sportowe i ratunkowe. Teoria i metodyka. Wyd. AWF Gdańsk 2003.

BILANS PUNKTÓW ECTS (obciążenie pracą studenta)					
Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawozdania, itp.)		Obciążenie studenta [h]			
		Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Godziny realizowane z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	Wykłady	-			
	Ćwiczenia	50			
Samodzielna praca studenta	Samokształcenie	-			
	Przygotowanie do kolokwium praktycznego (egzaminu)	10			
Sumaryczne obciążenie pracą studenta		50			
Punkty ECTS za modul/przedmiot		z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta
		1,7	0,3		

Macierz efektów uczenia się dla modułu (przedmiotu) ZAJĘCIA SPRAWNOŚCIOWE Z ELEMENTAMI RATOWNICTWA SPECJALISTYCZNEGO– LETNIE) w odniesieniu do form zajęć

Numer efektu uczenia się	SZCZEGÓLNE EFEKTY UCZENIA SIĘ (wg. standardu kształcenia dla kierunku studiów ratownictwo medyczne – studia pierwszego stopnia)	Forma zajęć dydaktycznych						
		Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Konwersatorium	Seminarium	Zajęcia praktyczne
WIEDZA								
B.W42.	sposoby zwiększania sprawności fizycznej		X					
UMIEJĘTNOŚCI								
B.U2.	rozpoznawać sytuacje, które wymagają konsultacji z przedstawicielem innego zawodu medycznego lub koordynatorem medycznym		X					
B.U3.	dbać o bezpieczeństwo własne, pacjentów, otoczenia i środowiska, przestrzegając zasad bezpieczeństwa i higieny pracy oraz przepisów i zasad regulujących postępowanie w przypadku różnych rodzajów zagrożeń		X					
KOMPETENCJE SPOŁECZNE								
K.2	dostrzegania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta		X					
K.4	organizowania pracy własnej i współpracy w zespole specjalistów, w tym z przedstawicielami innych zawodów medycznych, także w środowisku wielokulturowym i wielonarodowościowym		X					

Lp.	Elementy składowe sylabusu	Opis	
1.	Nazwa modułu/ przedmiotu	PRAKTYKA ZAWODOWA – SOR (WAKACYJNA II)	
2.	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Instytut Medyczny UP im. J. Grodka w Sanoku Zakład Ratownictwo Medyczne	
3.	Kod przedmiotu	studia stacjonarne	studia niestacjonarne
4.	Język przedmiotu	język polski	
5.	Typ przedmiotu	obowiązkowy do zaliczenia IV semestru/II roku studiów	
6.	Rok studiów, semestr	rok studiów II / semestr IV	
7.	Imię i nazwisko osoby (osób) prowadzącej przedmiot	pracownik SOR	
8.	Imię i nazwisko osoby (osób) egzaminującej bądź udzielającej zaliczenia w przypadku, gdy nie jest nim osoba prowadząca dany przedmiot		
9.	Formuła przedmiotu	Praktyka zawodowa	
10.	Wymagania wstępne	brak	
11.	Liczba godzin zajęć dydaktycznych	studia stacjonarne	studia niestacjonarne
		Praktyka zawodowa – 84 godzin	
12.	Liczba punktów ECTS przypisana modułowi/przedmiotowi	studia stacjonarne	studia niestacjonarne
		Praktyka zawodowa – 3 punkty ECTS	
13.	Założenia i cele modułu/przedmiotu	<ul style="list-style-type: none"> • Doskonalenie wiedzy i umiejętności zastosowania wiedzy teoretycznej w praktycznym działaniu • Doskonalenie umiejętności diagnostycznych, leczniczych i ratowniczych w warunkach wszystkich obszarów SOR • Kształtowanie zachowania w sposób profesjonalny i przestrzegania zasad etyki zawodowej i tajemnicy zawodowej, 	
14.	Metody dydaktyczne	Praktyka zawodowa: pokaz, instruktaż, praca pod kierunkiem , praca samodzielna, dyskusja w czasie zajęć	
15.	Forma i warunki zaliczenia przedmiotu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia z przedmiotu, a także formę i warunki zaliczenia poszczególnych form zajęć wchodzących w zakres danego przedmiotu	Praktyka zawodowa w SOR- ZO- zaliczenie z oceną na podstawie: <ul style="list-style-type: none"> • Oceny aktywności studenta na zajęć • Oceny z przygotowania do zajęć, • Ocen z zaliczenia poszczególnych czynności • Obserwacji pracy studenta 	

16.	Treści merytoryczne przedmiotu oraz sposób ich realizacji		<p>Praktyki zawodowe:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Rola ratownika medycznego podczas interwencji medycznej w SOR. 2. Nagłe stany zagrożenia życia – rozpoznawanie, postępowanie. Procedury w SOR. 3. Ocena stanu chorego nieprzytomnego (stan świadomości, oddech, krążenie). 4. Udrażnianie górnych dróg oddechowych. 5. Asystowanie przy resuscytacji krążeniowo-oddechowej (w tym prowadzenie wentylacji przy użyciu maski twarzowej i worka samorozprężalnego, prowadzenie pośredniego masażu serca zgodnie z obowiązującymi standardami). 6. Wykonywanie pod nadzorem czynności diagnostycznych, leczniczych i pielęgnacyjnych: zakładanie wkłuc obwodowych, pomiar podstawowych parametrów życiowych, zakładanie cewnika do pęcherza moczowego, wykonanie lewatywy, pomoc przy toalecie pacjenta w łóżku/łazience, ścielenie łóżek, transport chorego np: do diagnostyki obrazowej, przeniesienie materiału do badania laboratoryjnego. 7. Asystowanie przy zabiegach medycznych wykonywanych we wszystkich obszarach SOR. 8. Asystowanie podczas zakładania unieruchomień.
17.	Zamierzone efekty kształcenia*	Umiejętności	<p>W zakresie umiejętności student:</p> <ul style="list-style-type: none"> - przeprowadzać badanie fizykalne pacjenta dorosłego w zakresie niezbędnym do ustalenia jego stanu; - monitorować czynność układu oddechowego, z uwzględnieniem pulsoksymetrii, kapnometrii i kapnografii; - interpretować wyniki badań pacjenta z przewlekłą niewydolnością oddechową; - wykonywać elektrokardiogram i interpretować go w podstawowym zakresie; - monitorować czynność układu krążenia metodami nieinwazyjnymi; - przeprowadzać analizę ewentualnych działań niepożądanych poszczególnych leków oraz interakcji między nimi; - oceniać stan neurologiczny pacjenta; - monitorować stan pacjenta metodami nieinwazyjnymi; - monitorować stan pacjenta podczas czynności medycznych i transportowych; - interpretować wyniki podstawowych badań toksykologicznych; - rozpoznawać toksydromy; - szacować niebezpieczeństwo toksykologiczne w określonych grupach wiekowych i w różnych stanach klinicznych; - przyrządowo udrażniać drogi oddechowe metodami nadgłośniowymi; - prowadzić wentylację zastępczą z użyciem worka samorozprężalnego i respiratora transportowego; - wykonywać defibrylację elektryczną z użyciem defibrylatora manualnego i zautomatyzowanego; - oceniać nagłe zagrożenia neurologiczne u pacjenta; - pobierać krew oraz zabezpieczać materiał do badań laboratoryjnych, mikrobiologicznych i toksykologicznych; - tamować krwotoki zewnętrzne i unieruchamiać kończyny po urazie; - wykonywać procedury medyczne pod nadzorem lub na zlecenie lekarza; - dostosowywać postępowanie ratunkowe do stanu pacjenta
Kompetencje społeczne			<p>W zakresie kompetencji społecznych student:</p> <ul style="list-style-type: none"> - organizowania pracy własnej i współpracy w zespole specjalistów, w tym z przedstawicielami innych zawodów medycznych, także w środowisku wielokulturowym i wielonarodowościowym; - kierowania się dobrem pacjenta

18.	Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego przedmiotu	<p>Literatura:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Plantz Scott H., Wipfler John E.: Medycyna ratunkowa NMS. (red.) Jakubaszko J. Wyd. Edra Urban & Partner, Wrocław 2020 2. Campbell Emory J., Alson Lee R., (red.): IITLS INTERNATIONAL TRAUMA LIFE SUPPORT. Ratownictwo przedszpitalne w urazach. Wyd. Medycyna Praktyczna, Kraków 2017 3. Atkinson P., Kendall R., Rensburg L.: Medycyna ratunkowa. (red.) Jakubaszko J. Wyd. Urban & Partner, Wrocław 2012. 4. Wytyczne ERC 2021 5. Thoureen Traci L., Scott Sara B.: Medycyna ratunkowa. Scenariusze symulacyjne. (red.) Kański A. Wyd. Edra Urban & Partner, Wrocław 2018 6. Gucwa J., Ostrowski M. (red.): Zaawansowane zabiegi resuscytacyjne i wybrane stany nagłe. Wyd. Medycyna Praktyczna, Kraków 2018 7. Jakubaszko J. (red.): Ratownik medyczny. Wyd. Górnicki, Wrocław 2020.
------------	---	--

BILANS PUNKTÓW ECTS (obciążenie pracą studenta)

Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawozdania, itp.)		Obciążenie studenta [h]			
		Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Godziny realizowane z bezpośrednim udziałem opiekuna praktyk	Wykłady	-			
	Ćwiczenia	-			
	Praktyka	84			
Samodzielna praca studenta	Samokształcenie	-			
	Przygotowanie do kolokwium praktycznego (egzaminu)	6			
Sumaryczne obciążenie pracą studenta		90			
Punkty ECTS za modul/przedmiot		z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta
		2,8	0,2		

Macierz efektów uczenia się dla modułu (przedmiotu) **PRAKTYKA ZAWODOWA – SOR (wakacyjna II)** w odniesieniu do form zajęć

Numer efektu uczenia się	SZCZEGÓŁOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ (wg. standardu kształcenia dla kierunku studiów ratownictwo medyczne – studia pierwszego stopnia)	Forma zajęć dydaktycznych							
		Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Konwersatorium	Seminarium	Zajęcia praktyczne	inne ...
UMIEJĘTNOŚCI									
C.U10.	przeprowadzać badanie fizykalne pacjenta dorosłego w zakresie niezbędnym do ustalenia jego stanu								X
C.U11.	monitorować czynność układu oddechowego, z uwzględnieniem pulsoksymetrii, kapnometrii i kapnografii								X
C.U12.	interpretować wyniki badań pacjenta z przewlekłą niewydolnością oddechową								X
C.U13.	wykonywać elektrokardiogram i interpretować go w podstawowym zakresie								X
C.U14.	monitorować czynność układu krążenia metodami nieinwazyjnymi								X
C.U16.	przeprowadzać analizę ewentualnych działań niepożądanych poszczególnych leków oraz interakcji między nimi								X
C.U17.	oceniać stan neurologiczny pacjenta								X
C.U18.	monitorować stan pacjenta metodami nieinwazyjnymi								X
C.U28.	monitorować stan pacjenta podczas czynności medycznych i transportowych								X
C.U33.	interpretować wyniki podstawowych badań toksykologicznych								X
C.U34.	rozpoznawać toksydromy								X
C.U36.	szacować niebezpieczeństwo toksykologiczne w określonych grupach wiekowych i w różnych stanach klinicznych								X
C.U40.	przyrządowo udrażniać drogi oddechowe metodami nadgłośniowymi								X
C.U45.	prowadzić wentylację zastępczą z użyciem worka samorozprężalnego i respiratora transportowego								X
C.U46.	wykonywać defibrylację elektryczną z użyciem defibrylatora manualnego i zautomatyzowanego								X
C.U48.	oceniać nagłe zagrożenia neurologiczne u pacjenta								X

C.U50.	pobierać krew oraz zabezpieczać materiał do badań laboratoryjnych, mikrobiologicznych i toksykologicznych									X
C.U51.	tamować krwotoki zewnętrzne i unieruchamiać kończyny po urazie									X
C.U65.	wykonywać procedury medyczne pod nadzorem lub na zlecenie lekarza									X
C.U66.	dostosowywać postępowanie ratunkowe do stanu pacjenta									X
KOMPETENCJE SPOŁECZNE										
K.4	organizowania pracy własnej i współpracy w zespole specjalistów, w tym z przedstawicielami innych zawodów medycznych, także w środowisku wielokulturowym i wielonarodowościowym									X
K.6	kierowania się dobrem pacjenta									X

Lp.	Elementy składowe sylabusu	Opis	
1.	Nazwa modułu/ przedmiotu	PRAKTYKA ZAWODOWA- ZESPÓŁ RATOWNICTWA MEDYCZNEGO (WAKACYJNA II)	
2.	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Instytut Medyczny UP im. J. Grodka w Sanoku Zakład Ratownictwo Medyczne	
3.	Kod przedmiotu	studia stacjonarne	studia niestacjonarne
4.	Język przedmiotu	język polski	
5.	Typ przedmiotu	obowiązkowy do zaliczenia IV semestru/II roku studiów	
6.	Rok studiów, semestr	rok studiów II/ semestr IV	
7.	Imię i nazwisko osoby (osób) prowadzącej przedmiot	pracownik Pogotowia Ratunkowego	
8.	Imię i nazwisko osoby (osób) egzaminującej bądź udzielającej zaliczenia w przypadku, gdy nie jest nim osoba prowadząca dany przedmiot		
9.	Formuła przedmiotu	Praktyka zawodowa	
10.	Wymagania wstępne	brak	
11.	Liczba godzin zajęć dydaktycznych	studia stacjonarne Praktyka zawodowa – 84 godzin	studia niestacjonarne
12.	Liczba punktów ECTS przypisana modułowi/przedmiotowi	studia stacjonarne Praktyka zawodowa – 3 punkty ECTS	studia niestacjonarne
13.	Założenia i cele modułu/przedmiotu	<ul style="list-style-type: none"> • Doskonalenie umiejętności wykonywanie zabiegów ratowniczych w wybranych sytuacjach wobec poszkodowanego/ chorego oraz prowadzenia dokumentacji medycznej. • Kształtowanie umiejętności aktywnego udziału w wyjazdach interwencyjnych i wdrażanie do pracy dyspozytora medycznego • Kształtowanie umiejętności działania w warunkach stresu i niepewności 	
14.	Metody dydaktyczne	pokaz, instruktaż, praca pod kierunkiem , praca samodzielna, dyskusja w czasie zajęć	
15.	Forma i warunki zaliczenia przedmiotu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia z przedmiotu, a także formę i warunki zaliczenia poszczególnych form zajęć wchodzących w zakres danego przedmiotu	Praktyka zawodowa – ZRM – ZO – zaliczenie z oceną <ul style="list-style-type: none"> • Oceny aktywności studenta na zajęć • Oceny z przygotowania do zajęć, • Ocen z zaliczenia poszczególnych czynności • Obserwacji pracy studenta 	
16.	Treści merytoryczne przedmiotu oraz sposób ich realizacji	Praktyki zawodowe: <ol style="list-style-type: none"> 1. Wykonywanie zabiegów ratowniczych w wybranych sytuacjach wobec poszkodowanego/ chorego. 2. Czynne uczestnictwo podczas wykonywanych wszystkich zabiegów medycznych podczas akcji ratowniczej 3. Poznanie zasad funkcjonowania i prowadzenia dokumentacji medycznej w zespole ratownictwa medycznego i u dysponenta zespołów ratownictwa medycznego 4. Sprzęt ratowniczy oraz leki będące na wyposażeniu ambulansów 5. Wyjazdy interwencyjne 6. Udział w medycznych czynnościach ratunkowych u osób w stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego 7. Zasady pracy dyspozytora medycznego - przyjmowanie wezwań pod nadzorem dyspozytora 	

17.	Zamierzone efekty kształcenia*	Umiejętności	<p>W zakresie umiejętności student:</p> <ul style="list-style-type: none"> - oceniać stan pacjenta w celu ustalenia sposobu postępowania ratunkowego; - przeprowadzać badanie przedmiotowe pacjenta; - przeprowadzać wywiad medyczny z pacjentem dorosłym w zakresie niezbędnym do podjęcia medycznych czynności ratunkowych; - oceniać stan świadomości pacjenta; - układać pacjenta w pozycji właściwej dla rodzaju choroby lub odniesionych obrażeń ciała; - przeprowadzać badanie fizykalne pacjenta dorosłego w zakresie niezbędnym do ustalenia jego stanu; - monitorować czynność układu oddechowego, z uwzględnieniem pulsoksymetrii, kapnometrii i kapnografii; - monitorować czynność układu krążenia metodami nieinwazyjnymi; - monitorować stan pacjenta metodami nieinwazyjnymi; - oznaczać stężenie glukozy z użyciem glukometru; - przygotowywać pacjenta do transportu; - identyfikować błędy i zaniedbania w praktyce ratownika medycznego - oceniać stopień nasilenia bólu według znanych skal - przywracać drożność dróg oddechowych metodami bezprzyrządowymi; - przyrządowo udrażniać drogi oddechowe metodami nadgłośniowymi; - wdrażać tlenoterapię zależnie od potrzeb pacjenta i wspomagać oddech; - stabilizować i unieruchamiać kręgosłup; - zaopatrywać krwawienie zewnętrzne; - transportować pacjenta w warunkach przedszpitalnych, wewnątrzszpitalnych i międzyszpitalnych; - dostosowywać postępowanie ratunkowe do stanu pacjenta; - monitorować stan pacjenta podczas badania obrazowego
		Kompetencje społeczne	<p>W zakresie kompetencji społecznych student:</p> <ul style="list-style-type: none"> - organizowania pracy własnej i współpracy w zespole specjalistów, w tym z przedstawicielami innych zawodów medycznych, także w środowisku wielokulturowym i wielonarodowościowym; - kierowania się dobrem pacjenta
18.	Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego przedmiotu	<p>Literatura:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Plantz Scott H., Wipfler John E.: Medycyna ratunkowa NMS. (red.) Jakubaszko J. Wyd. Edra Urban & Partner, Wrocław 2020 2. Campbell Emory J., Alson Lee R., (red.): ITLS INTERNATIONAL TRAUMA LIFE SUPPORT. Ratownictwo przedszpitalne w urazach. Wyd. Medycyna Praktyczna, Kraków 2017 3. Atkinson P., Kendall R., Rensburg L.: Medycyna ratunkowa. (red.) Jakubaszko J. Wyd. Urban & Partner, Wrocław 2012. 4. Wytyczne ERC 2021 5. Thoureen Traci L., Scott Sara B.: Medycyna ratunkowa. Scenariusze symulacyjne. (red.) Kański A. Wyd. Edra Urban & Partner, Wrocław 2018 6. Gucwa J., Ostrowski M. (red.): Zaawansowane zabiegi resuscytacyjne i wybrane stany nagłe. Wyd. Medycyna Praktyczna, Kraków 2018 7. Jakubaszko J. (red.): Ratownik medyczny. Wyd. Górnicki, Wrocław 2020. 	

BILANS PUNKTÓW ECTS (obciążenie pracą studenta)

Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawozdania, itp.)		Obciążenie studenta [h]			
		Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Godziny realizowane z bezpośrednim udziałem opiekuna praktyk	Wykłady	-			
	Ćwiczenia	-			
	Praktyka	84			
Samodzielna praca studenta	Samokształcenie	-			
	Przygotowanie do kolokwium praktycznego (egzaminu)	6			
Sumaryczne obciążenie pracą studenta		90			
Punkty ECTS za modul/przedmiot		z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta
		2,8	0,2		

Macierz efektów uczenia się dla modułu (przedmiotu) PRAKTYKA ZAWODOWA – ZRM (wakacyjna II) w odniesieniu do form zajęć

Numer efektu uczenia się	SZCZEGÓŁOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ (wg. standardu kształcenia dla kierunku studiów ratownictwo medyczne – studia pierwszego stopnia)	Forma zajęć dydaktycznych							
		Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Konwersatorium	Seminarium	Zajęcia praktyczne	Inne ...
UMIEJĘTNOŚCI									
C.U1.	oceniać stan pacjenta w celu ustalenia sposobu postępowania ratunkowego								X
C.U4.	przeprowadzać badanie przedmiotowe pacjenta								X
C.U7.	przeprowadzać wywiad medyczny z pacjentem dorosłym w zakresie niezbędnym do podjęcia medycznych czynności ratunkowych								X
C.U8.	oceniać stan świadomości pacjenta								X
C.U9.	układać pacjenta w pozycji właściwej dla rodzaju choroby lub odniesionych obrażeń ciała								X
C.U10.	przeprowadzać badanie fizykalne pacjenta dorosłego w zakresie niezbędnym do ustalenia jego stanu								X
C.U11.	monitorować czynność układu oddechowego, z uwzględnieniem pulsoksymetrii, kapnometrii i kapnografii								X

C.U14.	monitorować czynność układu krążenia metodami nieinwazyjnymi									X
C.U18.	monitorować stan pacjenta metodami nieinwazyjnymi									X
C.U21.	oznaczać stężenie glukozy z użyciem glukometru									X
C.U26.	przygotowywać pacjenta do transportu									X
C.U27.	identyfikować błędy i zaniedbania w praktyce ratownika medycznego									X
C.U30.	oceniać stopień nasilenia bólu według znanych skal									X
C.U39.	przywracać drożność dróg oddechowych metodami bezprzrządowymi									X
C.U40.	przrządowo udrażniać drogi oddechowe metodami nadgłośniowymi									X
C.U43.	wdrażać tlenoterapię zależnie od potrzeb pacjenta i wspomagać oddech									X
C.U52.	stabilizować i unieruchamiać kręgosłup									X
C.U60.	zaopatrywać krwawienie zewnętrzne									X
C.U61.	transportować pacjenta w warunkach przedszpitalnych, wewnątrzszpitalnych i międzyszpitalnych									X
C.U66.	dostosowywać postępowanie ratunkowe do stanu pacjenta									X
C.U67.	monitorować stan pacjenta podczas badania obrazowego									X
KOMPETENCJE SPOŁECZNE										
K.4	organizowania pracy własnej i współpracy w zespole specjalistów, w tym z przedstawicielami innych zawodów medycznych, także w środowisku wielokulturowym i wielonarodowościowym									X
K.6	kierowania się dobrem pacjenta									X

Lp.	Elementy składowe sylabusu	Opis	
1.	Nazwa modułu/ przedmiotu	PRAKTYKA ZAWODOWA – ODDZIAŁ INTENSYWNEJ TERAPII (WAKACYJNA II)	
2.	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Instytut Medyczny UP im. J. Grodka w Sanoku Zakład Ratownictwo Medyczne	
3.	Kod przedmiotu	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
4.	Język przedmiotu	język polski	
5.	Typ przedmiotu	obowiązkowa do zaliczenia IV semestru/II roku studiów;	
6.	Rok studiów, semestr	rok II/ semestr IV;	
7.	Imię i nazwisko osoby (osób) prowadzącej przedmiot	Pracownik OIT	
8.	Imię i nazwisko osoby (osób) egzaminującej bądź udzielającej zaliczenia w przypadku, gdy nie jest nim osoba prowadząca dany przedmiot		
9.	Formuła przedmiotu	Praktyka zawodowa	
10.	Wymagania wstępne	wiadomości z przedmiotu anatomia, fizjologia, patologia	
11.	Liczba godzin zajęć dydaktycznych	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
		Praktyka zawodowa – 82 godzin	
12.	Liczba punktów ECTS przypisana modułowi/przedmiotowi	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
		Praktyka zawodowa – 3 punkty ECTS	
13.	Założenia i cele modułu/przedmiotu	<ul style="list-style-type: none"> • Zapoznanie studentów ze zasadami diagnostyki i leczenia w anestezjologii i intensywnej terapii . • Kształtowanie umiejętności wykonywania zadań ratowniczych w warunkach oddziału szpitalnego 	
14.	Metody dydaktyczne	Praktyka zawodowa : pokaz, instruktaż, ćwiczenia, metoda przypadku, metoda sytuacyjna	
15.	Forma i warunki zaliczenia przedmiotu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia z przedmiotu, a także formę i warunki zaliczenia poszczególnych form zajęć wchodzących w zakres danego przedmiotu	Praktyka zawodowa – ZO <ul style="list-style-type: none"> • Oceny aktywności studenta na zajęć • Oceny z przygotowania do zajęć, • Ocen z zaliczenia poszczególnych czynności • Obserwacji pracy studenta 	
16.	Treści merytoryczne przedmiotu oraz sposób ich realizacji	PRAKTYKA ZAWODOWA: <ol style="list-style-type: none"> 1. Oddział Intensywnej terapii – filozofia, organizacja, zasady pracy. 2. Dokumentowanie stanu chorego leczonego w OIT. 3. Badanie przedmiotowe w OIT. 4. Elektroniczny nadzór pacjenta. 5. Utrzymanie wentylacji płuc i krążenia obwodowego u chorego w oddziale. 6. Chory nieprzytomny. 7. Ostre stany chorobowe w OIT. 8. Elementy postępowania anestezjologicznego. 	

17.	Zamierzone efekty kształcenia*	Umiejętności	<p>W zakresie umiejętności student:</p> <ul style="list-style-type: none"> - oceniać stan pacjenta w celu ustalenia sposobu postępowania ratunkowego - oceniać stan świadomości pacjenta - przeprowadzać badanie fizykalne pacjenta dorosłego w zakresie niezbędnym do ustalenia jego stanu - monitorować czynność układu oddechowego, z uwzględnieniem pulsoksymetrii, kapnometrii i kapnografii - monitorować czynność układu krążenia metodami nieinwazyjnymi - oceniać stan neurologiczny pacjenta - monitorować stan pacjenta metodami nieinwazyjnymi - podawać pacjentowi leki i płyny - oznaczać stężenie glukozy z użyciem glukometru - przygotowywać pacjenta do transportu - oceniać stopień nasilenia bólu według znanych skal - interpretować wyniki podstawowych badań toksykologicznych - prowadzić podstawowe i zaawansowane czynności resuscytacyjne u osób dorosłych, dzieci, niemowląt i noworodków, z uwzględnieniem prawidłowego zastosowania urządzeń wspomagających resuscytację (urządzenia do kompresji klatki piersiowej, respiratora) - prowadzić wentylację zastępczą z użyciem worka samorozprężalnego i respiratora transportowego - pobierać krew oraz zabezpieczać materiał do badań laboratoryjnych, mikrobiologicznych i toksykologicznych - stosować skale ciężkości obrażeń - transportować pacjenta w warunkach przedszpitalnych, wewnątrzszpitalnych i międzyszpitalnych - identyfikować zagrożenia obrażeń czaszkowo-mózgowych, klatki piersiowej, jamy brzusznej, kończyn, kręgosłupa i rdzenia kręgowego oraz miednicy, a także wdrażać postępowanie ratunkowe w przypadku tych obrażeń - wykonywać procedury medyczne pod nadzorem lub na zlecenie lekarza - dostosowywać postępowanie ratunkowe do stanu pacjenta - monitorować stan pacjenta podczas badania obrazowego
		Kompetencje społeczne	<p>W zakresie kompetencji społecznych student:</p> <ul style="list-style-type: none"> - organizowania pracy własnej i współpracy w zespole specjalistów, w tym z przedstawicielami innych zawodów medycznych, także w środowisku wielokulturowym i wielonarodowościowym; - dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń, dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych; - kierowania się dobrem pacjenta

18.	Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego przedmiotu	Literatura podstawowa: <ol style="list-style-type: none"> Rybicki Z.: Intensywna terapia dorosłych w praktyce klinicznej. Wyd. Makmed, Gdańsk 2022 Marino P. L., Kübler A.: Intensywna terapia. Wyd. Edra Urban & Partner, Wrocław 2016. Larsen R., Fink T., Annecke T.: Anestezjologia. Wyd. Edra Urban & Partner, Wrocław 2020. Plantz Scott H., Wipfler John E.: Medycyna ratunkowa NMS. (red.) Jakubaszko J. Wyd. Edra Urban & Partner, Wrocław 2020 Wytyczne ERC 2021 Thoureen Traci L., Scott Sara B.: Medycyna ratunkowa. Scenariusze symulacyjne. (red.) Kański A. Wyd. Edra Urban & Partner, Wrocław 2018 Flake F., Lutomsky B. (red.): Leki w medycynie ratunkowej i intensywnej terapii. Wyd. Urban & Partner, Wrocław 2019.
		Literatura uzupełniająca: <ol style="list-style-type: none"> Gucwa J., Ostrowski M. (red.): Zaawansowane zabiegi resuscytacyjne i wybrane stany nagłe. Wyd. Medycyna Praktyczna, Kraków 2018 Jakubaszko J. (red.): Ratownik medyczny. Wyd. Górnicki, Wrocław 2020. Campbell Emory J., Alson Lee R., (red.): ITLS INTERNATIONAL TRAUMA LIFE SUPPORT. Ratownictwo przedszpitalne w urazach. Wyd. Medycyna Praktyczna, Kraków 2017 Atkinson P., Kendall R., Rensburg L.: Medycyna ratunkowa. (red.) Jakubaszko J. Wyd. Urban & Partner, Wrocław 2012.

BILANS PUNKTÓW ECTS (obciążenie pracą studenta)

Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawozdania, itp.)		Obciążenie studenta [h]			
		Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Godziny realizowane z bezpośrednim udziałem opiekuna praktyk	Wykłady	-			
	Ćwiczenia	-			
	Praktyka	82			
Samodzielna praca studenta	Samokształcenie	-			
	Przygotowanie do kolokwium praktycznego (egzaminu)	8			
Sumaryczne obciążenie pracą studenta		90			
Punkty ECTS za modul/przedmiot		z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta	z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	samodzielna praca studenta
		2,7	0,3		

Macierz efektów uczenia się dla modułu (przedmiotu) PRAKTYKA ZAWODOWA – Oddział Intensywnej Terapii (wakacyjna II) w odniesieniu do form zajęć

Numer efektu uczenia się	SZCZEGÓŁOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ (wg. standardu kształcenia dla kierunku studiów ratownictwo medyczne – studia pierwszego stopnia)	Forma zajęć dydaktycznych							
		Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Konwersatorium	Seminarium	Zajęcia praktyczne	inne ...
UMIEJĘTNOŚCI									
C.U1.	oceniać stan pacjenta w celu ustalenia sposobu postępowania ratunkowego								X
C.U8.	oceniać stan świadomości pacjenta								X
C.U10.	przeprowadzać badanie fizykalne pacjenta dorosłego w zakresie niezbędnym do ustalenia jego stanu								X
C.U11.	monitorować czynność układu oddechowego, z uwzględnieniem pulsoksymetrii, kapnometrii i kapnografii								X
C.U14.	monitorować czynność układu krążenia metodami nieinwazyjnymi								X
C.U17.	oceniać stan neurologiczny pacjenta								X
C.U18.	monitorować stan pacjenta metodami nieinwazyjnymi								X
C.U20.	podawać pacjentowi leki i płyny								X
C.U21.	oznaczать stężenie glukozy z użyciem glukometru								X
C.U26.	przygotowywać pacjenta do transportu								X
C.U30.	oceniać stopień nasilenia bólu według znanych skal								X
C.U33.	interpretować wyniki podstawowych badań toksykologicznych								X
C.U38.	przewodzą podstawowe i zaawansowane czynności resuscytacyjne u osób dorosłych, dzieci, niemowląt i noworodków, z uwzględnieniem prawidłowego zastosowania urządzeń wspomagających resuscytację (urządzenia do kompresji klatki piersiowej, respiratora)								X
C.U45.	przewodzą wentylację zastępczą z użyciem worka samorozprężalnego i respiratora transportowego								X
C.U50.	pobierać krew oraz zabezpieczać materiał do badań laboratoryjnych, mikrobiologicznych i toksykologicznych								X
C.U54.	stosować skale ciężkości obrażeń								X
C.U61.	transportować pacjenta w warunkach przedszpitalnych, wewnątrzszpitalnych i międzyszpitalnych								X

C.U63.	identyfikować zagrożenia obrażeń czaszkowo-mózgowych, klatki piersiowej, jamy brzusznej, kończyn, kręgosłupa i rdzenia kręgowego oraz miednicy, a także wdrażać postępowanie ratunkowe w przypadku tych obrażeń									X
C.U65.	wykonywać procedury medyczne pod nadzorem lub na zlecenie lekarza									X
C.U66.	dostosowywać postępowanie ratunkowe do stanu pacjenta									X
C.U67.	monitorować stan pacjenta podczas badania obrazowego									X
KOMPETENCJE SPOŁECZNE										
K.4	organizowania pracy własnej i współpracy w zespole specjalistów, w tym z przedstawicielami innych zawodów medycznych, także w środowisku wielokulturowym i wielonarodowościowym;									X
K.5	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń, dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych;									X
K.6	kierowania się dobrem pacjenta									X